

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 5. jūlijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2023/0257(NLE)

11485/23
ADD 2

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 5. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 431 final - Annex 1 - PART 2/4
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums PADOMES LĒMUMAM par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 431 *final - Annex 1 - PART 2/4*.

Pielikumā: COM(2023) 431 *final - Annex 1 - PART 2/4*

Briselē, 5.7.2023.
COM(2023) 431 final

ANNEX 1 – PART 2/4

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums PADOMES LĒMUMAM

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

III DAĻA

TIRDZNIECĪBA UN AR TIRDZNIECĪBU SAISTĪTI JAUTĀJUMI

8. NODAĻA

VISPĀRĪGIE UN INSTITUCIONĀLIE NOTEIKUMI

A IEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

8.1. PANTS

Brīvās tirdzniecības zonas izveide

Atbilstīgi *GATT* 1994 XXIV pantam un *GATS* V pantam Puses ar šo izveido brīvās tirdzniecības zonu.

8.2. PANTS

Mērķi

Šīs nolīguma daļas mērķi ir šādi:

- a) paplašināt un dažādot preču tirdzniecību starp Pusēm saskaņā ar *GATT* 1994 XXIV pantu, samazinot vai likvidējot ar tarifiem saistītus un nesaistītus šķēršļus tirdzniecībā;
- b) atvieglot preču tirdzniecību, jo īpaši izmantojot noteikumus par muitu un tirdzniecības atvieglošanu, standartus, tehniskos noteikumus, atbilstības novērtēšanas procedūras un sanitāros un fitosanitāros pasākumus, vienlaikus saglabājot katras Puses tiesības reglamentēt un sasniegt sabiedriskās kārtības mērķus;
- c) liberalizēt pakalpojumu tirdzniecību saskaņā ar *GATS* V pantu;
- d) radīt tādu vidi ekonomikai, kas sekmē lielākas ieguldījumu plūsmas, uzlabot iedibināšanas nosacījumus, pamatojoties uz nediskriminēšanas principu, vienlaikus saglabājot katras Puses tiesības pieņemt un īstenot pasākumus, kas nepieciešami leģitīmu politikas mērķu sasniegšanai;
- e) atvieglot tirdzniecību un ieguldījumus starp Pusēm, tostarp ar kārtējo maksājumu brīvu veikšanu un kapitāla brīvu apriti;

- f) radīt ieguldījumiem labvēlīgu vidi, nosakot pārredzamus, nemainīgus un paredzamus noteikumus, kas garantē taisnīgu attieksmi pret ieguldītājiem, un izveidot tiesu sistēmu, lai strīdus starp ieguldītājiem un valsti izšķirtu efektīvi, taisnīgi un paredzami;
- g) faktiski un abpusēji atvērt Pušu publiskā iepirkuma tirgus;
- h) veicināt inovācijas un jaunradi, nodrošinot intelektuālā īpašuma tiesību pienācīgu un efektīvu aizsardzību saskaņā ar starptautiskajiem pienākumiem, kas piemērojami starp Pusēm
- i) veicināt apstākļus, kuri sekmē neizkropļotu konkurenci, jo īpaši attiecībā uz tirdzniecību un ieguldījumiem starp Pusēm;
- j) attīstīt starptautisko tirdzniecību tādā veidā, kas veicina ilgtspējīgu attīstību tās ekonomiskajā, sociālajā un vides dimensijā, un
- k) izveidot efektīvu, taisnīgu un paredzamu strīdu izšķiršanas mehānismu, lai izšķirtu strīdus par šīs nolīguma daļas interpretāciju un piemērošanu.

8.3. PANTS

Vispārpiemērojamas definīcijas

Šajā nolīguma daļā 9., 10.-A līdz 10.-E, 13.-A līdz 13.-H, 15.-A, 15.-B, 16.-A, 16.-B, 16.-C, 17.-A līdz 17.-I, 19.-A, 19.-B, 19.-C, 21.-A, 21.-B, 25., 28.-A, 28.-B, 29., 32.-A, 32.-B, 32.-C, 38.-A un 38.-B un šā nolīguma protokoli:

- a) “Nolīgums par lauksaimniecību” ir Nolīgums par lauksaimniecību, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- b) “Antidempinga nolīgums” ir Nolīgums par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VI panta īstenošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- c) “muitas nodoklis” ir jebkāds nodoklis vai jebkāda veida maksājums, ko uzliek precēm, tās importējot, vai saistībā ar preču importēšanu, un tas neietver nekādu:
  - i) maksājumu, kas pielīdzināms iekšējam nodoklim, ko piemēro saskaņā ar šā nolīguma 9.4. pantu;
  - ii) attiecīgi antidempinga, īpašu aizsardzības pasākumu, kompensācijas vai aizsardzības maksājumu, ko piemēro saskaņā ar *GATT* 1994, Antidempinga nolīgumu, Nolīgumu par lauksaimniecību, SKP nolīgumu vai Vienošanos par aizsardzības pasākumiem, un
  - iii) maksu vai citu maksājumu attiecībā uz importu vai saistībā ar to, kas nepārsniedz sniegto pakalpojumu aptuvenās izmaksas;

- d) “CPC” ir Centrālā preču klasifikācija (Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas biroja Starptautisko Ekonomikas un sociālo lietu komitejas statistikas dokumentu M sērija, Nr. 77, Ņujorka, 1991. gads);
- e) “dienas” ir kalendārās dienas, tostarp nedēļas nogales un brīvdienas;
- f) “esošs” nozīmē spēkā esošs šā nolīguma spēkā stāšanās dienā;
- g) “GATS” ir Vispārējā vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību, kas ietverta PTO līguma 1.B pielikumā;
- h) “GATT 1994” ir 1994. gada Vispārējā vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kas ietverta PTO līguma 1.A pielikumā;
- i) “Puses prece” ir iekšzemes prece *GATT 1994* izpratnē un ietver preces, kuru izcelsme ir minētajā Pusē;
- j) “harmonizētā sistēma” jeb “HS” ir preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētā sistēma, ieskaitot tās vispārīgos interpretācijas noteikumus, sadaļu piezīmes, nodaļu piezīmes un apakšpozīciju piezīmes un grozījumus, ko izstrādājusi Pasaules Tirdzniecības Organizācija;
- k) “pozīcija” ir pirmie četri cipari harmonizētās sistēmas tarifa klasifikācijas numurā;

- l) “juridiska persona” ir jebkura juridiska vienība, kas noteiktajā kārtībā dibināta vai citādi organizēta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem peļņas gūšanai vai citā nolūkā un kas pieder privātai vai publiskai personai, tostarp jebkāda korporācija, fonds, personālsabiedrība, kopuzņēmums, viena īpašnieka uzņēmums vai asociācija;
- m) “pasākums” ir ikviens pasākums likuma, normas, noteikumu, procedūras, lēmuma, administratīva akta, prasības, prakses vai kādā citā formā;
- n) “Puses pasākumi” ir visi pasākumi, kurus pieņēmušas vai saglabājušas¹:
- i) visu līmeņu valdības un iestādes;
  - ii) nevalstiskas struktūras, kas īsteno visu līmeņu valdību vai iestāžu deleģētās pilnvaras², vai

---

¹ Lielākai noteiktībai – “pasākums” ietver Puses bezdarbību, neveicot pasākumus, kas ir nepieciešami tās saistību izpildei atbilstoši šim nolīgumam.

² Lielākai noteiktībai – Puses saistības atbilstoši šim nolīgumam attiecas uz valsts uzņēmumu vai citu personu, tai īstenojot jebkādas regulatīvas vai administratīvas pilnvaras vai citas valdības iestādes pilnvaras, ko minētā Puse tai deleģējusi, piemēram, tiesība atsavināt, izsniegt licences, apstiprināt komercdarījumus vai noteikt kvotas, nodevas vai citus maksājumus.

- iii) jebkura struktūra, kas attiecībā uz pasākumiem faktiski rīkojas saskaņā ar kādas Puses norādījumiem vai tās vadībā vai kontrolē¹;
- o) “fiziska persona” ir:
- i) attiecībā uz ES Pusi – dalībvalsts pilsonis saskaņā ar tās tiesību aktiem², un
  - ii) attiecībā uz Čīli — Čīles valstspiederīgais saskaņā ar tās tiesību aktiem;
- p) “noteiktas izcelsmes prece” ir prece, kura atbilst 10. nodaļā noteiktajiem izcelsmes noteikumiem;
- q) “persona” ir fiziska vai juridiska persona;

---

¹ Lielākai noteiktībai – ja kāda Puse apgalvo, ka kāda struktūra darbojas tā, kā minēts iii) apakšpunktā, minētajai Pusei ir pierādīšanas pienākums un tai vismaz jāsniedz pārliecinoši pierādījumi.

² 17. līdz 27. nodaļā definīcija “fiziska persona” ietver arī fizisku personu, kura pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā, kura nav Latvijas Republikas pilsonis vai citas valsts pilsonis, bet kura saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem ir tiesīga saņemt nepilsoņa pasi.

- r) “persondati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu;
- s) “Vienošanās par aizsardzības pasākumiem” ir Vienošanās par aizsardzības pasākumiem, kas ietverta PTO līguma 1.A pielikumā;
- t) “sanitārs vai fitosanitārs pasākums” ir ikviens SFS līguma A pielikuma 1. punktā minēts pasākums;
- u) “SKP nolīgums” ir Vienošanās par subsīdijām un kompensācijas pasākumiem, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- v) “SFS līgums” ir Līgums par sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- w) “TBT nolīgums” ir Nolīgums par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā, kas ietverts PTO līguma 1. pielikumā;
- x) “TRIPS līgums” ir Līgums par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem, kas ietverts PTO līguma 1.C pielikumā, un
- y) “PTO līgums” ir Marrākešas Līgums par Pasaules tirdzniecības organizācijas izveidošanu, kas noslēgts Marrākešā 1994. gada 15. aprīlī.

8.4. PANTS

Saistība ar PTO līgumu un citiem esošiem nolīgumiem,
kuri ir šīs nolīguma daļas darbības jomā

1. Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus vienai pret otru atbilstoši PTO līgumam un visiem citiem esošiem nolīgumiem, kuri ir šīs nolīguma daļas darbības jomā un kuru dalībnieces tās ir.
2. Neko šajā nolīgumā neinterpretē kā prasību Pusēm rīkoties neatbilstoši to saistībām saskaņā ar PTO līgumu.
3. Ja ir neatbilstība starp šo nolīgumu un jebkuru citu esošu nolīgumu, kas nav PTO līgums un kā dalībnieces ir abas Puses un kas ir šīs nolīguma daļas darbības jomā, Puses nekavējoties savstarpēji apspriežas nolūkā rast abpusēji apmierinošu risinājumu.

B IEDAĻA
INSTITUCIONĀLIE NOTEIKUMI

8.5. PANTS

Apvienotās padomes tirdzniecības lietu sastāvā konkrētie uzdevumi

1. Kad Apvienotā padome, kas izveidota saskaņā ar 40.1. pantu, izskata jautājumus saistībā ar šo nolīguma daļu¹, tā var:

a) pieņemt lēmumus grozīt:

- i) tarifu sarakstus 9-1. un 9-2. papildinājumā, lai paātrinātu tarifu pakāpenisku atcelšanu;
- ii) 10. nodaļu un 10.-A līdz 10.-E pielikumu;
- iii) 13.-F un 13.-G pielikumu un 13-E-1. papildinājumu;
- iv) 16.-A, 16.-D, 16.-E pielikumu un 16.-B pielikuma 1. punktu;

---

¹ Lielākai noteiktībai – Čīle īsteno visus Apvienotās padomes tirdzniecības lietu sastāvā lēmumus, izmantojot *acuerdos de ejecución* (izpildvienošanās) saskaņā ar Čīles tiesību aktiem.

- v) 21.-B pielikumu;
- vi) 29. pielikumu;
- vii) “subsīdijas” definīciju 31.2. panta 1. punktā, ciktāl tas attiecas uz uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus, ar mērķi iekļaut turpmāku sarunu PTO vai saistītos daudzpusējos forumos rezultātus attiecībā uz šo jautājumu;
- viii) 32.-A pielikumu attiecībā uz atsaucēm uz Pušu teritorijā piemērojamajiem tiesību aktiem;
- ix) 32.-B pielikumu attiecībā uz kritērijiem, ka iekļaujami iebildumu procedūrā;
- x) 32.-B pielikumu attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm;
- xi) 38.-A un 38.-B pielikumu un
- xii) jebkuru citu noteikumu, pielikumu, papildinājumu vai protokolu, kura grozīšana ir paredzēta šajā nolīguma daļā;
- b) pieņemt lēmumus par šīs nolīguma daļas noteikumu interpretāciju, lēmumi ir saistoši Pusēm un visām struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar šo nolīguma daļu un 33. un 38. nodaļā minētajām šķīrējtiesām;

c) saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidot papildu apakškomitejas un citas struktūras, kas atbildīgas par jautājumiem šīs nolīguma daļas darbības jomā, un

d) Ja tā uzskata par lietderīgu – izstrādāt to apakškomiteju un citu struktūru, kas izveidotas saskaņā ar 8.8. pantu un šā punkta c) apakšpunktu, reglamentu.

2. Apvienotās padomes tirdzniecības lietu sastāvā sanāksmes dienaskārtību sagatavo par šā nolīguma daļu atbildīgie koordinatori saskaņā ar 8.7. panta 2. punktu.

8.6. PANTS

Apvienotās komitejas tirdzniecības lietu sastāvā konkrētie uzdevumi

1. Kad Apvienotā komiteja, kas izveidota saskaņā ar 40.2. pantu, izskata jautājumus saistībā ar šo līguma nodaļu¹, tā:

a) palīdz Apvienotajai padomei tās funkciju veikšanā attiecībā uz tirdzniecības un ieguldījumu jautājumiem;

---

¹ Lielākai noteiktībai – Čīle īsteno visus Apvienotās komitejas tirdzniecības lietu sastāvā lēmumus, izmantojot *acuerdos de ejecución* (izpildvienošanās) saskaņā ar Čīles tiesību aktiem.

- b) atbild par šīs nolīguma daļas pareizu īstenošanu; šajā sakarā un neskarot 38. nodaļā noteiktās tiesības, Puse var iesniegt izskatīšanai Apvienotajā komitejā jebkuru jautājumu, kas saistīts ar šīs nolīguma daļas piemērošanu vai interpretāciju;
- c) pārzina šīs nolīguma daļas noteikumu turpmāku papildināšanu pēc nepieciešamības un novērtē tās piemērošanā gūtos rezultātus;
- d) meklē piemērotus paņēmienus, kā novērst un risināt problēmas, kas citādi varētu rasties jomās, uz kurām attiecas šī nolīguma daļa;
- e) pārrauga darbu, kuru veic visas saskaņā ar 8.8. pantu izveidotās apakškomitejas un saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidotās apakškomitejas, kas veic konkrētus uzdevumus atbilstoši šā nolīguma III daļai, un
- f) pārbauda, kāda ir ietekme uz šo nolīguma daļu, jaunai dalībvalstij pievienojoties Eiropas Savienībai.

2. Apvienotā komiteja tirdzniecības lietu sastāvā var:

- a) saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidot papildu apakškomitejas un citas struktūras, kas atbildīgas par jautājumiem šīs nolīguma daļas darbības jomā;

- b) starplaikā starp Apvienotās padomes sanāksmēm, kad Apvienotās padomes sanāksme nevar notikt vai ja šajā nolīgumā noteikts kā citādi – pieņemt lēmumus grozīt šo nolīguma daļu saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu un sniegt noteikumu interpretāciju, kas minēta 8.5. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un
- c) Ja tā uzskata par lietderīgu – izstrādāt to apakškomiteju un citu struktūru, kas izveidotas saskaņā ar 8.8. pantu un šā punkta a) apakšpunktu, reglamentu.
3. Apvienotās komitejas tirdzniecības lietu sastāvā sanāksmes dienaskārtību sagatavo par šā nolīguma daļu atbildīgie koordinatori saskaņā ar 8.7. panta 2. punktu.

8.7. PANTS

Šīs nolīguma daļas koordinatori

1. Katra Puse 60 dienu laikā pēc šā nolīguma stāšanās spēkā ieceļ šīs nolīguma daļas koordinatoru un paziņo otrai Pusei minētā koordinatora kontaktinformāciju.
2. Koordinatori kopīgi sagatavo darba kārtību un veic visus nepieciešamos pasākumus Apvienotās padomes, Apvienotās komitejas, apakškomiteju un citu struktūru, kas izveidotas saskaņā ar 8.8. pantu vai kas izveidotas saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu un veic konkrētus uzdevumus atbilstoši šā nolīguma III daļai, sanāksmes sagatavošanai. Koordinatori seko Apvienotās padomes tirdzniecības lietu sastāvā un Apvienotās komitejas tirdzniecības lietu sastāvā lēmumu un apakškomiteju lēmumu izpildei gadījumos, kas noteikti attiecīgi 17.39. un 25.20. pantā.

8.8. PANTS

Apakškomitejas un citas konkrētas šīs nolīguma daļas struktūras

1. Puses ar šo izveido šādas apakškomitejas:
  - a) Korupcijas apkarošanas un tirdzniecības un ieguldījumu apakškomiteja;
  - b) Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja;
  - c) Finanšu pakalpojumu apakškomiteja;
  - d) Intelektuālā īpašuma apakškomiteja;
  - e) Publiskā iepirkuma apakškomiteja;
  - f) Sanitāro un fitosanitāro pasākumu komiteja;
  - g) Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja;
  - h) Ilgtspējīgu pārtikas sistēmu apakškomiteja;
  - i) Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā apakškomiteja;

- j) Preču tirdzniecības apakškomiteja un
- k) Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomiteja.

2. Apakškomitejas un citu struktūru, kas atbildīgas par jautājumiem šīs nolīguma daļas darbības jomā, dienaskārtību sagatavo par šā nolīguma daļu atbildīgie koordinatori saskaņā ar 8.7. panta 2. punktu.

9. NODAĻA

PREČU TIRDZNIECĪBA

9.1. PANTS

Mērķis

Puses pakāpeniski un abpusēji liberalizē preču tirdzniecību saskaņā ar šo nolīguma daļu.

9.2. PANTS

Piemērošanas joma

Ja vien šajā nolīgumā daļā nav noteikts citādi, šī nodaļa attiecas uz preču tirdzniecību starp Pusēm.

9.3. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 9. pielikumā:

- a) “Nolīgums par importa licencēšanas procedūrām” ir Nolīgums par importa licencēšanas procedūrām, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- b) “konsulārās formalitātes” ir procedūra, kurā no importētājas Puses konsula eksportētājas Puses teritorijā vai trešās puses teritorijā saņem konsulāro rēķinu vai konsulāro vīzu komercrēķinam, izcelsmes sertifikātam, manifestam, nosūtītāja eksporta deklarācijai un citiem muitas dokumentiem saistībā ar preces importu;
- c) “Līgums par muitas vērtības noteikšanu” ir Līgums par *GATT* 1994 VII panta īstenošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;

- d) “eksporta licencēšanas procedūra” ir administratīva procedūra, saskaņā ar kuru jāiesniedz attiecīgajai administratīvajai struktūrai vai struktūrām pieteikums vai citi dokumenti (kas nav muižošanai parasti nepieciešamie dokumenti) kā priekšnoteikums eksporta veikšanai no eksportētājas Puses teritorijas;
- e) “ importa licencēšanas procedūra” ir administratīva procedūra, saskaņā ar kuru jāiesniedz attiecīgajai administratīvajai struktūrai vai struktūrām pieteikums vai citi dokumenti (kas nav muižošanai parasti nepieciešamie dokumenti) kā priekšnoteikums importa veikšanai importētājas Puses teritorijā;
- f) “pārražota prece” ir HS 84.–90. nodaļā vai 94.02. pozīcijā, klasificēta prece, izņemot HS 84.18., 85.09., 85.10., 85.16. un 87.03 pozīcijā vai HS 8414.51., 8450.11., 8450.12., 8508.1. un 8517.11. apakšpozīcijā klasificēta prece, kas:
- i) pilnībā vai daļēji sastāv no detaļām, kuras iegūtas no precēm, kuras tikušas izmantotas,
  - ii) nodrošina līdzīgu veiktspēju un darbības nosacījumus kā līdzvērtīgā jaunā prece, un
  - iii) kam ir tāda pati garantija kā līdzvērtīgai jaunai precei;

- g) “remonts” nozīmē jebkādu apstrādes darbību, kas veikta precei, lai novērstu darbības defektus vai būtisku bojājumu, un iever preces atjaunošanu, lai tā pildītu savas sākotnējās funkcijas vai lai nodrošinātu tās atbilstību lietošanas tehniskajām prasībām, bez kā precī vairs nevarētu izmantot parastā veidā nolūkā, kam tā bijusi paredzēta; Preces remonts ietver atjaunošanu un apkopi, bet neietver darbību vai procesu, kas:
- i) iznīcina preces pamatīpašības vai rada jaunu vai komerciāli atšķirīgu preci;
  - ii) pārveido nepabeigtu preci gatavā precē vai
  - iii) tiek veikts, lai uzlabotu vai paaugstinātu preces tehnisko veiktspēju.
- h) “posmu kategorija” ir muitas nodokļu atcelšanas termiņš no nulles līdz septiņiem gadiem, pēc kura prece ir atbrīvota no muitas nodokļiem, ja vien 9. pielikumā nav noteikts citādi.

9.4. PANTS

Valsts režīms iekšējo nodokļu piemērošanas un regulējuma jomā

Katra Puse saskaņā ar *GATT* 1994 III pantu, tostarp tā piezīmēm un papildnoteikumiem, piemēro valsts režīmu otras Puses precēm. Šajā nolūkā *GATT* 1994 III pants un tā piezīmes un papildnoteikumi *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.

9.5. PANTS

Muitas nodokļu samazināšana vai atcelšana

1. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, katra Puse samazina vai atceļ savus muitas nodokļus otras Puses izcelsmes precēm saskaņā ar Puses grafiku 9. pielikumā.
2. Piemērojot 1. punktu, muitas nodokļu pamatlikme ir pamatlikme, kas katrai precei noteikta grafikos 9. pielikumā.

3. Ja Puse samazina tās piemērotu vislielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi (“*MFN* likme”), samazinātajai likmei piemēro grafiku 9.-A pielikumā. Ja Puse attiecībā uz konkrētu tarifa pozīciju samazina tās piemērotu *MFN* likmi zem pamatlikmes, minētā Puse piemērojamo preferenciālo likmi, kuras rezultātā tiek samazināts tarifs attiecībā uz samazināto piemērotu *MFN* likmi, aprēķina, minētajai konkrētajai tarifa pozīcijai saglabājot relatīvo preferences robežu tik ilgi, kamēr piemērotā *MFN* likme ir zemāka par pamatlikmi. Relatīvā preferences robeža katrai konkrētajai tarifa pozīcijai katrā pārejas periodā atbilst starpībai starp pamatlikmi, kas noteikta minētās Puses grafikā 9. pielikumā, un piemērotu nodevas likmi konkrētajai tarifa pozīcijai saskaņā ar minēto grafiku, dalot ar minēto pamatlikmi un izsakot procentos.

4. Pēc vienas Puses pieprasījuma Puses savstarpēji apspriežas ar mērķi apsvērt paātrināti samazināt vai atcelt muitas nodokļus, kas izklāstīti grafikos 9. pielikumā. Ņemot vērā šādas apspriedes rezultātus, Apvienotā padome var pieņemt lēmumu grozīt 9. pielikumu, lai paātrināti samazinātu vai atceltu minēto tarifa samazinājumu.

9.6. PANTS

Stāvokļa saglabāšana

1. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, Puse nepaaugstina muitas nodokli, kas 9. pielikumā noteikts kā pamatlikme, vai nepieņem jebkādu jaunu muitas nodokli attiecībā uz otras Puses izcelsmes precī.

2. Lielākai noteiktībai – Puse var paaugstināt muitas nodokli līdz līmenim, kas noteikts 9. pielikumā, attiecīgajam pārejas periodam, kas seko vienpusējai samazināšanai.

9.7. PANTS

Izvedmuitas nodokļi, citi nodokļi un maksājumi saistībā ar eksportu

1. Puse neievieš vai nesaglabā nekādus nodokļus vai citus jebkāda veida maksājumus, ko uzliek precēm, tās eksportējot uz otru Pusi vai saistībā ar to, ne arī kādu iekšējo nodokli vai citu maksājumu, kuru uzliek uz otru Pusi eksportētai precei un kurš pārsniedz nodokli vai maksājumu, ko piemērotu līdzīgām precēm, ja tās paredzētas iekšzemes patēriņam.
2. Nekas šajā pantā neliedz Pusei piemērot preces eksportam nodokļus vai maksas, kas atļautas saskaņā ar 9.8. pantu.

9.8. PANTS

Maksas un formalitātes

1. Nodevas un citi maksājumi, ko kāda Puse uzliek otras Puses preces importam vai eksportam vai saistībā ar to, nepārsniedz sniedzamo pakalpojumu aptuvenās izmaksas un nav paredzēti vietējo preču netiešai aizsardzībai vai ar fiskālām vajadzībām pamatotu nodokļu uzlikšanu importam vai eksportam.

2. Puse neiekasē nodevas vai citus maksājumus par importu vai eksportu vai saistībā ar to uz *ad valorem* pamata.

3. Katra Puse var noteikt maksājumus vai atgūt izmaksas tikai tad, ja tiek sniegti konkrēti pakalpojumi, tostarp šādi:

- a) muitas personāla ierašanās pēc pieprasījuma ārpus oficiālā darba laika vai telpās, kas nav muitas telpas;
- b) analīzes vai ekspertu ziņojumi par precēm un pasta izmaksas par preču atdošanu pieteikuma iesniedzējam, jo īpaši attiecībā uz lēmumiem par saistošu izziņu vai informācijas sniegšanu par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu;
- c) preču pārbaude vai paraugu ņemšana pārbaudes nolūkā, vai preču iznīcināšana, ja rodas citas izmaksas, kas nav saistītas ar muitas personāla iesaistīšanu, vai
- d) ārkārtas kontroles pasākumi, ja tie ir vajadzīgi sakarā ar preču veidu vai iespējamu risku.

4. Katra Puse nekavējoties publicē visas maksas un maksājumus, ko tā uzliek saistībā ar importu vai eksportu, tādā veidā, lai valdības, tirgotāji un citas ieinteresētās personas varētu ar tām iepazīties.

5. Puse saistībā ar jebkādu otras Puses preču importu nepiemēro konsulārās formalitātes, tostarp ar tām saistītas maksas un maksājumus.

9.9. PANTS

Remontētas preces

1. Puse nepiemēro muitas nodokli precei (neatkarīgi no tās izcelsmes), kas tiek ievesta atpakaļ Puses muitas teritorijā pēc tam, kad prece ir bijusi uz laiku izvesta no tās muitas teritorijas uz otras Puses muitas teritoriju remontam.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro tādām precēm, kas ievestas muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu un ko pēc tam izved labošanai un neieved atpakaļ muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu.
3. Puse nepiemēro muitas nodokli precei (neatkarīgi no tās izcelsmes), kas uz laiku ievesta no otras Puses muitas teritorijas remonta veikšanai¹.

---

¹ Eiropas Savienībā ieviešanas pārstrādei procedūru, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 952/2013, izmanto šā punkta nolūkiem.

9.10. PANTS

Pārražotas preces

1. Ja vien šajā nolīgumā daļā nav noteikts citādi, Puse nepiešķir otras Puses pārražotām precēm mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu Puse piešķir līdzvērtīgām jaunām precēm.
2. Lielākai noteiktībai – 9.11. pants attiecas uz importa un eksporta aizliegumiem vai ierobežojumiem saistībā ar pārražotām precēm. Ja kāda Puse pieņem vai saglabā importa vai eksporta aizliegumus vai ierobežojumus attiecībā uz lietotām precēm, tā nepiemēro minētos pasākumus pārražotām precēm.
3. Puse var pieprasīt, lai pārražotas preces tiktu identificētas kā tādas izplatīšanai vai pārdošanai tās teritorijā un lai šādas preces atbilstu visām piemērojamajām tehniskajām prasībām, kas attiecas uz līdzvērtīgām jaunām precēm.

9.11. PANTS

Importa un eksporta ierobežojumi

GATT 1994 XI pants un tā piezīmes un papildnoteikumi *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīguma daļā un kļūst par tās daļu. Attiecīgi Puse nepieņem vai nesaglabā nekādus aizliegumus vai ierobežojumus, ko piemēro jebkādu otras Puses preču importam vai preču eksportam vai pārdošanai eksportam uz otras Puses teritoriju, izņemot saskaņā ar XI pantu *GATT* 1994 un tās skaidrojošajām piezīmēm un papildinošajiem noteikumiem.

9.12. PANTS

Izcelsmes norādes

Ja Čīle piemēro obligātas prasības par izcelsmes valsts norādi attiecībā uz ES Puses precēm, Apvienotā komiteja var pieņemt lēmumu, ka preces ar marķējumu "Ražots ES" vai līdzīgu marķējumu vietējā valodā izpilda šādas prasības, tās importējot Čīlē. Šis pants neskar Pušu tiesības precizēt to produktu veidus, kuriem izcelsmes valsts norāde ir obligāta prasība. Uz šo pantu neattiecas 10. nodaļa.

9.13. PANTS

Importa licencēšanas procedūras

1. Katra Puse nodrošina, ka visas importa licencēšanas procedūras, kas piemērojamas preču tirdzniecībai starp Pusēm, tiek piemērotas neitrāli un pārvaldītas taisnīgi, godīgi, nediskriminējoši un pārredzami.
2. Puse pieņem vai saglabā importa licencēšanas procedūras kā nosacījumu importam tās teritorijā no otras Puses teritorijas vienīgi tad, ja kāda administratīva mērķa sasniegšanai nav reāli iespējamās citas piemērotas procedūras.
3. Puse nepieņem vai nesaglabā nekādas neautomātiskas importa licencēšanas procedūras kā nosacījumu importam tās teritorijā no otras Puses teritorijas, izņemot gadījumus, kas tas nepieciešams tāda pasākuma īstenošanai, kas atbilst šai nolīguma daļai. Puse, kas pieņem šādu neautomātisku importa licencēšanas procedūru, otrai Pusei skaidri norāda, kurš pasākums tiek īstenots ar minētās procedūras palīdzību.
4. Katra Puse pieņem un pārvalda visas importa licencēšanas procedūras saskaņā ar Līguma par importa licencēšanas procedūrām 1., 2. un 3. pantu. Tādēļ minētā nolīguma 1., 2. un 3. pants *mutatis mutandis* tiek iekļauts šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.

5. Puse, kas pieņem jaunas importa licencēšanas procedūras vai izmaiņas esošās importa licencēšanas procedūrās, par to paziņo otrai Pusei 60 dienu laikā pēc dienas, kad ir publicētas šādas jaunās importa licencēšanas procedūras vai izmaiņas esošās importa licencēšanas procedūrās. Paziņojumā ietver informāciju, kas norādīta šā panta 3. punktā un Importa licencēšanas līguma 5. panta 2. punktā. Uzskata, ka Puse ir izpildījusi šo noteikumu, ja tā attiecīgo jauno importa licencēšanas procedūru vai jebkādas izmaiņas esošā importa licencēšanas procedūrā ir paziņojusi Importa licencēšanas komitejai, kas izveidota saskaņā ar Importa licencēšanas līguma 4. pantu, tostarp minētā līguma 5. panta 2. punktā norādīto informāciju.

6. Pēc Puses pieprasījuma otra Puse nekavējoties sniedz visu attiecīgo informāciju, tostarp Importa licencēšanas līguma 5. panta 2. punktā norādīto informāciju, par visām importa licencēšanas procedūrām, ko tā plāno pieņemt vai ko tā saglabā, kā arī par visām izmaiņām esošās importa licencēšanas procedūrās.

9.14. PANTS

Eksporta licencēšanas procedūras

1. Katra Puse publicē visas jaunās eksporta licencēšanas procedūras vai jebkādas izmaiņas esošajā eksporta licencēšanas procedūrā tā, lai pārvaldes iestādes, tirgotāji un citas ieinteresētās personas varētu ar tām iepazīties. Ja iespējams, šādu publicēšanu veic 30 dienas pirms procedūras vai izmaiņu stāšanās spēkā un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā dienā, kad šāda procedūra vai izmaiņas stājas spēkā.

2. Katra Puse nodrošina, ka, publicējot eksporta licencēšanas procedūras, norāda šādu informāciju:

- a) eksporta licencēšanas procedūru teksti vai jebkuri grozījumi, kas tiek izdarīti šajās procedūrās;
- b) preces, uz kurām attiecas katra eksporta licencēšanas procedūra;
- c) attiecībā uz katru eksporta licencēšanas procedūru – procesa apraksts, kā pieteikties eksporta licences saņemšanai, un visi kritēriji, kas jāizpilda pieteikuma iesniedzējam, lai tas būtu tiesīgs pieteikties eksporta licences saņemšanai, piemēram, darbības licence, ieguldījuma veikšana vai uzturēšana vai darbība, izmantojot konkrētu iedibinājuma formu vienas Puses teritorijā;
- d) viens vai vairāki kontaktpunkti, kuros ieinteresētās personas var saņemt papildu informāciju par nosacījumiem eksporta licences saņemšanai;
- e) administratīvā struktūra vai struktūras, kurās jāiesniedz pieteikums un citi attiecīgie dokumenti;
- f) visu to pasākumu apraksts, kurus paredzēts īstenot ar eksporta licencēšanas procedūru;
- g) laika posms, kurā katra eksporta licencēšanas procedūra būs spēkā, ja vien procedūra paliks spēkā līdz brīdim, kad tā tiks atsaukta vai pārskatīta jaunā publikācijā;

- h) ja Puse plāno izmantot eksporta licencēšanas procedūru eksporta kvotas administrēšanai – kopējais daudzums un attiecīgā gadījumā kvotas vērtība un kvotas sākuma un beigu datums, un
- i) visi atbrīvojumi vai izņēmumi, kas aizstāj prasību saņemt eksporta licenci, informācija, kā pieprasīt vai izmantot šos atbrīvojumus vai izņēmumus, un to piešķiršanas kritēriji.

3. Katra Puse 30 dienu laikā pēc šā nolīguma stāšanās spēkā paziņo otrai Pusei par tās esošajām eksporta licencēšanas procedūrām. Puse, kas pieņem jaunas eksporta licencēšanas procedūras vai izmaiņas esošās eksporta licencēšanas procedūrās, par to paziņo otrai Pusei 60 dienu laikā pēc dienas, kad ir publicētas šādas jaunās eksporta licencēšanas procedūras vai izmaiņas esošās eksporta licencēšanas procedūrās. Paziņojumā ietver atsauci uz avotu vai avotiem, kuros ir publicēta 2. punktā prasītā informācija, un attiecīgā gadījumā norāda attiecīgo valdības tīmekļa vietni vai vietnes.

4. Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neliek kādai Pusei piešķirt eksporta licenci vai neliedz Pusei īstenot savus pienākumus vai saistības saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijām vai saskaņā ar daudzpusējiem ieroču neizplatīšanas režīmiem un importa kontroles pasākumiem.

9.15. PANTS

Muitas vērtības noteikšana

Katra Puse nosaka savā teritorijā importēto otras Puses preču muitas vērtību saskaņā ar *GATT* 1994 VII pantu un Nolīgumu par muitas vērtības noteikšanu. Šajā nolūkā *GATT* 1994 VII pants un tā piezīmes un papildnoteikumi un 1.–17. pants Nolīgumā par muitas vērtības noteikšanu, ieskaitot tā skaidrojošās piezīmes, *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.

9.16. PANTS

Preferenču izmantošana

1. Lai uzraudzītu šīs nolīguma daļas darbību un aprēķinātu preferenču izmantošanas rādītājus, Puses katru gadu apmainās ar importa statistiku laikposmā, kas sākas vienu gadu pēc šā nolīguma stāšanās spēkā un beidzas, kad pagājuši 10 gadi pēc tarifu atcelšanas pabeigšanas attiecībā uz visām precēm saskaņā ar grafikiem 9. pielikumā. Ja vien Apvienotā komiteja nenolemj citādi, minēto laikposmu automātiski pagarina par pieciem gadiem, un pēc tam Apvienotā komiteja var lemt par turpmāku pagarinājumu.

2. Apmaiņa ar 1. punktā minēto importa statistiku aptver datus, kas attiecas uz pēdējo pieejamo gadu, tostarp vērtību un attiecīgā gadījumā apjomu tarifa pozīcijas līmenī attiecībā uz to otras Puses preču importu, kurām piemēro preferenciālu nodokļu režīmu saskaņā ar šo nolīguma daļu, un to preču importu, kurām piemēroja nepreferenciālu režīmu.

9.17. PANTS

Īpaši pasākumi attiecībā uz preferenciāla režīma pārvaldību

1. Puses sadarbojas, lai novērstu, atklātu un apkarotu to tiesību aktu muitas jomā pārkāpumus, kuri saistīti ar preferenciālo režīmu, kas piešķirts atbilstoši šai nodaļai, saskaņā ar to pienākumiem atbilstoši 10. nodaļai un šā nolīguma Protokolam par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās.

2. Puse saskaņā ar 3. punktā noteikto procedūru var uz laiku apturēt konkrēto preferenciālo režīmu attiecīgajām precēm, ja minētā Puse, pamatojoties uz objektīvu, pārlicinošu un pārbaudāmu informāciju, ir konstatējusi, ka otra Puse ir pieļāvusi sistemātiskus un liela mēroga tiesību aktu muitas jomā pārkāpumus ar mērķi iegūt preferenciālu režīmu, ko piešķir atbilstoši šai nodaļai, un ir konstatējusi, ka:

a) otra Puse sistemātiski neveic vai nepareizi veic darbības, pārbaudot produktu noteiktas izcelsmes statusu un pildot citas prasības šā nolīguma Protokolā par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās, noskaidrojot vai cenšoties novērst izcelsmes noteikumu pārkāpšanu;

- b) otra Puse sistemātiska atsakās veikt izcelsmes apliecinājuma turpmāku pārbaudi pēc otras Puses pieprasījuma vai savlaicīgi paziņot tās rezultātus, vai nepamatoti kavējas ar šādu pārbažu veikšanu vai paziņošanu, vai
- c) otra Puse sistemātiski atsakās vai nevēlas sadarboties vai palīdzēt atbilstoši tās pienākumiem saskaņā ar šā nolīguma Protokolu par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās attiecībā uz preferenciālo režīmu.

3. Puse, kas izdarījusi kādu 2. punktā minēto konstatējumu, bez liekas kavēšanās paziņo par to Apvienotajai komitejai un Apvienotajā komitejā ar otru Pusi iesaistās apspriedēs ar mērķi panākt abām Pusēm pieņemamu risinājumu.

Ja Puses trīs mēnešu laikā pēc paziņošanas dienas nevienojas par savstarpēji pieņemamu risinājumu, Puse, kas izdarījusi konstatējumu, var nolemt uz laiku apturēt attiecīgo preferenciālo režīmu attiecīgajām precēm. Par pagaidu apturēšanu tūlīt paziņo Apvienotajai komitejai;

Pagaidu apturēšanu piemēro tikai tik ilgi, cik tas nepieciešams attiecīgās Puses finanšu interešu aizsardzībai, un ne ilgāk par sešiem mēnešiem. Ja apstākļi, kas bija sākotnējās apturēšanas pamatā, turpinās pēc sešu mēnešu laikposma beigām, attiecīgā Puse var nolemt atjaunot apturēšanu. Katru pagaidu apturēšanu periodiski apspriež Apvienotajā komitejā.

4. Katra Puse saskaņā ar tās iekšējām procedūrām publisko informāciju importētājiem par visiem paziņojumiem un lēmumiem attiecībā uz 3. punktā minēto pagaidu apturēšanu.

9.18. PANTS

Preču tirdzniecības apakškomiteja

Preču tirdzniecības apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu:

- a) pārrauga šīs nodaļas un 9. pielikuma īstenošanu un administrēšanu;
- b) veicina preču tirdzniecību starp Pusēm, tostarp apspriežoties par to, kā uzlabot tirgus piekļuves tarifu režīmus saskaņā ar 9.5. panta 4. punktu un attiecīgā gadījumā par citiem jautājumiem;
- c) nodrošina forumu visu ar šo nodaļu saistīto jautājumu apspriešanai un risināšanai;
- d) nekavējoties novērš šķēršļus preču tirdzniecībā starp Pusēm, jo īpaši tos, kas saistīti ar netarifa pasākumu piemērošanu, un vajadzības gadījumā nodod šādus jautājumus izskatīšanai Apvienotajā komitejā;
- e) iesaka Pusēm jebkādus šīs nodaļas grozījumus vai papildinājumus;

- f) koordinē datu apmaiņu preferenču izmantošanai vai jebkādu citu informācijas apmaiņu par preču tirdzniecību starp Pusēm, par ko tā var lemt;
- g) pārskata visus turpmākos harmonizētās sistēmas grozījumus, lai nodrošinātu, ka katras Puses pienākumi saskaņā ar šo nolīguma daļu netiek mainīti, un apspriežas, lai atrisinātu jebkārus saistītus konfliktus;
- h) pilda 15.17. pantā noteiktās funkcijas.

10. NODAĻA

IZCELSMES NOTEIKUMI UN IZCELSMES PROCEDŪRAS

A IEDAĻA

IZCELSMES NOTEIKUMI

10.1. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 10.-A līdz 10.-E pielikumā:

- a) “klasifikācija” ir ražojuma vai materiāla iekļaušana konkrētā harmonizētās sistēmas nodaļā, pozīcijā vai apakšpozīcijā;
- b) “sūtījums” ir ražojumi, kurus vai nu viens eksportētājs vienlaicīgi nosūta vienam saņēmējam, vai uz kuriem attiecas vienots pārvadājuma dokuments par to nosūtīšanu no eksportētāja saņēmējam, vai, ja šāda dokumenta nav, viens rēķins;
- c) “muitas dienests” ir:
  - i) Čīles gadījumā – Valsts muitas dienests un

- ii) ES Puses gadījumā – par muitas jautājumiem atbildīgie Eiropas Komisijas dienesti un muitas administrācijas un jebkuras citas Eiropas Savienības dalībvalstu iestādes, kas atbildīgas par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu un izpildi;
- d) “eksportētājs” ir persona, kuras atrašanās vieta ir kādā no Pusēm un kura saskaņā ar minētās Puses normatīvajiem aktiem eksportē vai ražo noteiktas izcelsmes ražojumus un sagatavo paziņojumu par izcelsmi;
- e) “identiski ražojumi” ir ražojumi, kas visādā ziņā atbilst ražojumiem, kas aprakstīti produkta aprakstā; Ražojuma aprakstam tirdzniecības dokumentā, ko izmanto paziņojuma par izcelsmi sagatavošanai vairākiem sūtījumiem, jābūt pietiekami precīzam, lai skaidri identificētu minēto ražojumu, kā arī identiskus ražojumus, kurus importēs pēc tam, pamatojoties uz minēto paziņojumu;
- f) “importētājs” ir persona, kas importē noteiktas izcelsmes ražojumu un prasa tam piemērot preferenciāla tarifa režīmu;
- g) “materiāls” ir jebkāda viela, kas izmantota ražojuma ražošanā, tostarp jebkuras sastāvdaļas, izejvielas, detaļas vai daļas;
- h) “ražojums” ir ražošanas rezultāts, pat ja to paredzēts vēlāk izmantot kā materiālu cita ražojuma ražošanā, un
- i) “ražošana” ir jebkura apstrāde vai pārstrāde, ieskaitot montāžu.

10.2. PANTS

Vispārīgas prasības

1. Lai kāda Puse saskaņā ar šo nolīguma daļu otras Puses noteiktas izcelsmes precei piemērotu preferenciāla tarifa režīmu, ar noteikumu, ka ražojums atbilst visām pārējām prasībām, kas noteiktas šajā nodaļā, par otras Puses izcelsmes ražojumiem uzskata šādus ražojumus:

- a) ražojumi, kas ir pilnībā iegūti minētajā Pusē, kā noteikts 10.4. pantā;
- b) ražojumi, kas izgatavoti tikai no materiāliem, kuru izcelsme ir minētajā Pusē, un
- c) ražojumi, kas ražoti minētajā Pusē, izmantojot nenoteiktas izcelsmes materiālus, ja tie atbilst 10.-B pielikumā izklāstītajām prasībām.

2. Ja ražojums ir ieguvis noteiktas izcelsmes statusu saskaņā ar 1. punktu, nenoteiktas izcelsmes materiālus, kas izmantoti šā ražojuma ražošanā, neuzskata par nenoteiktas izcelsmes materiāliem, kad minētais ražojums kā materiāls tiek iekļauts kādā citā ražojumā.

3. Noteiktas izcelsmes statusa iegūšana Puses teritorijā notiek bez pārtraukuma.

10.3. PANTS

Izcelsmes kumulācija

1. Vienas Puses noteiktas izcelsmes ražojumu uzskata par otras Puses noteiktas izcelsmes ražojumu, ja to izmanto par materiālu cita ražojuma ražošanai minētajā otrā Pusē, ar noteikumu, ka veiktā apstrāde vai pārstrāde pārsniedz vienu vai vairākas 10.6. pantā minētās darbības.
2. Materiālus, kuri klasificēti harmonizētās sistēmas 3. nodaļā, kuru izcelsme ir 4. punkta b) apakšpunktā minētajās valstīs un kurus izmanto tunzivju konservu, kas klasificēti harmonizētās sistēmas 1604.14. apakšpozīcijā, ražošanā, var uzskatīt par kādas Puses noteiktas izcelsmes materiāliem ar noteikumu, ka ir izpildīti 3. punkta a) līdz e) apakšpunktā minētie nosacījumi un ka minētā Puse nosūta paziņojumu pārbaudei 10.31. pantā minētajai apakškomitejai.
3. Apvienotā komiteja, pamatojoties uz apakškomitejas ieteikumu, var pieņemt lēmumu, ka konkrētus materiālus, kuru izcelsme ir trešās valstīs¹, kas minētas šā panta 4. punktā, var uzskatīt par kādas Puses noteiktas izcelsmes materiāliem, ja tos izmanto kāda ražojuma ražošanai minētajā Pusē, ar noteikumu, ka:
  - a) katrai Pusei ir spēkā tirdzniecības nolīgums, kas veido brīvās tirdzniecības zonu ar minēto trešo valsti *GATT* 1994 XXIV panta nozīmē;

---

¹ Atsaucei: "trešā valsts" ir definēta 8.3. panta aa) punktā.

- b) šajā punktā minēto materiālu izcelsme ir noteikta saskaņā ar izcelsmes noteikumiem, kurus piemēro atbilstoši:
- i) ES Puses tirdzniecības nolīgumu, kas veido brīvās tirdzniecības zonu ar minēto trešo valsti, ja attiecīgais materiāls tiek izmantots kāda ražojuma ražošanai Čīlē, un
  - ii) Čīles tirdzniecības nolīgumu, kas veido brīvās tirdzniecības zonu ar minēto trešo valsti, ja attiecīgais materiāls tiek izmantots kāda ražojuma ražošanai ES Pusē;
- c) starp Pusi un minēto trešo valsti ir spēkā režīms par atbilstošu administratīvo sadarbību, ar ko nodrošina pilnīgu šīs nodaļas īstenošanu, tostarp noteikumi par atbilstošu dokumentu par materiālu izcelsmi izmantošanu, un šī Puse paziņo otrai Pusei par minēto režīmu;
- d) minētajā Pusē veiktā materiālu apstrāde vai pārstrāde pārsniedz vienu vai vairākas 10.6. pantā minētās darbības, un
- e) Puses vienojas par citiem piemērojamiem nosacījumiem.
4. Šā panta 3. punktā minētās trešās valstis ir:
- a) Centrālamerikas valstis, proti, Kostarika, Salvadora, Gvatemala, Hondurasa, Nikaragva un Panama, un
  - b) Andu valstis, proti, Kolumbija, Ekvadora un Peru.

10.4. PANTS

Pilnībā iegūti ražojumi

1. Šādus ražojumus uzskata par pilnībā iegūtiem kādā no Pusēm:
  - a) tur audzēti vai novākti augi un augu valsts produkti;
  - b) tur dzimuši un audzēti dzīvnieki;
  - c) no tur audzētiem dzīvniekiem iegūti produkti;
  - d) produkts, kas iegūts Pusē medījot, liekot slazdus, zvejojot, notverot vai sagūstot, taču nepārsniedzot minētās Puses teritoriālo ūdeņu ārējās robežas;
  - e) produkti, kas iegūti no nokautiem dzīvniekiem, kuri tur dzimuši un audzēti;
  - f) produkti, kas iegūti attiecīgās Puses akvakultūrā, ja ūdens organismi, tostarp zivis, gliemji, vēžveidīgie, citi ūdens bezmugurkaulnieki un ūdensaugi ir tur izšķīlušies vai audzēti no sēklas materiāla, piemēram, oliņām, ikriem, mazuļiem, nepieaugušām zivīm vai kāpuriem, iejaucoties audzēšanas vai augšanas procesos, lai veicinātu ražošanu, piemēram, veicot regulāru krājumu papildināšanu, barošanu vai aizsardzību pret plēsējiem;

- g) minerāli vai citas dabā sastopamas vielas, kas nav minētas a) līdz f) apakšpunktā un ir izgūta vai iegūta tur;
- h) jūras zvejas produkti un citi produkti, ko minētās Puses kuģis ir ieguvis no jūras ārpus teritoriālajiem ūdeņiem;
- i) produkti, kas saražoti uz minētās Puses zivju pārstrādes kuģiem vienīgi no h) apakšpunktā minētajiem produktiem;
- j) produkti, ko viena Puse vai minētās Puses persona ir ieguvusi no jūras dzīlēm vai gultnes ārpus teritoriālajiem ūdeņiem, ar noteikumu, ka tām ir ekskluzīvas tiesības izmantot minētās dzīles vai gultni;
- k) atkritumi vai lūžņi, kas Pusē radušies ražošanas rezultātā vai no tajā savāktiem lietotiem ražojumiem, ar noteikumu, ka minētie ražojumi ir derīgi vienīgi izejvielu atgūšanai, un
- l) ražojumi, ko Pusē ražo tikai no a) līdz k) apakšpunktā norādītajiem produktiem.

2. Termini “Puses kuģis” un “Puses zivju pārstrādes kuģis” 1. punkta h) un i) apakšpunktā nozīmē attiecīgi kuģi vai zivju pārstrādes kuģi, kas:

- a) ir reģistrēts kādā dalībvalstī vai Čīlē;
- b) kuģo ar kādas dalībvalsts vai Čīles karogu un

- c) atbilst vienam no turpmāk minētajiem nosacījumiem:
- i) vairāk nekā 50 % no tā pieder kādas dalībvalsts vai Čīles fiziskām personām vai
  - ii) tas pieder juridiskai personai:
    - A) kuras galvenais birojs un galvenā uzņēmējdarbības vieta ir kādā dalībvalstī vai Čīlē un
    - B) kurā vairāk nekā 50 % no tās pieder vienas no minēto Pušu personām.

10.5. PANTS

Pielaižu

1. Ja nenoteiktas izcelsmes materiāls, ko izmanto kāda ražojuma ražošanā, neatbilst 10.-B pielikumā noteiktajām prasībām, minēto ražojumu uzskata par kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumu ar noteikumu, ka:

- a) visiem ražojumiem¹, izņemot harmonizētās sistēmas 50. līdz 63. nodaļā klasificētos ražojumus, nenoteiktas izcelsmes materiālu kopējā vērtība nepārsniedz 10 % no ražojuma ražotāja cenas;

---

¹ Harmonizētās sistēmas 1. līdz 24. nodaļa saskaņā ar 10.-A pielikuma 9. piezīmi.

b) ražojumiem, kas klasificēti harmonizētās sistēmas 50. līdz 63. nodaļā, piemēro pielaides, kā noteikts 10.-A pielikuma 6. līdz 8. piezīmē.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja ražojuma ražošanā izmantoto nenoteiktas izcelsmes materiālu vērtība vai svars pārsniedz kādu nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības vai svara procentuālo daudzumu, kā noteikts 10.-B pielikumā izklāstītajās prasībās.

3. Šā panta 1. punktu nepiemēro ražojumiem, kas pilnīgi iegūti Puses teritorijā 10,4. panta nozīmē. Ja 10.-B pielikumā prasīts, ka produkta ražošanā izmantotajiem materiāliem jābūt pilnīgi iegūtiem, piemēro 1. un 2. punktu.

10.6. PANTS

Nepietiekama apstrāde vai pārstrāde

1. Neatkarīgi no 10.2. panta 1. punkta c) apakšpunkta, ražojumu neuzskata par kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumu, ja minētajā Pusē ar nenoteiktas izcelsmes materiāliem ir veikta tikai viena vai vairākas šādas darbības:

a) saglabāšanas darbības, piemēram, žāvēšana, saldēšana, turēšana sālījumā vai citas līdzīgas darbības, ja to vienīgais mērķis ir nodrošināt produktu uzturēšanu labā stāvoklī pārvadāšanas un uzglabāšanas laikā;

- b) iepakojumu sadalīšana un salikšana;
- c) mazgāšana, tīrīšana; putekļu, oksīdu, eļļas, krāsas vai citu pārklājumu notīrīšana;
- d) tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu gludināšana vai presēšana;
- e) vienkārša krāsošana un pulēšana;
- f) rīsu atsēnalošana un daļēja vai pilnīga samalšana; labības un rīsu pulēšana un glazēšana;
- g) darbības cukura iekrāsošanai vai aromatizēšanai vai cukurgraudiņu veidošanai, daļēja vai pilnīga cietā kristālcukura samalšana;
- h) augļu, riekstu un dārzeņu mizošana, kauliņu izņemšana un lobīšana;
- i) asināšana, vienkārša slīpēšana vai vienkārša sagriešana;
- j) sijāšana, šķirošana, klasificēšana, grupēšana vai saskaņošana;
- k) vienkārša iepildīšana pudelēs, skārdenēs, flakonos, maisos, kastēs, kārbās, piestiprināšana pie kartītēm vai plāksnēm un visas pārējās vienkāršās iepakojšanas darbības;
- l) marķējuma, etiķešu, logotipu un citu tamlīdzīgu atšķirības zīmju piestiprināšana vai uzdrukāšana uz izstrādājumiem vai to iepakojuma;

- m) vienkārša vienādu vai dažādu produktu sajaukšana, ieskaitot cukura sajaukšanu ar citu materiālu;
- n) vienkārša sastāvdaļu salikšana, lai iegūtu gatavu priekšmetu, vai ražojumu sadale pa sastāvdaļām;
- o) vienkārša ūdens pievienošana vai izstrādājumu atšķaidīšana, dehidratācija vai denaturācija, vai
- p) dzīvnieku kaušana.

2. Šā panta 1. punkta nolūkos darbību uzskata par vienkāršu, ja tās veikšanai nav vajadzīgas īpašas prasmes vai mehānismi, iekārtas vai aprīkojums, kas īpaši izgatavots vai uzstādīts minētās darbības veikšanai.

10.7. PANTS

Kvalifikācijas vienība

1. Šajā nodaļā kvalifikācijas vienība ir konkrētais ražojums, ko uzskata par pamatvienību, klasificējot ražojumu harmonizētajā sistēmā.

2. Ja vienā sūtījumā ir vairāki identiski ražojumi, kas harmonizētajā sistēmā klasificēti vienā pozīcijā, tad, piemērojot šo nodaļu, ņem vērā katru atsevišķo ražojumu.

10.8. PANTS

Palīgierīces, rezerves daļas un darbarīki

1. Palīgierīces, rezerves daļas un darbarīkus, ko nosūta ar kādu iekārtas vienību, mašīnu, aparatūru vai transportlīdzekli un kas ietilpst parastajā aprīkojumā, un ir iekļauti cenā vai arī nav norādīti atsevišķā rēķinā, uzskata par saistītiem ar attiecīgo iekārtas vienību, mašīnu, aparatūru vai transportlīdzekli.

2. Šā panta 1. punktā minētās palīgierīces, rezerves daļas un darbarīkus neņem vērā, nosakot ražojuma izcelsmi, izņemot nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības aprēķināšanas nolūkos, ja uz ražojumu attiecas nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālā vērtība, kas noteikta 10.-B pielikumā.

10.9. PANTS

Komplekti

Uzskata, ka komplekti, kas definēti harmonizētās sistēmas 3. vispārīgajā interpretācijas noteikumā, ir kādas Puses noteiktas izcelsmes komplekti, ja visas to sastāvdaļas ir noteiktas izcelsmes ražojumi. Ja komplekts ir veidots no noteiktas izcelsmes ražojumiem un nenoteiktas izcelsmes ražojumiem, tad uzskata, ka tas kopumā ir kādas Puses noteiktas izcelsmes komplekts, ar noteikumu, ka nenoteiktas izcelsmes ražojumu vērtība nepārsniedz 15 % no komplekta ražotāja cenas.

10.10. PANTS

Neitrālie elementi

Lai noteiktu to, vai ražojums ir kvalificējams kā vienas Puses noteiktas izcelsmes ražojums, nav nepieciešams noteikt izcelsmi šādiem elementiem, ko var izmantot ražojuma ražošanā:

- a) degviela, enerģija, katalizatori un šķīdinātāji;
- b) iekārtas, ierīces un piederumi, kurus izmanto, lai testētu vai pārbaudītu ražojumus;

- c) mehānismi, darbarīki, veidnes un matrices;
- d) rezerves daļas un materiāli, ko izmanto iekārtu un ēku uzturēšanai;
- e) smērvielas, ziedes, jaukti materiāli un citi materiāli, ko izmanto ražošanā vai iekārtu un ēku izmantošanā,
- f) cimdi, brilles, apavi, apģērbs, drošības aprīkojums un piederumi;
- g) jebkāds cits ražojumā neiekļauts materiāls, par kura izmantošanu ražojuma ražošanā var pierādīt, ka tā ir daļa no ražojuma ražošanas.

10.11. PANTS

Iepakojums un iepakojuma materiāli un tvertnes

1. Ja, ievērojot harmonizētās sistēmas 5. vispārīgo interpretācijas noteikumu, iepakojuma materiālus un taru, kurā ražojums ir iepakots pārdošanai mazumtirdzniecībā, klasificē kopā ar ražojumu, minētos iepakojuma materiālus un taru neņem vērā, nosakot ražojuma izcelsmi, izņemot nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības aprēķināšanas nolūkos, ja uz ražojumu attiecas nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālā vērtība, kas noteikta 10.-B pielikumā.

2. Iepakojuma materiālus un taru, ko izmanto ražojuma aizsargāšanai transportēšanas laikā, neņem vērā, nosakot ražojumam ir kādas Puses noteiktas izcelsmes statuss.

10.12. PANTS

Atvietojamu materiālu uzskaites nošķiršana

1. Noteiktas izcelsmes un nenoteiktas izcelsmes atvietojamus materiālus glabā, tos fiziski nošķirot, lai saglabātu to attiecīgi noteiktas izcelsmes vai nenoteiktas izcelsmes statusu. Minētos materiālus var izmantot ražojuma ražošanā, materiālu glabāšanas laikā tos fiziski nenošķirot, ar noteikumu, ka tiek izmantota uzskaites nošķiršanas metode.

2. Šā panta 1. punktā minēto uzskaites nošķiršanas metodi piemēro atbilstoši krājumu uzskaites metodei saskaņā ar Puses vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem. Uzskaites nošķiršanas metode nodrošina, ka jebkurā laikā to ražojumu skaits, kurus varētu uzskatīt par kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumiem, nepārsniedz skaitu, kas būtu iegūts, glabāšanas laikā fiziski nošķirot krājumus.

3. Šā panta 1. punktā “atvietojami materiāli” ir viena un tā paša veida un tirdznieciskās kvalitātes materiāli, kuru tehniskie un fizikālie raksturlielumi ir identiski un kurus savā starpā nevar atšķirt, kad tie ir iekļauti galaproduktā.

10.13. PANTS

Atpakaļnosūtīti ražojumi

Ja kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumu, kas no minētās Puses eksportēts uz trešās valsts teritoriju un tiek nosūtīts atpakaļ minētajai Pusei, tad to uzskata par nenoteiktas izcelsmes ražojumu, ja vien minētās Puses muitas dienestiem nevar pierādīt, ka atpakaļ nosūtītais ražojums:

- a) ir tas pats ražojums, kas ticis eksportēts, un
- b) ar to nav veiktas nekādas darbības, izņemot darbības, kuras vajadzīgas, lai precī saglabātu labā stāvoklī, kamēr tā atrodas trešajā valstī vai kamēr to eksportē.

10.14. PANTS

Nepārveidošana

1. Noteiktas izcelsmes ražojums, kas deklarēts iekšzemes patēriņam importētājā Pusē, pēc izvešanas un pirms tā deklarēšanas iekšzemes patēriņam netiek mainīts, nekādā veidā pārveidots vai pakļauts kādām darbībām, izņemot darbības, kuras veic nolūkā to saglabāt labā stāvoklī vai pievienot vai piestiprināt marķējumu, etiķetes, zīmogus vai citu dokumentāciju, lai nodrošinātu atbilstību konkrētām importētājas Puses iekšzemes prasībām.

2. Ražojumu var glabāt vai izstādīt trešā valstī ar noteikumu, ka minētajā trešā valstī tas paliek muitas uzraudzībā.
3. Neskarot B iedaļu, sūtījumus var sadalīt trešās valsts teritorijā, ja to veic eksportētājs vai viņš ir par to atbildīgs un ar noteikumu, ka trešā valstī minētie sūtījumi paliek muitas uzraudzībā.
4. Ja rodas šaubas par to, vai 1.–3. punkta nosacījumi ir izpildīti, importētājas Puses muitas dienests var pieprasīt, lai importētājs iesniedz pierādījumus par atbilstību. Šādi pierādījumi var būt dažāda veida, tostarp līgumiski pārvadājumu dokumenti, piemēram, konosamenti, vai faktiski vai konkrēti pierādījumi, kuru pamatā ir iepakojumu marķējums vai numerācija, vai jebkāds ar pašu ražojumu saistīts pierādījums.

10.15. PANTS

Izstādes

1. Noteiktas izcelsmes ražojumiem, kuri nosūtīti izstādīšanai kādā trešā valstī un kuri pēc izstādes pārdoti importēšanai kādā Pusē, importējot piemēro šīs nolīguma daļas priekšrocības, ar noteikumu, ka muitas dienestiem var pietiekami pierādīt, ka:
  - a) eksportētājs bija nosūtījis šos ražojumus no kādas Puses uz trešo valsti, kurā notika izstāde, un bija tos tur izstādījis;

- b) minētais eksportētājs ražojumus ir pārdevis vai citādi tos atsavinājis kādai personai kādā Pusē;
- c) ražojumi ir nosūtīti izstādes laikā vai tūlīt pēc tās tādā stāvoklī, kādā tie nosūtīti uz izstādi, un
- d) ražojumi pēc nosūtīšanas uz izstādi nav izmantoti citiem mērķiem, izņemot demonstrēšanu minētajā izstādē.

2. Saskaņā ar B iedaļas noteikumiem paziņojumu par izcelsmi sagatavo un iesniedz muitas dienestiem saskaņā ar importētājas Puses muitas procedūrām. Paziņojumā norāda izstādes nosaukumu un adresi.

3. Šā panta 1. punktu piemēro visām tirdzniecības, rūpniecības, lauksaimniecības vai amatniecības izstādēm, gadatirgiem vai līdzīgai publiskai izstādīšanai, ja šos pasākumus nerīko privātiem mērķiem veikalos vai uzņēmumu telpās nolūkā pārdot ārvalstu ražojumus un pasākumu laikā ražojumi paliek muitas uzraudzībā.

4. Importētājas Puses muitas dienesti var pieprasīt pierādījumus, ka ražojumi ir palikuši muitas kontrolē valstī, kurā notikusi izstāde, kā arī papildu dokumentārus pierādījumus par apstākļiem, kādos tie tikuši izstādīti.

B IEDAĻA

IZCELSMES PROCEDŪRAS

10.16. PANTS

Pieprasījums piemērot preferenciāla tarifa režīmu

1. Importētāja Puse piešķir preferenciāla tarifa režīmu otras Puses izcelsmes ražojumam šīs nodaļas nozīmē, pamatojoties uz importētāja pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu. Importētājs ir atbildīgs par to, ka pieprasījums piemērot preferenciāla tarifa režīmu ir pareizs un atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām.
2. Pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir viens no turpmāk minētā:
  - a) paziņojums par izcelsmi, ko eksportētājs sagatavojis saskaņā ar 10.17. pantu;
  - b) importētāja informētība, ievērojot 10.19. panta nosacījumus.
3. Pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu un šāda pieprasījuma pamatojumu, kā minēts 2. punktā, iekļauj importa muitas deklarācijā saskaņā ar importētājas Puses normatīvajiem aktiem.

4. Importētājs, kas pieprasa piemērot preferenciāla tarifa režīmu, pamatojoties uz paziņojumu par izcelsmi saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, saglabā paziņojumu par izcelsmi un, ja to pieprasa importētājas Puses muitas dienests, iesniedz tā kopiju minētajam muitas dienestam.

10.17. PANTS

Paziņojums par izcelsmi

1. Ražojuma eksportētājs sagatavo paziņojumu par izcelsmi, pamatojoties uz informāciju, kas apliecina, ka tas ir noteiktas izcelsmes ražojums, norādot attiecīgā gadījumā informāciju par minētā ražojuma ražošanā izmantoto materiālu noteiktas izcelsmes statusu.

2. Eksportētājs ir atbildīgs par to, lai sagatavotais paziņojums par izcelsmi un saskaņā ar 1. punktu sniegtā informācija būtu pareiza. Ja eksportētājam ir iemesls uzskatīt, ka paziņojumā par izcelsmi ir ietverta vai tā pamatā ir kļūdaina informācija, eksportētājs nekavējoties rakstveidā paziņo importētājam par jebkādam izmaiņām, kas skar ražojuma noteiktas izcelsmes statusu. Šādā gadījumā importētājs izlabo importa deklarāciju un samaksā visus piemērojamus, bet vēl nesamaksātos muitas nodokļus.

3. Eksportētājs sagatavo paziņojumu par izcelsmi, izmantojot kādu no 3.-C pielikumā ietvertajām valodu versijām, to norādot rēķinā vai jebkurā citā tirdzniecības dokumentā, kurā noteiktas izcelsmes ražojums ir pietiekami sīki aprakstīts, lai to varētu identificēt harmonizētajā sistēmā. Importētāja Puse nepieprasa, lai importētājs iesniedz paziņojuma par izcelsmi tulkojumu.

4. Paziņojums par izcelsmi ir derīgs vienu gadu no dienas, kurā tas ir sagatavots.
5. Paziņojums par izcelsmi var sagatavot attiecībā uz:
- a) viena vai vairāku ražojumu sūtījumu ieviešanu kādā no Pusēm vai
  - b) vairākiem identisku ražojumu sūtījumiem, ko importē kādā no Pusēm laikposmā, kurš norādīts paziņojumā par izcelsmi un nepārsniedz 12 mēnešus.
6. Importētāja Puse pēc importētāja pieprasījuma un ievērojot visas prasības, ko izvirza importētāja Puse, atļauj izmantot vienu paziņojumu par izcelsmi attiecībā uz nesaliktiem vai izjauktiem ražojumiem harmonizētās sistēmas 2. vispārīgā noteikuma a) punkta nozīmē, kuri klasificēti harmonizētās sistēmas XV līdz XXI iedaļā, ja tos importē pa daļām.

10.18. PANTS

Nelielas neatbilstības un nelielas kļūdas

Importētājas Puses muitas dienests nenoraida pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu, ja ir nelielas neatbilstības starp paziņojumu par izcelsmi un muitas iestādei iesniegtajiem dokumentiem vai ja paziņojumā par izcelsmi ir nelielas kļūdas.

10.19. PANTS

Importētāja informētība

1. Importētāja Puse savos normatīvajos aktos var ietvert nosacījumus, lai noteiktu, kuri importētāji var pieprasīt preferenciāla tarifa režīmu, pamatojoties uz importētāja informētību.
2. Neatkarīgi no 1. punkta importētāja informētības par to, ka ražojumam ir noteikta izcelsme, pamatā ir informācija, kas apliecina, ka ražojums patiesi kvalificējams kā noteiktas izcelsmes ražojums un atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām noteiktas izcelsmes statusa iegūšanai.

10.20. PANTS

Dokumentēšanas prasības

1. Importētājs, kas pieprasa piemērot preferenciāla tarifa režīmu ražojumam, kas importēts kādā Pusē:
  - a) ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir paziņojums par izcelsmi, saglabā eksportētāja sagatavoto paziņojumu par izcelsmi vismaz trīs gadus no dienas, kad iesniegts pieprasījums piemērot preferenciāla tarifa režīmu ražojumam, un

- b) ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir importētāja informētība – vismaz trīs gadus no pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu datuma saglabā informāciju, kas apliecina, ka ražojums atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām noteiktas izcelsmes statusa iegūšanai.
2. Eksportētājs, kas ir sagatavojis paziņojumu par izcelsmi, vismaz četrus gadus pēc minētā paziņojuma par izcelsmi sagatavošanas saglabā paziņojuma par izcelsmi kopijas un visus citus dokumentus, kuri apliecina, ka produkts atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām noteiktas izcelsmes statusa iegūšanai.
3. Saskaņā ar šo pantu uzglabājamus dokumentus var glabāt elektroniski attiecīgi atbilstoši importētājas Puses vai eksportētājas Puses normatīvajiem aktiem.

10.21. PANTS

Izņēmumi no prasībām attiecībā uz paziņojumu par izcelsmi

1. Ražojumus, kurus viena privātpersona otrai pārsūta kā sūtījumus vai kuri ietilpst ceļotāja personīgajā bagāžā, uzskata par noteiktas izcelsmes ražojumiem, un paziņojums par izcelsmi netiek prasīts, ja šādus ražojumus neimportē tirdzniecībai un ir deklarēts, ka tie atbilst šīs nodaļas prasībām, un ka nav šaubu par minētās deklarācijas ticamību.

2. Importu, ko veic neregulāri un kas sastāv tikai no ražojumiem, kuri paredzēti saņēmēju vai ceļotāju vai viņu ģimenes locekļu personīgai lietošanai, neuzskata par komerciāla rakstura importu, ja no preču veida un daudzuma ir skaidrs, ka tās nav paredzētas komerciāliem nolūkiem, ar noteikumu, ka imports nav daļa no importa virknes, ko var pamatoti uzskatīt par atsevišķi veiktu nolūkā izvairīties no prasības iesniegt paziņojumu par izcelsmi.

3. Šā panta 1. punktā minēto ražojumu kopējā vērtība nepārsniedz 500 EUR vai līdzvērtīgu summu Puses valūtā attiecībā uz sūtījumiem vai 1200 EUR vai līdzvērtīgu summu Puses valūtā attiecībā uz ražojumiem, kas ir daļa no ceļotāja personīgās bagāžas.

10.22. PANTS

Pārbaude

1. Importētājas Puses muitas dienests var pārbaudīt ražojuma noteiktas izcelsmes statusu vai to, ka ir izpildītas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības, pamatojoties uz riska novērtēšanas metodēm, kas var ietvert atlasīti pēc nejaušības principa. Šādas pārbaudes nolūkiem importētājas Puses muitas dienests var nosūtīt informācijas pieprasījumu importētājam, kurš iesniedza pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu saskaņā ar 10.16. pantu.

2. Importētājas Puses muitas dienests, kas saskaņā ar 1. punktu nosūta pieprasījumu, saistībā ar ražojuma izcelsmi vienīgi šādu informāciju:

- a) paziņojumu par izcelsmi, ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir paziņojums par izcelsmi, un
- b) informāciju par izcelsmes kritēriju izpildi, kas attiecas uz šādiem elementiem:
  - i) ja izcelsmes kritērijs ir “pilnībā iegūts” — piemērojamā kategorija (piemēram, ievākšana, ieguves rūpniecība, zveja) un ražošanas vieta;
  - ii) ja izcelsmes kritērija pamatā ir tarifa klasifikācijas maiņa – visu nenoteiktas izcelsmes materiālu saraksts, tostarp to tarifa klasifikācija (2, 4 vai 6 ciparu formātā atkarībā no izcelsmes kritērija);
  - iii) ja izcelsmes kritērija pamatā ir vērtības metode – gatavā ražojuma vērtība, kā arī visu ražošanā izmantoto nenoteiktas izcelsmes ražojumu vērtība;
  - iv) ja izcelsmes kritērija pamatā ir svars – galaražojuma svars, kā arī galaražojumā izmantoto attiecīgo nenoteiktas izcelsmes materiālu svars, un
  - v) ja izcelsmes kritērija pamatā ir konkrēts ražošanas process – minētā konkrētā procesa apraksts.

3. Sniedzot pieprasīto informāciju, importētājs var pievienot jebkādu citu informāciju, ko tas uzskata par būtisku pārbaudes nolūkiem.
4. Ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir eksportētāja sagatavots paziņojums par izcelsmi saskaņā ar 10.16. panta 2. punkta a) apakšpunktu, importētājs iesniedz minēto paziņojumu par izcelsmi, taču var atbildēt importētājas Puses muitas dienestam, ka nevar sniegt šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto informāciju.
5. Ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir importētāja informētība, kā minēts 10.16. panta 2. punkta b) apakšpunktā, pārbaudi veicošais importētājas Puses muitas dienests pēc tam, kad tas ir pieprasījis informāciju no importētāja saskaņā ar šā panta 1. punktu, var nosūtīt importētājam papildinformācijas pieprasījumu, ja minētais muitas dienests uzskata, ka minētā papildinformācija ir nepieciešama, lai pārbaudītu ražojuma noteiktas izcelsmes statusu vai to, ka ir izpildītas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības. Importētājas Puses muitas dienests vajadzības gadījumā var pieprasīt importētājam sniegt konkrētu dokumentāciju un informāciju.
6. Ja importētājas Puses muitas dienests nolemj apturēt preferenciāla tarifa režīma piešķiršanu attiecīgajiem ražojumiem līdz pārbaudes rezultātu saņemšanai, tas var piedāvāt importētājam ražojumu izlaišanu. Kā šādas izlaišanas nosacījumu importētāja Puse var pieprasīt garantiju vai citus atbilstošus piesardzības pasākumus. Preferenciāla tarifa režīma apturēšana tiek izbeigta iespējami drīz pēc tam, kad importētājas Puses muitas dienests ir pārliecinājies par attiecīgo ražojumu noteiktas izcelsmes statusu vai par to, ka ir izpildītas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības.

10.23. PANTS

Administratīvā sadarbība

1. Lai nodrošinātu šīs nodaļas pareizu piemērošanu, Puses savstarpēji sadarbojas ar savu attiecīgo muitas dienestu starpniecību, lai pārbaudītu kāda ražojuma noteiktas izcelsmes statusu vai to, ka ir izpildītas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības.
2. Ja pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir paziņojums par izcelsmi saskaņā ar 10.16. panta 2. punkta a) apakšpunktu, pārbaudi veicošais importētājas Puses muitas dienests pēc tam, kad tas ir pieprasījis informāciju no importētāja saskaņā ar 10.22. panta 1. punktu, var nosūtīt informācijas pieprasījumu eksportētājas Puses muitas dienestam, to darot divu gadu laikā no pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu datuma, ja importētājas Puses muitas dienests uzskata, ka minētā papildinformācija ir nepieciešama, lai pārbaudītu ražojuma noteiktas izcelsmes statusu vai to, ka ir izpildītas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības. Importētājas Puses muitas dienests attiecīgā gadījumā var pieprasīt eksportētājas Puses muitas dienestam sniegt konkrētu dokumentāciju un informāciju.
3. Importētājas Puses muitas dienests 2. punktā minētajā pieprasījumā iekļauj šādu informāciju:
  - a) paziņojumu par izcelsmi vai tā kopiju;

- b) tā muitas dienesta identifikācijas datus, kas iesniedz pieprasījumu;
- c) pārbaudāmā eksportētāja vārdu/nosaukumu;
- d) pārbaudes objektu un tvērumu un
- e) attiecīgā gadījumā – jebkādu saistītus dokumentus.

4. Eksportētājas Puses muitas dienests var saskaņā ar minētās Puses normatīvajiem aktiem veikt savu pārbaudi, pieprasot dokumentus no eksportētāja un aicinot sniegt jebkādu pierādījumus vai apmeklējot eksportētāja telpas, i apskatītu dokumentus un iekārtas, ko izmanto ražojuma ražošanā.

5. Pēc 2. punktā minētā pieprasījuma eksportētājas Puses muitas dienests sniedz importētājas Puses muitas dienestam turpmāk minēto informāciju:

- a) pieprasīto dokumentāciju, ja tā ir pieejama;
- b) atzinumu par ražojuma noteiktas izcelsmes statusu;
- c) pārbaudāmā ražojuma aprakstu un tarifa klasifikāciju, kas attiecas uz izcelsmes noteikuma piemērošanu;

- d) ražošanas procesa aprakstu un skaidrojumu, kas ir pietiekams, lai pamatotu ražojuma noteiktas izcelsmes statusu;
- e) informāciju par veidu, kādā tika veikta ražojuma noteiktas izcelsmes statusa pārbaude saskaņā ar 4. punktu, un
- f) attiecīgā gadījumā – apliecinājumus dokumentus.

6. Eksportētājas Puses muitas dienests bez eksportētāja piekrišanas nesniedz importētājas Puses muitas dienestam 5. punkta a) vai f) apakšpunktā minēto informāciju.

7. Vēlams, ka Pušu muitas dienesti ar visu pieprasīto informāciju, tostarp visiem apliecinājumiem dokumentiem un visu pārējo ar pārbaudi saistīto informāciju, apmainās elektroniski.

8. Puses ar koordinātoru, kas izraudzīti saskaņā ar šo nolīguma nodaļu, sniedz vienai otrai savu attiecīgo muitas dienestu kontaktinformāciju un visas izmaiņas tajā 30 dienu laikā pēc izmaiņu veikšanas.

10.24. PANTS

Savstarpēja palīdzība cīņā pret krāpšanu

Gadījumā, ja pastāv aizdomas par šīs nodaļas noteikumu pārkāpšanu, Puses viena otrai sniedz palīdzību saskaņā ar šā nolīguma Protokolu par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās.

10.25. PANTS

Pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu noraidīšana

1. Ievērojot 3. līdz 5. punkta prasības, importētājas Puses muitas dienests var noraidīt pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu, ja:

- a) trīs mēnešu laikā pēc informācijas pieprasījuma saskaņā ar 10.22. panta 1. punktu:
  - i) importētājs nav sniedzis atbildi;
  - ii) gadījumos, kad pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir paziņojums par izcelsmi saskaņā ar 10.16. panta 2. punkta a) apakšpunktu, nav iesniegts paziņojums par izcelsmi; vai

- iii) gadījumos, kad pieprasījuma piemērot preferenciāla tarifa režīmu pamatā ir importētāja informētība, kā minēts 10.16. panta 2. punkta b) apakšpunktā, importētāja sniegtā informācija nav pietiekama, lai apstiprinātu ražojuma noteiktas izcelsmes statusu;
- b) trīs mēnešu laikā pēc informācijas pieprasījuma saskaņā ar 10.22. panta 5. punktu:
- i) importētājs nav sniedzis atbildi; vai
  - ii) importētāja sniegtā informācija nav pietiekama, lai apstiprinātu, ka ražojums ir noteiktas izcelsmes ražojums;
- c) desmit mēnešu laikā pēc informācijas pieprasījuma saskaņā ar 10.23. panta 2. punktu:
- i) eksportētājas Puses muitas dienests nav sniedzis atbildi vai
  - ii) eksportētājas Puses muitas dienesta sniegtā informācija nav pietiekama, lai apstiprinātu ražojuma noteiktas izcelsmes statusu.
2. Importētājas Puses muitas dienests var noraidīt pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu, ja minēto pieprasījumu iesniegušais importētājs nav izpildījis pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības, kas nav saistītas ar ražojuma noteiktas izcelsmes statusu.

3. Ja importētājās Puses muitas dienestam ir pietiekams pamatojums noraidīt pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu saskaņā ar šā panta 1. Punktu un ja eksportētājās Puses muitas dienests ir sniedzis atzinumu saskaņā ar 10,23. panta 5. punkta b) apakšpunktu, apliecinot ražojuma noteiktas izcelsmes statusu, importētājās Puses muitas dienests savu nodomu noraidīt pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu eksportētājās Puses muitas dienestam paziņo divu mēnešu laikā pēc minētā atzinuma saņemšanas dienas.

4. Ja ir sniegts 3. punktā minētais paziņojums, pēc vienas Puses pieprasījuma Puses apspriežas trīs mēnešu laikā pēc minētā paziņojuma dienas. Apspriešanās laikposmu var pagarināt, katru gadījumu izskatot atsevišķi, ja Pušu muitas dienesti par to savstarpēji vienojas. Apspriešanās var notikt vienlaicīgi ar apakškomitejas noteikto procedūru.

5. Beidzoties apspriešanās laikposmam, importētājās Puses muitas dienests noraida pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu vienīgi tad, ja tas nevar apliecināt ražojuma noteiktas izcelsmes statusu un pēc tam, kad tas importētājam ir devis iespēju tikt uzklaustam.

10.26. PANTS

Konfidencialitāte

1. Katra Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem saglabā informācijas, ko otra Puse tai sniegusi saskaņā ar šo nodaļu, konfidencialitāti un aizsargā minēto informāciju pret izpaušanu.
2. Informāciju, ko saņēmuši importētājas Puses dienesti, var izmantot tikai minētie dienesti šīs nodaļas nolūkos.
3. Katra Puse nodrošina, ka konfidenciālā informācija, kas savākta saskaņā ar šo nodaļu, netiek izmantota citos nolūkos kā tikai to lēmumu un nolēmumu administrēšanai un izpildei, kuri attiecas uz ražojumu izcelsmi un muitas jautājumiem, izņemot ar tās personas vai Puses atļauju, kas sniegusi konfidenciālo informāciju.
4. Neatkarīgi no 3. punkta Puse var atļaut saskaņā ar šo nodaļu savākto informāciju izmantot jebkurā administratīvā, tiesas vai tiesvedībai pielīdzināmā procesā, kas uzsākts saistībā ar to normatīvo aktu muitas jomā neievērošanu, ar kuriem īsteno šo nodaļu. Par jebkādu šādu izmantošanu Puse iepriekš paziņo personai vai Pusei, kas sniegusi attiecīgo informāciju.

10.27. PANTS

Atmaksāšana un pieprasījumi piemērot preferenciāla tarifa režīmu pēc importēšanas

1. Katra Puse nodrošina, ka importētājs pēc importēšanas var iesniegt pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu un pieprasījumu par visu pārmaksāto nodokļu atmaksu, ja:

- a) importēšanas brīdī importētājs nav iesniedzis pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu;
- b) pieprasījums ir iesniegts ne vēlāk kā divus gadus pēc importēšanas dienas un
- c) attiecīgais ražojums, kad to importēja Puses teritorijā, varēja pretendēt uz preferenciāla tarifa režīmu.

2. Kā nosacījumu preferenciāla tarifa režīma piešķiršanai, pamatojoties uz pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar 1. Punktu, importētāja Puse var pieprasīt, lai importētājs:

- a) iesniedz pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu saskaņā ar importētājas Puses normatīvajiem aktiem;
- b) attiecīgi iesniedz paziņojumu par izcelsmi un
- c) izpilda visas pārējās šajā nodaļā noteiktās prasības tā, it kā pieprasījums piemērot preferenciāla tarifa režīmu būtu bijis iesniegts importēšanas brīdī.

10.28. PANTS

Administratīvie pasākumi un sankcijas

1. Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem attiecīgā gadījumā piemēro administratīvus pasākumus un sankcijas personai, kura sagatavo dokumentu vai iniciē tāda dokumenta sagatavošanu, kurā ir ietverta nepareiza informācija nolūkā iegūt preferenciāla tarifa režīmu ražojumam, vai kura nepilda prasības, kas noteiktas:

- a) 10.20. pantā;
- b) 10.23. panta 4. punktā, nesniedzot pierādījumus vai atsakot apmeklējumu, vai
- c) 10.17. panta 2. punktā, neizlabojot pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu, kas norādīts muitas deklarācijā, un samaksājot muitas nodokli, ja sākotnējā pieprasījuma pamatā bijusi nepareiza informācija.

2. Puse ņem vērā PTO Nolīguma par tirdzniecības atvieglošanu 6. panta 3.6. punktu gadījumos, kad importētājs pirms pārbaudes pieprasījuma saņemšanas brīvprātīgi labo pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu saskaņā ar minētās Puses normatīvajiem aktiem.

C IEDAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

10.29. PANTS

Seūta un Melilja

1. Šajā nodaļā attiecībā uz ES Pusi jēdziens “Puse” neietver Seūtu un Melilju.
2. Importējot Seūtā vai Meliljā Čīles izcelsmes produktus, tiem visos aspektos piešķir tādu pašu muitas režīmu saskaņā ar šo nolīguma daļu kā attiecībā uz Eiropas Savienības muitas teritorijas izcelsmes ražojumiem saskaņā ar Akta par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai 2. protokolu. Čīle šajā nolīguma daļā minēto ražojumu, kuru izcelsme ir Seūtā un Meliljā, importam piešķir tādu pašu muitas režīmu kā ražojumiem, kurus importē no ES Puses un kuriem ir ES Puses izcelsme.
3. Šīs nodaļas izcelsmes noteikumus un izcelsmes procedūras *mutatis mutandis* piemēro ražojumiem, ko eksportē no Čīles uz Seūtu un Melilju, un ražojumiem, kurus eksportē no Seūtas un Meliljas uz Čīli.

4. Seūtu un Melilju uzskata par vienotu teritoriju.
5. 10.3. Pantu piemēro ražojumu importam un eksportam starp ES Pusi, Čīli un Seūtu un Melilju.
6. Atkarībā no ražojuma izcelsmes eksportētājs 10.-C pielikuma paziņojuma par izcelsmi 3. laukā norāda “Čīle” vai “Seūta un Melilja”.
7. Spānijas Karalistes muitas dienests ir atbildīgs par šā panta piemērošanu Seūtā un Meliljā.

10.30. PANTS

Grozījumi

Apvienotā padome var pieņemt lēmumus grozīt šo nodaļu un 10.-A līdz 10.-E pielikumu saskaņā ar 8.1. panta 6. punkta a) apakšpunktu.

10.31. PANTS

Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja

1. Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja (“apakškomiteja”), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, sastāv no abu Pušu pārstāvjiem, kas atbildīgi par muitas jautājumiem.
2. Apakškomiteja ir atbildīga par šīs nodaļas efektīvu īstenošanu un piemērošanu.
3. Šajā nodaļā apakškomitejai ir šādas funkcijas:
  - a) pārskatīt un, ja nepieciešams, sniegt atbilstīgus ieteikumus Apvienotajai komitejai par:
    - i) šīs nodaļas īstenošanu un piemērošanu un
    - ii) visiem kādas Puses ierosinātiem šīs nodaļas un 10.-A līdz 10.-E pielikuma grozījumiem;
  - b) Sniegt ieteikumus Apvienotajai komitejai attiecībā uz skaidrojumu pieņemšanu, lai sekmētu šīs nodaļas īstenošanu, un
  - c) pēc Pušu vienošanās izskatīt jebkādus citus jautājumus saistībā ar šo nodaļu.

10.32. PANTS

Ražojumi tranzītā vai glabāšanā

Puses šo nolīguma daļu var piemērot ražojumiem, kuri atbilst šīs nodaļas noteikumiem šā nolīguma spēkā stāšanās dienā, kuri atrodas tranzītā vai pagaidu glabāšanā muitas noliktavā vai brīvajās zonās ES Pusē vai Čīlē, ar nosacījumu, ka importētājas Puses muitas dienestiem ir iesniegt paziņojums par izcelsmi.

10.33. PANTS

Skaidrojumi

Skaidrojumi par šīs nodaļas interpretāciju, piemērošanu un administrēšanu ir izklāstīti 10.-E pielikumā.

11. NODAĻA

MUITA UN TIRDZNICĪBAS ATVIEGĻOŠANA

11.1. PANTS

Mērķi

1. Puses atzīst to, cik svarīga ir muitas un tirdzniecības atvieglošana mainīgajā globālās tirdzniecības vidē.
2. Puses atzīst, ka starptautiskie tirdzniecības un muitas instrumenti un standarti ir pamats importa, eksporta un tranzīta prasībām un procedūrām.
3. Puses atzīst, ka normatīvie akti muitas jomā ir nediskriminējoši un ka muitas procedūru pamatā ir modernu metožu un efektīvas kontroles izmantošana, lai apkarotu krāpšanu, aizsargātu patērētāju veselību un drošību un veicinātu likumīgu tirdzniecību. Katrai Pusei būtu periodiski jāpārskata savi muitas tiesību akti, noteikumi un procedūras. Puses arī atzīst, ka to muitas procedūras nerada lielākus administratīvus apgrūtinājumus vai tirdzniecības ierobežojumus, nekā tas nepieciešams likumīgu mērķu sasniegšanai, un ka tās piemēro prognozējamā, konsekventā un pārredzamā veidā.

4. Puses vienojas stiprināt savu sadarbību ar mērķi nodrošināt, ka attiecīgie muitas tiesību akti, noteikumi un procedūras, kā arī attiecīgo administrāciju administratīvās spējas sasniedz tirdzniecības atvieglošanas mērķi, vienlaikus nodrošinot efektīvu muitas kontroli.

11.2. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā jēdziens “muitas dienests” ir:

- a) Čīles gadījumā – *Servicio Nacional de Aduanas* (Valsts muitas dienests) vai tā tiesību pārņēmējs un
- b) ES Puses gadījumā – par muitas jautājumiem atbildīgie Eiropas Komisijas dienesti un muitas administrācijas un jebkuras citas dalībvalstu iestādes, kas atbildīgas par normatīvo aktu muitas jomā piemērošanu un izpildi;

11.3. PANTS

Sadarbība muitas jomā

1. Lai nodrošinātu 11.1. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu, Puses sadarbojas muitas jautājumos ar to attiecīgo muitas dienestu starpniecību.
2. Puses attīsta sadarbību, tostarp šādi:
  - a) apmainoties ar informāciju par normatīvajiem aktiem muitas jomā un to īstenošanu, un muitas procedūrām, jo īpaši šādās jomās:
    - i) muitas procedūru vienkāršošana un modernizēšana;
    - ii) intelektuālā īpašuma tiesību piemērošana, ko veic muitas dienesti;
    - iii) tranzīta kustības un pārkraušanas darbību atvieglošana;
    - iv) attiecības ar darījumu veicējiem un
    - v) piegādes ķēdes drošība un riska pārvaldība;

- b) sadarbojoties ar muiņu saistītos starptautiskās tirdzniecības piegādes ķēžu nodrošināšanas un veicināšanas aspektos saskaņā ar Pasaules Muiņas organizācijas (turpmāk "PMO") 2005. gada jūnijā pieņemto Pasaules tirdzniecības drošības un sekmēšanas *SAFE* standartu satvaru;
- c) izskatīt iespējas izstrādāt kopīgas iniciatīvas saistībā ar importu, eksportu un citām muiņas procedūrām, tostarp paraugprakses apmaiņu un tehnisko palīdzību, un nodrošinot efektīvu pakalpojumu sniegšanu uzņēmēju aprindām; šāda sadarbība var ietvert apmaiņu muiņas laboratoriju jautājumos, muiņas darbinieku apmācību un apmācības jaunu tehnoloģiju muiņas kontrolei un procedūrām jomā;
- d) pastiprināt Pušu sadarbību muiņas jomā starptautiskās organizācijās, piemēram, PTO un PMO;
- e) attiecīgos un piemērotos gadījumos savstarpēji atzīt atzīto uzņēmēju programmas, tostarp līdzvērtīgus tirdzniecības atvieglošanas pasākumu;
- f) īstenot apmaiņu riska pārvaldības metožu, riska standartu un drošības kontroļu jomā ar mērķi izveidot, ciktāl praktiski iespējams, minimālos standartus riska pārvaldības metodēm un saistītām prasībām un programmām;

- g) censties saskaņot savas datu prasības importa, eksporta un citām muitas procedūrām, īstenojot kopīgus standartus un datu elementus saskaņā ar PMO datu modeli;
- h) apmainīties ar Pušu attiecīgo pieredzi to vienloga sistēmu izstrādē un izvēršanā un attiecīgā gadījumā izstrādājot kopīgus datu elementu komplektus minētajām sistēmām;
- i) uzturēt dialogu starp to attiecīgajiem politikas ekspertiem, lai veicinātu iepriekšēju nolēmumu lietderību, efektivitāti un piemērojamību muitas dienestiem un tirgotājiem, un
- j) attiecīgos un piemērotos gadījumos, izmantojot strukturētu un regulāru saziņu starp Pušu muitas dienestiem, apmainīties ar konkrētām ar muitu saistītas informācijas kategorijām, to darot konkrētiem mērķiem, proti, uzlabot riska pārvaldību un muitas kontroles efektivitāti, pievērsties augsta riska precēm no ieņēmumu iekasēšanas viedokļa, vai drošībai un drošumam, un atvieglot likumīgu tirdzniecību; šāda apmaiņa neskar informācijas apmaiņu, kas var notikt starp Pusēm saskaņā ar šā nolīguma Protokolu par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās.

3. Uz jebkuru informācijas apmaiņu starp Pusēm saskaņā ar šo nodaļu *mutatis mutandis* attiecas informācijas konfidencialitātes un persondatu aizsardzības prasības, kas noteiktas šā nolīguma Protokola par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās 12. pantā, kā arī jebkādas konfidencialitātes un privātuma prasības, kuras noteiktas Pušu normatīvajos aktos.

11.4. PANTS

Savstarpēja administratīvā palīdzība

Puses viena otrai sniedz savstarpēju administratīvo palīdzību muitas jomā saskaņā ar šā nolīguma Protokolu par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās.

11.5. PANTS

Tiesību akti, noteikumi un procedūras muitas jomā

1. Katrai Puse nodrošina, ka tās tiesību akti, noteikumi un procedūras muitas jomā:
  - a) pamatojas uz starptautiskiem instrumentiem un standartiem muitas un tirdzniecības jomā, tostarp Starptautisko konvenciju par preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu, kas noslēgta Briselē 1983. gada 14. jūnijā, kā arī PMO Pasaules tirdzniecības drošības un sekmēšanas *SAFE* standartu satvaru un PMO datu modeli un attiecīgā gadījumā – uz būtiskajiem elementiem Pārskatītajā Kioto konvencijā par muitas procedūru vienkāršošanu un harmonizēšanu, kas noslēgta Kioto 1973. gada 18. maijā un pieņemta Pasaules Muitas organizācijas padomē 1999. gada jūnijā.

- b) pamatojas uz likumīgas tirdzniecības aizsardzību un atvieglošanu, iedarbīgi īstenojot tiesību aktu prasības un nodrošinot atbilstību tām, un
- c) ir samērīgi un nediskriminējoši, lai izvairītos no nevajadzīga sloga uzņēmējiem, nodrošinātu turpmākus atvieglojumus uzņēmējiem ar augstu atbilstības līmeni, tostarp labvēlīgu režīmu attiecībā uz muitas kontroli pirms preču izlaišanas, un nodrošinātu aizsardzības pasākumus pret krāpšanu un nelikumīgām vai kaitējošām darbībām,

2. Lai uzlabotu darba paņēmienus, kā arī nepieļautu diskrimināciju, nodrošinātu muitas darbību pārredzamību, efektivitāti, integritāti un pārskatatbildību, katra Puse:

- a) ja iespējams, vienkāršo un pārskata prasības un formalitātes, lai panāktu preču ātru izlaišanu un muižošanu;
- b) strādā pie muitas un citu aģentūru pieprasīto datu un dokumentācijas turpmākas vienkāršošanas un standartizācijas, lai samazinātu laika un izmaksu slogu uzņēmējiem, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, un
- c) nodrošina integritātes augstāko standartu saglabāšanu, piemērojot pasākumus, kas atspoguļo attiecīgo starptautisko konvenciju un instrumentu šajā jomā principus.

11.6. PANTS

Preču izlaišana

Katra Puse nodrošina, ka tās muitas dienesti, robežu aģentūras vai citas kompetentās iestādes:

- a) nodrošina preču ātru izlaišanu laikposmā, kas nav ilgāks nekā nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību Puses muitas tiesību aktiem un citiem ar tirdzniecību saistītiem tiesību aktiem, noteikumiem un formalitātēm;
- b) nodrošina, ka dokumentāciju un jebkuru citu nepieciešamo informāciju iesniedz un apstrādā elektroniski iepriekš pirms preču pienākšanas;
- c) ļauj izlaist preces, pirms tiek galīgi noteikti muitas nodokļi, nodokļi, nodevas un maksājumi, uz ko attiecas garantijas sniegšana, ja to prasa Puses normatīvie akti, lai nodrošinātu to galīgo maksājumu, un
- d) plānojot un veicot jebkādas iespējamās nepieciešamās pārbaudes, piešķir ātrbīdīgām precēm attiecīgu prioritāti.

11.7. PANTS

Vienkāršotas muitas procedūras

Katra Puse pieņem vai saglabā pasākumus, kas ļauj uzņēmējiem, kuri atbilst Puses normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, gūt labumu no muitas procedūru turpmākas vienkāršošanas. Šādi pasākumi var ietvert muitas deklarācijas, kurās prasīts mazāks datu vai pavaddokumentu kopums, vai periodiskas muitas deklarācijas, lai noteiktu un nomaksātu muitas nodokļus un maksājumus, kas attiecas uz vairākiem importiem noteiktā laikposmā pēc šo importēto preču izlaišanas, vai citas procedūras, kas paredz konkrētu sūtījumu paātrinātu izlaišanu.

11.8. PANTS

Atzītie uzņēmēji

1. Katra Puse izveido vai uztur tirdzniecības atvieglošanas partnerības programmu uzņēmējiem, kuri atbilst noteiktiem kritērijiem (turpmāk "atzītie uzņēmēji").

2. Noteiktie kritēriji, kas jāizpilda, lai kvalificētos par atzīto uzņēmēju, ir saistīti ar atbilstību katras Puses tiesību aktos, noteikumos vai procedūrās noteiktajām prasībām vai neatbilstības risku. Noteiktos kritērijus publicē un tajos var iekļaut turpmāk minēto:

- a) nav tiesību aktu muitas jomā un nodokļu noteikumu nopietnu vai atkārtotu pārkāpumu, tostarp nav smagu noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja saimniecisko darbību;
- b) pieteikuma iesniedzējs ir demonstrējis augsta līmeņa kontroli pār savām darbībām un preču plūsmu, izmantojot komerciālās un, attiecīgos gadījumos, transporta uzskaites pārvaldības sistēmu, kas ļauj veikt pienācīgu muitas kontroli;
- c) finansiāla maksātspēja, ko uzskata par pierādītu tad, ja pieteikuma iesniedzējs ir labā finansiālā stāvoklī, kas tam ļauj pildīt saistības, pietiekami ņemot vērā attiecīgā uzņēmējdarbības veida raksturlielumus;
- d) pierādīta kompetence vai profesionālā kvalifikācija, kas tieši saistīta ar veicamo darbību, un
- e) atbilstoši drošības un drošuma standarti.

3. Noteiktos kritērijus, kas minēti 2. punktā, neizstrādā vai nepiemēro tā, ka, pastāvot vienādiem apstākļiem, pieļautu vai radītu patvaļīgu vai nepamatotu uzņēmēju diskrimināciju, un kritēriji nodrošina mazo un vidējo uzņēmumu dalību.

4. Tirdzniecības atvieglošanas partnerības programmā, kas minēta 1. punktā, ietver šādas priekšrocības:

- a) zemas dokumentu un datu prasības, ja piemērojams;
- b) mazāka fizisko apskāšu un pārbažu proporcija, ja piemērojams;
- c) vienkāršotas izlaišanas procedūras un īss izlaišanas laiks, ja piemērojams;
- d) garantiju, tostarp attiecīgā gadījumā visaptverošu vai samazinātu garantiju, izmantošana, un
- e) preču kontrole atzītā uzņēmēja telpās vai citā muitas dienestu atļautā vietā.

5. Tirdzniecības atvieglošanas partnerības programmā, kas minēta 1. punktā, var ietvert papildu priekšrocības, piemēram:

- a) atlikti norēķini par nodevām, nodokļiem, maksām un maksājumiem;
- b) vienota muitas deklarācija visiem importa un eksporta darījumiem noteiktā laikposmā vai
- c) tāda īpaša kontaktpunkta pieejamība, kas sniedz palīdzību muitas jautājumos.

11.9. PANTS

Datu un dokumentācijas prasības

1. Katra Puse nodrošina, ka importa, eksporta un tranzīta formalitātes, prasības attiecībā uz datiem un dokumentiem:
  - a) pieņem un piemēro tā, lai preces ātri izlaistu, ar noteikumu, ka ir izpildīti izlaišanas nosacījumi;
  - b) pieņem un piemēro, cenšoties tirgotājiem vai uzņēmējiem samazināt atbilstības panākšanai nepieciešamo laiku un izmaksas;
  - c) ir alternatīva, kas vismazāk ierobežo tirdzniecību, ja attiecīgā politikas mērķa vai mērķu sasniegšanai pamatoti bija pieejamas divas vai vairākas alternatīvas, un
  - d) netiek saglabātas, pat ne daļēji, ja tās vairs nav nepieciešamas.
2. Katra Puse preču izlaišanai visā tās muitas teritorijā piemēro kopīgas muitas procedūras un izmanto vienotus muitas dokumentus.

11.10. PANTS

Informācijas tehnoloģiju un elektronisko maksājumu izmantošana

1. Katra Puse izmanto informācijas tehnoloģijas, kas paātrina tās procedūras preču izlaišanai, lai sekmētu tirdzniecību starp Pusēm.
2. Katra Puse:
  - a) elektroniski dara pieejamu muitas deklarāciju, kas nepieciešama preču importam, eksportam un tranzītam;
  - b) ļauj iesniegt muitas deklarāciju elektroniski
  - c) ievieš līdzekļus, ar kuriem nodrošina muitas informācijas elektronisku apmaiņu ar savu tirgotāju aprindām;
  - d) sekmē elektronisku datu apmaiņu starp uzņēmējiem un muitas dienestiem, kā arī pārējām attiecīgajām aģentūrām, un
  - e) izmanto elektroniskas riska pārvaldības sistēmas izvērtēšanai un mērķu nospraušanai, kas ļauj tās muitas dienestiem to inspekcijas koncentrēt uz augsta riska precēm un kas atvieglo zema riska preču izlaišanu un apriti.

3. Katra Puse pieņem vai saglabā procedūras, kuras ļauj elektroniski samaksāt nodevas, nodokļus, maksas un maksājumus, ko iekasē muitas dienesti un kas rodas importēšanas un eksportēšanas laikā.

11.11. PANTS

Riska pārvaldība

1. Katra Puse pieņem vai saglabā muitas kontroles riska pārvaldības sistēmu.
2. Katra Puse izstrādā un piemēro riska pārvaldību tā, lai novērstu patvaļīgu vai nepamatotu diskrimināciju vai slēptus starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus.
3. Katra Puse koncentrē muitas kontroli un citas attiecīgas robežkontroles uz augsta riska sūtījumiem un pātrina zema riska sūtījumu izlaišanu. Katra Puse savas riska pārvaldības ietvaros var arī izvēlēties sūtījumus minētajai kontrolei pēc nejaušības principa.
4. Katra Puse riska pārvaldībā pamatojas uz risku novērtēšanu, izmantojot piemērotus atlases kritērijus.

11.12. PANTS

Pēcmuitošanas pārbaude

1. Lai paātrinātu preču izlaišanu, katra Puse pieņem vai atstāj spēkā pēcmuitošanas pārbaudi, lai nodrošinātu atbilstību tās muitas tiesību aktiem un citiem ar tirdzniecību saistītiem normatīvajiem aktiem.
2. Katra Puse pēcmuitošanas auditu veic uz risku balstītā veidā.
3. Katra Puse pēcmuitošanas auditu veic pārredzami. Ja ir veikts audits un iegūti pārlicinoši rezultāti, Puse nekavējoties informē personu, kuras dokumenti tiek auditēti, par rezultātiem, to iemesliem un minētās personas tiesībām un pienākumiem.
4. Puses apliecina, ka pēcmuitošanas auditā iegūto informāciju var izmantot turpmākā administratīvā procedūrā vai tiesvedībā.
5. Katra Puse pēcmuitošanas auditā gūtos rezultātus iespēju robežās izmanto riska pārvaldībā.

11.13. PANTS

Pārredzamība

1. Puses atzīst to, cik svarīgi ir laikus apspriesties ar tirdzniecības pārstāvjiem par tiesību aktu priekšlikumiem un vispārīgām procedūrām, kas saistītas ar muitas un tirdzniecības jautājumiem. Šim nolūkam katra Puse paredz atbilstošas apspriešanās starp pārvaldi un uzņēmēju aprindām.
2. Katra Puse nodrošina, ka tās attiecīgajās muitas un saistītajās prasībās un procedūrās turpina ņemt vērā darījumu veicēju vajadzības, ievērot paraugpraksi un saglabāt pēc iespējas mazāk ierobežojumus tirdzniecībai.
3. Katra Puse nodrošina, ka notiek regulāras apspriedes starp robežu aģentūrām un tirgotājiem un citām ieinteresētajām personām tās teritorijā.
4. Katra Puse jaunus normatīvos aktus saistībā ar muitas un tirdzniecības atvieglošanas jautājumiem publisko ātri un nediskriminējošā un pieejamā veidā, tostarp tiešsaistē, tas pats attiecas uz minēto normatīvo aktu grozījumiem un interpretāciju. Šādi normatīvie akti, kā arī to grozījumi un interpretācija ietver šādus aspektus:
  - a) imports, eksports un tranzīts, tostarp ostu, lidostu un citu ieviešanas vietu procedūras un nepieciešamās veidlapas un dokumenti;

- b) visu to maksājumu un nodokļu likmes, ko uzliek importam vai eksportam vai saistītiem darījumiem;
- c) maksas vai maksājumi, ko pārvaldes aģentūras uzliek importam, eksportam vai tranzītam vai saistībā ar to;
- d) noteikumi par preču klasificēšanu vai vērtēšanu muitas vajadzībām;
- e) normatīvie akti un vispārēji piemērojami administratīvi nolēmumi saistībā ar preču izcelsmes noteikumiem;
- f) importa, eksporta vai tranzīta ierobežojumi vai aizliegumi;
- g) noteikumi par sodiem par importa, eksporta vai tranzīta formalitāšu pārkāpumiem;
- h) ar importu, eksportu vai tranzītu saistīti nolīgumi (vai to daļas), kas noslēgti ar jebkuru valsti vai valstīm;
- i) ar tarifu kvotu pārvaldību saistītas procedūras;
- j) ostās un robežšķērsošanas vietās esošu muitas iestāžu darba laiki un darbības procedūras;
- k) informācijas sniegšanas punkti un
- l) citi nozīmīgi administratīvi paziņojumi saistībā ar iepriekš minēto.

5. Katra Puse nodrošina samērīgu laikposmu no jaunu vai grozītu tiesību aktu, procedūru un maksu vai maksājumu publicēšanas¹ līdz brīdim, kad tie stājas spēkā.

6. Katra Puse izveido vai saglabā vienu vai vairākus informācijas punktus, kas sniedz atbildes uz pamatotiem jautājumiem no valdībām, uzņēmējiem un citām ieinteresētajām personām par muitas un citiem ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem. Informācijas punkti sniedz atbildes uz jautājumiem katras Puses noteiktā samērīgā laikposmā, kas var atšķirties atkarībā no jautājuma rakstura vai sarežģītības. Puse nepieprasa maksu par atbildēm uz jautājumiem vai pieprasīto veidlapu un dokumentu sniegšanu.

11.14. PANTS

Iepriekšēji nolēmumi

1. Šajā pantā “iepriekšējs nolēmums” ir rakstisks lēmums, ko sniedz pieteikuma iesniedzējam pirms pieteikumā iekļauto preču importēšanas un kas arī nosaka režīmu, kādu Puse piemēro attiecīgajām precēm importēšanas laikā attiecībā uz:

- a) preces tarifa klasifikāciju;
- b) preces izcelsmi un
- c) jebkuru citu jautājumu, par kuru Puses var vienoties.

---

¹ Lielākai noteiktībai – publicēšana nozīmē normatīvo aktu publiskošanu.

2. Katra Puse ar tās muitas dienestu starpniecību pieņem iepriekšēju nolēmumu. Minēto iepriekšējo nolēmumu samērīgā un ierobežotā laikā izsniedz pieteikuma iesniedzējam, kas iesniedzis rakstisku pieteikumu, tostarp elektroniskā formā, ietverot visu nepieciešamo informāciju saskaņā ar nolēmuma pieņemējas Puses normatīvajiem aktiem.
3. Iepriekšējais nolēmums ir spēkā vismaz trīs gadus no dienas, kas tas stājas spēkā, izņemot gadījumu, kad ir mainījies tiesību akts, fakti vai apstākļi sākotnējā iepriekšējā nolēmuma pamatā.
4. Puse var atteikties sniegt iepriekšēju nolēmumu, ja iepriekšējā nolēmuma pamatā esošie fakti un apstākļi tiek izskatīti administratīvā procesā vai tiesā vai ja pieteikums nav saistīts ar iepriekšējā nolēmuma jebkādu paredzēto izmantošanu. Ja Puse atsakās izdot iepriekšēju nolēmumu, tā nekavējoties rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju, norādot attiecīgos faktus un sava lēmuma pamatojumu.
5. Katra Puse publicē vismaz:
  - a) prasības iepriekšējā nolēmuma pieteikumam, tostarp iesniedzamo informāciju un tās formātu;
  - b) laiku, līdz kuram tā izdos iepriekšēju nolēmumu, un
  - c) laiku, cik ilgi iepriekšējais nolēmums ir derīgs.

6. Ja Puse atsauc, groza vai atceļ iepriekšēju nolēmumu, tā pieteikuma iesniedzējam rakstiski par to paziņo, norādot attiecīgos faktus un sava lēmuma pamatojumu. Puse var atsaukt, grozīt vai atcelt iepriekšēju nolēmumu ar atpakaļejošu spēku tikai tad, ja nolēmuma pamatā ir bijusi nepilnīga, nepareiza, kļūdaina vai maldinoša informācija, ko sniedzis pieteikuma iesniedzējs.
7. Puses izdots iepriekšējs nolēmums ir saistošs konkrētajai Pusei attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju, kurš to pieprasījis. Iepriekšējs nolēmums ir saistošs arī pieteikuma iesniedzējam.
8. Katra Puse paredz, ka pēc pieteikuma iesniedzēja rakstiska lūguma iepriekšējs nolēmums tiek pārskatīts vai tiek pieņemts lēmums iepriekšēju nolēmumu atsaukt, grozīt vai atcelt.
9. Katra Puse, ievērojot tās normatīvajos aktos noteiktās konfidencialitātes prasības, publisko, tostarp tiešsaistē, iepriekšējā nolēmuma būtiskos elementus.

11.15. PANTS

Tranzīts un pārkraušana

1. Katra Puse savā teritorijā nodrošina tranzīta kustības un pārkraušanas darbību atvieglošanu un efektīvu kontroli.
2. Katra Puse veicina un īsteno reģionālā tranzīta pasākumus, kuru mērķis ir atvieglot tirdzniecību.

3. Katra Puse nodrošina visu tās attiecīgo iestāžu un iesaistīto aģentūru sadarbību un koordināciju, lai atvieglotu tranzīta satiksmi.

4. Ar noteikumu, ka ir ievērotas visas regulatīvās prasības, katra Puse atļauj importam paredzētās preces muitas kontrolē pārvietot tās teritorijā no ievēšanas muitas iestādes uz citu muitas iestādi tās teritorijā, kur preces tiktu izlaistas vai muitotas.

11.16. PANTS

Muitas brokeri

1. Puse neizvirza prasību obligāti izmantot muitas brokerus, lai uzņēmēji izpildītu savus pienākumus attiecībā uz preču importu, eksportu un tranzītu.

2. Katra Puse publicē savus pasākumus attiecībā uz muitas brokeru izmantošanu.

3. Licencējot muitas aģentus, Puses piemēro pārredzamus, nediskriminējošus un proporcionālus noteikumus.

11.17. PANTS

Pirmsnosūtīšanas inspekcijas

Puse neizvirza prasību obligāti izmantot pirmsnosūtīšanas inspekcijas, kā tās definētas Nolīgumā par pirmsnosūtīšanas inspekciju, kas ietverts PTO nolīguma 1.A pielikumā, vai jebkādas citas inspekcijas, ko galamērķī pirms muižošanas veic privāti uzņēmumi.

11.18. PANTS

Pārsūdzība

1. Katra Puse paredz efektīvas, ātras, nediskriminējošas un viegli pieejamas procedūras, kas garantē tiesības pārsūdzēt muižas vai citu kompetento iestāžu administratīvus aktus, nolēmumus un lēmumus, kuri ietekmē preču importu vai eksportu vai tranzīta preces.
2. Pārsūdzības procedūras saskaņā ar Puses normatīvajiem aktiem var ietvert to, ka uzraudzības iestāde veic administratīvu pārskatīšanu, un to, ka administratīvā līmenī pieņemti lēmumi tiek pārskatīti tiesā.

3. Pārsūdzības tiesības ir arī ikvienai personai, kura ir vērsusies muitas dienestos vai citās kompetentās iestādēs vai pieprasījusi lēmumu un pēc minētā pieteikuma iesniegšanas nav to saņēmusi noteiktajos attiecīgajos termiņos.

4. Katra Puse nodrošina, ka tās muitas dienesti vai citas kompetentās iestādes personām, attiecībā uz kurām ir pieņemti administratīvi lēmumi, sniedz minēto lēmumu iemeslus, lai nepieciešamības gadījumā atvieglotu pārsūdzības procedūru izmantošanu.

11.19. PANTS

Sodi

1. Katra Puse nodrošina, ka tās normatīvie akti muitas jomā nosaka, ka visi sodi, ko piemēro par tās muitas tiesību aktu, noteikumu vai procedūras prasību pārkāpumiem, ir samērīgi un nediskriminējoši.

2. Katra Puse nodrošina, ka ikviens sods, ko piemēro par tās muitas jomas tiesību aktu, noteikumu vai procedūras prasību pārkāpumu, tiek piemērots tikai personai, kura ir juridiski atbildīga par pārkāpumu.

3. Katra Puse nodrošina, ka uzliktais sods ir atkarīgs no lietas faktiem un apstākļiem un ir samērīgs ar pārkāpuma pakāpi un smagumu. Novērtējot un iekasējot sodu, katra Puse izvairās no stimuliem vai interešu konfliktiem.

4. Katra Puse, nosakot sodu, tiek mudināta kā iespējamu atbildību mīkstinošu apstākli apsvērt muitas dienestiem brīvprātīgi paustu informāciju par muitas jomas tiesību aktu, noteikumu vai procedūras prasību pārkāpumu.

5. Ja Puse uzliek sodu par muitas jomas tiesību aktu, noteikumu vai procedūras prasību pārkāpumu, personai, kurai sodu uzliek, tiek sniegts rakstisks skaidrojums par pārkāpuma būtību un piemērojamo tiesību aktu, noteikumu vai procedūru, kurā noteikts soda par pārkāpumu apmērs vai veids.

11.20. PANTS

Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja

1. Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteju (“apakškomiteja”) izveido saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu.

2. Apakškomiteja nodrošina šīs daļas pareizu īstenošanu, intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu pie robežas, ko veic muitas dienesti, saskaņā ar šā nolīguma Protokolu par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās 32. nodaļas C iedaļas 2. apakšiedaļu un visiem papildu ar muiņu saistītiem noteikumiem, par kuriem Puses vienojušās, un pārbauda visus jautājumus, kas izriet no noteikumu piemērošanas.

3. Apakškomitejai ir šādi uzdevumi:

- a) pārraudzīt šīs nodaļas un 10. nodaļas īstenošanu un administrēšanu;
- b) nodrošināt forumu, kurā apspriežas un diskutē par visiem jautājumiem, kuri attiecas uz muitu, jo īpaši par muitas procedūrām, muitas vērtību, tarifu režīmiem, muitas nomenklatūru, sadarbību muitas jomā un savstarpējo administratīvo palīdzību muitas jautājumos;
- c) nodrošināt forumu, kurā apspriežas un diskutē par visiem jautājumiem, kuri attiecas izcelsmes noteikumiem un administratīvo sadarbību un pasākumiem uz robežas intelektuālā īpašuma tiesību jomā, un
- d) uzlabot sadarbību muitas procedūru izstrādē, piemērošanā un īstenošanā, savstarpējo administratīvo palīdzību muitas jautājumos, izcelsmes noteikumu un administratīvās sadarbības jomā.

4. Apakškomiteja var sniegt ieteikumus 2. punktā minētajos jautājumos. Apvienotā padome un Apvienotā komiteja ir pilnvarotas pieņemt lēmumus par riska pārvaldības metožu, riska standartu, drošības kontroļu un partnerības programmu tirdzniecības atvieglošanai savstarpēju atzīšanu, tostarp attiecībā uz datu pārraides un savstarpēji saskaņotu priekšrocību aspektiem.

11.21. PANTS

Pagaidu ievēšana

1. Šajā pantā "pagaidu ievēšana" nozīmē muitas procedūru, saskaņā ar kuru noteiktas preces, tai skaitā transportlīdzekļus, var ievest muitas teritorijā un tās ir ar zināmiem nosacījumiem atbrīvotas no ievadmuitas nodokļiem un maksājumiem, un tām nepiemēro importa aizliegumus vai ekonomiska rakstura ierobežojumus. Minētajām precēm jābūt importētām īpašā nolūkā un paredzētām reeksportam noteiktā laikā, un tajās nav veiktas nekādas izmaiņas, izņemot parastu nolietojumu šo preču lietošanas dēļ.

2. Katra Puse, kā paredzēts tās normatīvajos aktos, atļauj turpmāk minēto preču veidu pagaidu ievēšanu ar pilnīgu atbrīvojumu ar konkrētiem nosacījumiem no ievad muitas nodokļiem un maksājumiem, tām nepiemērojot importa ierobežojumus vai ekonomiska rakstura aizliegumus¹:

- a) preces, ko paredzēts izstādīt vai izmantot izstādēs, gadatirgos, sanāksmēs vai līdzīgos pasākumos – proti, preces, ko paredzēts izstādīt vai demonstrēt pasākumā; preces, ko paredzēts izmantot saistībā ar ārvalstu ražojumu izstādīšanu pasākumā, un aprīkojums, tostarp mutiskās tulkošanas aprīkojums, skaņas un attēla ierakstīšanas aparatūra un izglītojošas, zinātniskas vai kultūras filmas, ko paredzēts izmantot starptautiskās sanāksmēs, konferencēs vai kongresos; un preces, kas iegūtas šādos pasākumos no precēm, kurām piemēro pagaidu ievēšanu; katra Puse var pieprasīt, ka pirms notikuma tiek sniegta valdības atļauja vai garantija vai depozīts;

---

¹ Lielākai noteiktībai – šā panta 1. un 2. punktā minēto preču, kas ievestas Čīlē no Eiropas Savienības, pagaidu ievēšanai nepiemēro nodevu, kura noteikta 107. pantā Čīles Muitas dekrētā (*Ordenanza de Aduanas*) kas ietverts Finanšu ministrijas Dekrētā Nr. 30, Oficiālais Vēstnesis, 2005. gada 4. jūnijs, ("Decreto con Fuerza de Ley 30 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, 04 de junio de 2005").

- b) preses, radio vai televīzijas iekārtas, kas vajadzīgas preses, radio vai televīzijas organizāciju pārstāvjiem, kuri apmeklē citas valsts teritoriju, lai veidotu reportāžas vai lai pārraidītu vai ierakstītu materiālu konkrētām programmām; kinematogrāfijas aprīkojums, kas vajadzīgs personai, kura apmeklē citas valsts teritoriju, lai izgatavotu konkrētu filmu vai filmas; jebkāds cits aprīkojums, kas vajadzīgs, lai persona, kura apmeklē citas valsts teritoriju, veiktu konkrētu uzdevumu saistībā ar savu aicinājumu, amatu vai profesiju, ciktāl šo aprīkojumu neizmanto preču rūpnieciskai ražošanai vai iepakojšanai vai (izņemot rokas darbarīkus) dabas resursu izmantošanai, ēku būvniecībai, remontam vai apkopei vai zemes pārvietošanai un līdzīgiem projektiem; iepriekš minētā aprīkojuma palīgierīces un piederumi, un sastāvdaļas, ko importē uz laiku ievesta profesionāla aprīkojuma remontēšanai;
- c) preces, kas importētas saistībā ar komercdarbību, bet kuru imports pats par sevi nav komercdarbība, piemēram: iepakojums, kas importēts papildītu, lai reeksportētu iztukšotu vai papildītu, vai ko ieved iztukšotu, lai reeksportētu papildītu; konteineri, ar precēm vai bez tām, un uz laiku ievestu konteineru piederumi un aprīkojums, ko importē vai nu kopā ar konteineru, bet ko paredzēts reeksportēt atsevišķi vai ar citu konteineru, vai ko importē atsevišķi, lai reeksportētu ar konteineru, kā arī sastāvdaļas, kuras paredzētas to konteineru remontam, ko atļauts ievest uz laiku; paliktņi; paraugi; reklāmfilmas;

- d) preces, kas importētas vienīgi izglītības, zinātnes vai kultūras mērķiem, piemēram, zinātniskais aprīkojums, pedagoģiskie materiāli, jūrnieku sadzīves priekšmeti un citas preces, ko ieved saistībā ar izglītības, zinātnes vai kultūras pasākumiem; rezerves daļas zinātniskajam aprīkojumam un pedagoģiskiem materiāliem, kam atļauta pagaidu ieviešana; un darbarīki, kas īpaši paredzēti šāda aprīkojuma apkopei, pārbaudei, kalibrēšanai vai labošanai;
- e) personiskas mantas, kas ir jauni vai lietoti priekšmeti, kuri ceļotājam, ņemot vērā ceļošanas apstākļus, ceļojuma laikā pamatoti vajadzīgi personiskai lietošanai, izņemot komerciālos nolūkos ievestas preces; un sportam importētas preces, piemēram, sporta inventārs un citi priekšmeti, ko ceļotāji izmanto pagaidu ieviešanas teritorijā rīkotās sporta sacensībās, demonstrējumos vai treniņos;
- f) tūrisma reklāmas materiāli, piemēram, preces, kuru ieviešanas mērķis ir rosināt cilvēkus apmeklēt citu valsti, jo īpaši nolūkā piedalīties tur rīkotos kultūras, reliģijas, tūrisma, sporta vai arodpasākumos vai skatēs, katra Puse šīm precēm var pieprasīt garantiju vai depozītu;
- g) preces, kas importētas humāniem mērķiem, piemēram, medicīnas, ķirurģijas un laboratoriju aprīkojums un palīdzības sūtījumi, piemēram, satiksmes līdzekļi un citi transportlīdzekļi, segas, teltis, saliekamās mājas vai citas preces, pēc kurām ir vislielākā vajadzība un kuras nosūta kā palīdzību personām, kas cietušas dabas katastrofās un līdzīgās katastrofās, un

h) īpašiem mērķiem importēti dzīvnieki, piemēram, policijas suņi vai zirgi; meklētājsuņi, suņi, kas pavada neredzīgos, suņi, kas piedalās glābšanas operācijām, dzīvnieki dalībai izrādēs, izstādēs, konkursos, sacensībās vai demonstrācijās, izklaidei, piemēram, cirka dzīvnieki, dzīvnieki ceļošanai, tostarp ceļotāju lolojumdzīvnieki, dzīvnieku darba vai pārvadājumu veikšanai, medicīniskiem mērķiem, piemēram, čūsku indes iegūšanai.

3. Katra Puses saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem¹ akceptē 2. punktā minēto preču pagaidu ieviešanu, kā arī – neatkarīgi no to izcelsmes –, ATA karnetes, kuras saskaņā ar Muitas konvencija par ATA karneti preču pagaidu ieviešanai, kas noslēgta 1990. gada 26. jūnijā, izsniegtas un apstiprinātas otrā Pusē un kuras garantējusi asociācija, kas ir starptautiskās galvotāju ķēdes daļa, kuras apstiprinājušas kompetentās iestādes un kuras ir derīgas importētājās Puses teritorijā.

---

¹ Lielākai noteiktībai – attiecībā uz Čīli ATA karnetes akceptē, kā noteikts Ārlietu ministrijas 2004. gada Dekrētā Nr. 103 (*Decreto N°103 de 2004 del Ministerio de Relaciones Exteriores*), ar kuru ievieš “Muitas konvenciju par ATA karneti preču pagaidu ieviešanai” un tās A., B1., B2. un B3. pielikumus, ar skaidri norādītām atrunām un ņemot vērā turpmākos grozījumus.

11.22. PANTS

Remontētas preces

1. Šajā pantā “remonts” nozīmē jebkādu apstrādes darbību, kas veikta precei, lai novērstu darbības defektus vai būtisku kaitējumu, un iever preces atjaunošanu, lai tā pildītu savas sākotnējās funkcijas vai lai nodrošinātu tās atbilstību lietošanas tehniskajām prasībām, bez kā precī vairs nevarētu izmantot parastā veidā nolūkam, kādam tā bijusi paredzēta. Remonts ietver atjaunošanu un apkopi, bet neietver darbību vai procesu, kas:

- a) iznīcina preces pamatīpašības vai rada jaunu vai komerciāli atšķirīgu preci;
- b) pārveido nepabeigtu preci gatavā precē vai
- c) tiek veikts, lai uzlabotu vai paaugstinātu preces tehnisko veiktspēju.

2. Puse nepiemēro muitas nodokli precei (neatkarīgi no tās izcelsmes), kas tiek ievesta atpakaļ Puses muitas teritorijā pēc tam, kad prece ir bijusi uz laiku izvesta no tās muitas teritorijas uz otras Puses muitas teritoriju remontam.

3. Šā panta 2. punktu nepiemēro tādām precēm, kas ievestas muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu un ko pēc tam izved labošanai un neieved atpakaļ muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu.
4. Puse nepiemēro muitas nodokli precei (neatkarīgi no tās izcelsmes), kas uz laiku ievesta no otras Puses muitas teritorijas remonta veikšanai.

11.23. PANTS

Maksas un formalitātes

1. Nodevas un citi maksājumi, ko kāda Puse uzliek otras Puses preces importam vai eksportam vai saistībā ar to, nepārsniedz sniedzamo pakalpojumu aptuvenās izmaksas un nav paredzēti vietējo preču netiešai aizsardzībai vai ar fiskālām vajadzībām pamatotu nodokļu uzlikšanu importam vai eksportam.
2. Puse neiekasē nodevas vai citus maksājumus par otras Puses preces importu vai eksportu vai saistībā ar to uz *ad valorem* pamata.
3. Katra Puse var noteikt maksājumus vai atgūt izmaksas tikai tad, ja tiek sniegti konkrēti pakalpojumi, tostarp šādi:
  - a) muitas personāla ierašanās pēc pieprasījuma ārpus oficiālā darba laika vai telpās, kas nav muitas telpas;

- b) analīzes vai ekspertu ziņojumi par precēm un pasta izmaksas par preču atdošanu pieteikuma iesniedzējam, jo īpaši attiecībā uz lēmumiem par saistošu izziņu vai informācijas sniegšanu par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu;
- c) preču pārbaude vai paraugu ņemšana pārbaudes nolūkā, vai preču iznīcināšana, ja rodas citas izmaksas, kas nav saistītas ar muitas personāla iesaistīšanu, vai
- d) ārkārtas kontroles pasākumi, ja tie ir vajadzīgi sakarā ar preču veidu vai iespējamu risku.

4. Katra Puse nekavējoties publicē visas maksas un maksājumus, ko tā var uzlikt saistībā ar importu vai eksportu, tādā veidā, lai valdības, tirgotāji un citas ieinteresētās personas varētu ar tām iepazīties.

5. Puse saistībā ar jebkādu otras Puses preču importu nepiemēro konsulārās formalitātes, tostarp ar tām saistītas maksas un maksājumus.

12. NODAĻA

TIRDZNIECĪBAS AIZSARDZĪBAS INSTRUMENTI

A IEDAĻA

ANTIDEMPINGA UN KOMPENSĀCIJAS MAKSĀJUMI

12.1. PANTS

Vispārīgi noteikumi

1. Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus saskaņā ar Antidempinga nolīgumu un SKP nolīgumu.
2. Šīs iedaļas nolūkiem nepiemēro preferenciālas izcelsmes noteikumus saskaņā ar 10. nodaļu.

12.2. PANTS

Pārredzamība

1. Antidempinga un antisubsidēšanas izmeklēšanas un pasākumi būtu jāizmanto, pilnībā ievērojot attiecīgās PTO prasības, kas noteiktas Antidempinga nolīgumā un SKP nolīgumā, un to pamatā vajadzētu būt taisnīgai un pārredzamai sistēmai.
2. Katra Puse, tiklīdz tas praktiski iespējams, pēc katra pagaidu pasākumu piemērošanas un katrā ziņā pirms galīgā lēmuma pieņemšanas nodrošina pilnīgu visu to būtisko faktu un apsvērumu izpaušanu, uz kuru pamata pieņemts lēmums piemērot galīgos pasākumus. Šāda izpaušana neskar Antidempinga nolīguma 6.5. pantu un SKP nolīguma 12.4. pantu. Katra Puse izpauž šādus būtiskus faktus un apsvērumus rakstiski un atvēr ieinteresētajām personām pietiekamu laiku piezīmju iesniegšanai.
3. Katrai ieinteresētajai personai dod iespēju izteikt savu viedokli antidempinga vai antisubsidēšanas izmeklēšanu laikā ar noteikumu, ka tas nevajadzīgi nekavē izmeklēšanu veikšanu.

12.3. PANTS

Sabiedrības interešu ievērošana

Katra Puse ņem vērā stāvokli tās iekšzemes ražošanas nozarē, importētājus un to pārstāvības apvienības, reprezentatīvus lietotājus un patērētāju pārstāvības organizācijas, ciktāl tie attiecīgajā laikposmā ir snieguši attiecīgu informāciju izmeklēšanas iestādēm. Puse, pamatojoties uz šādu informāciju, var nolemt nepiemērot antidempinga vai kompensācijas pasākumus.

12.4. PANTS

Mazākā maksājuma noteikums

Ja Puse nosaka antidempinga maksājumu otras Puses precēm, šāda maksājuma summa nepārsniedz dempinga starpību. Kad vien iespējams, antidempinga maksājumam vajadzētu būt mazākam par minēto starpību, ja šāds mazāks maksājums būtu atbilstošs, lai novērstu kaitējumu iekšzemes ražošanas nozarei.

12.5. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Uz šo iedaļu neattiecas 38. nodaļa.

B IEDAĻA

GLOBĀLIE AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

12.6. PANTS

Vispārīgi noteikumi

1. Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus saskaņā ar *GATT* 1994 XIX pantu, Vienošanās par aizsardzības pasākumiem un Nolīguma par lauksaimniecību 5. pantu.

12.7. PANTS

Pārredzamība un galīgo pasākumu piemērošanai

1. Neatkarīgi no 12.6. panta Puse, kura sāk globālu aizsardzības pasākumu izmeklēšanu vai plāno piemērot globālus aizsardzības pasākumus, nekavējoties sniedz, ja otra Puse to pieprasa un ja tai ir būtiska interese, rakstisku paziņojumu ar visu atbilstošo informāciju, kas bijusi globālo aizsardzības pasākumu izmeklēšanas sākšanas vai globālo aizsardzības pasākumu piemērošanas pamatā, tostarp attiecīgā gadījumā par pagaidu konstatējumiem. Šādi paziņojumi neskar Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 3.2. pantu.

2. Piemērojot galīgus globālus aizsardzības pasākumus, katra Puse cenšas to piemērot tā, lai vismazāk ietekmētu divpusējo tirdzniecību, ar noteikumu, ka pasākumu skartajai Pusei ir būtiska interese, kā definēts 4. punktā.
3. Šā panta 2. punkta nolūkos, ja Puse uzskata, ka ir izpildītas juridiskās prasības galīgu globālu aizsardzības pasākumu piemērošanai, un gatavojas piemērot šādus pasākumus, tā paziņo par to otrai Pusei un sniedz iespēju divpusēji apspriesties, ar noteikumu, ka otrai Pusei ir būtiska interese, kā definēts 4. punktā. Ja 15 dienu laikā pēc paziņojuma nav atrasts apmierinošs risinājums, importējošā Puse var pieņemt attiecīgos globālos aizsardzības pasākumus problēmas risināšanai.
4. Šajā pantā uzskata, ka Pusei ir būtiska interese, ja tā ir viena no pieciem lielākajiem importētās preces piegādātājiem pēdējo trīs gadu laikposmā, vērtējot pēc absolūtā apjoma vai vērtības.

12.8. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Uz šo iedaļu neattiecas 38. nodaļa.

C IEDAĻA

DIVPUSĒJIE AIZSARZĪBAS PASĀKUMI

1. APAKŠSADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

12.9. PANTS

Definīcijas

Šajā iedaļā:

- a) “iekšzemes ražošanas nozare” ir – attiecībā uz importētam precēm – līdzīgu vai tieši konkurējošu preču ražotāju kopums, kas darbojas vienas Puses teritorijā, vai ražotāji, kuru līdzīgu vai tieši konkurējošu preču kopējais saražotais apjoms veido lielāko daļu no minēto preču kopējā iekšzemes ražošanas apjoma;
- b) “pārejas periods” ir:
  - i) septiņu gadu laikposms pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas vai

- ii) Ikvienai precei, attiecībā uz kuru tās Puses saraksts 9. pielikumā, kura piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu, noteikts septiņu gadu tarifu atcelšanas posms – tarifu atcelšanas periods minētajai precei plus divi gadi.

12.10. PANTS

Divpusēja aizsardzības pasākuma piemērošana

1. Neatkarīgi no B iedaļas ja pēc tam, kad atbilstīgi šai nolīguma daļai piemērotais muitas nodoklis ir samazināts vai atcelts, vienas Puses noteiktas izcelsmes prece tiek importēta otras Puses teritorijā tādā palielinātā apjomā, kuru nosaka absolūtā izteiksmē vai attiecībā pret iekšzemes ražošanu, un ar tādiem nosacījumiem, ka rodas nopietns kaitējums vai tā draudi iekšzemes ražošanas nozarei, kas ražo līdzīgas vai tieši konkurējošas preces, importētāja Puse var pieņemt attiecīgus divpusējus aizsardzības pasākumus, ievērojot šajā iedaļā izklāstītos nosacījumus un procedūras.
2. Ja ir izpildīti 1. punkta nosacījumi, importētāja Puse var noteikt vienu no turpmāk minētajiem divpusējiem aizsardzības pasākumiem:
  - a) šajā nolīguma daļā paredzētā, attiecīgajai precei piemērojamā muitas nodokļa likmes turpmākas pazemināšanas apturēšanu, vai

- b) muitas nodokļa likmes palielināšana attiecīgajai precei līdz apmēram, kas nepārsniedz mazāko no šādiem lielumiem:
- i) precei piemērojamo lielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi, kas ir spēkā pasākuma piemērošanas laikā, vai
  - ii) precei piemērojamo lielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi, kas ir spēkā dienā tieši pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas.

12.11. PANTS

Divpusēju aizsardzības pasākumu standarti

1. Divpusēju aizsardzības pasākumu nepiemēro:
  - a) izņemot tādā mērā un uz tik ilgu laiku, cik varētu būt nepieciešams, lai novērstu vai labotu nopietnu kaitējumu vai tā draudus iekšzemes ražošanas nozarei;

- b) laikposmā, kas pārsniedz divus gadus, laikposmu var pagarināt par vēl diviem gadiem, ja importētājas Puses kompetentās izmeklēšanas iestādes saskaņā ar šajā iedaļā noteiktajām procedūrām nosaka, ka pasākums joprojām ir nepieciešams, lai novērstu vai labotu nopietnu kaitējumu vai tā draudus iekšzemes ražošanas nozarei, ar noteikumu, ka kopējais divpusējā aizsardzības pasākuma piemērošanas laiks, ieskaitot sākotnējās piemērošanas periodu un ikvienu tā pagarinājumu, nepārsniedz četrus gadus, vai
- c) Ja ir beidzies pārejas periods, kas definēts 12.9. panta b) punktā.

2. Ja Puse pārtrauc piemērot divpusēju aizsardzības pasākumu, muitas nodokļa likme ir likme, kas būtu bijusi spēkā attiecīgajai precei saskaņā ar Puses grafiku 9. pielikumā.

3. Lai atvieglotu attiecīgās nozares pielāgošanos situācijā, kad sagaidāms, ka divpusējs aizsardzības pasākums būs ilgāks par vienu gadu, Puse, kas piemēro pasākumu, to ar regulāriem starplaikiem pakāpeniski liberalizē visā piemērošanas laikā.

12.12. PANTS

Pagaidu divpusēji aizsardzības pasākumi

1. Kritiskos apstākļos, kad kavēšanās varētu nodarīt kaitējumu tādā mērā, kas būtu grūti labojams, Puse, neievērojot 12.21. panta 1. punkta prasības, var provizoriski piemērot divpusēju aizsardzības pasākumu atbilstoši sākotnējam konstatējumam, ka pastāv skaidri pierādījumi tam, ka otras Puses noteiktas izcelsmes preces imports ir palielinājies, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis, un ka šāds imports rada nopietnu kaitējumu vai tā draudus iekšzemes ražošanas nozarei.
2. Ikviena pagaidu divpusēja aizsardzības pasākuma ilgums nepārsniedz 200 dienas, kuru laikā Puse, kas piemēro pasākumu, ievēro attiecīgos procedūras noteikumus, kas paredzēti 2. apakšsadaļā. Puse, kas piemēro pagaidu divpusējo aizsardzības pasākumu, nekavējoties atmaksā tarifa palielinājumu, ja 2. apakšsadaļā minētajā izmeklēšanā netiek konstatēts, ka ir izpildītas 12.10. panta 1. punkta prasības. Pagaidu divpusēja aizsardzības pasākumu ilgumu ieskaita kā daļu no 12.11. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā laikposma.
3. Puse, kas piemēro pagaidu divpusējo aizsardzības pasākumu, informē otru Pusi par šādu pagaidu pasākumu piemērošanu un, ja otra Puse to pieprasa, nekavējoties nodod jautājumu izskatīšanai Apvienotajā komitejā.

12.13. PANTS

Kompensācija un koncesiju pārtraukšana

1. Puse, kas piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu, apspriežas ar otru Pusi, kuras ražojumiem tiek piemērots pasākums, lai vienotos par atbilstīgu tirdzniecības liberalizācijas kompensāciju tādu koncesiju veidā, kuru ietekme uz tirdzniecību pēc būtības ir līdzvērtīga. Puse, kas piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu, nodrošina iespēju veikt šādu apspriešanos ne vēlāk kā 30 dienas no divpusējā aizsardzības pasākuma piemērošanas.
2. Ja 1. punktā minētās apspriešanās rezultātā 30 dienu laikā pēc apspriešanās sākuma netiek panākta vienošanās par tirdzniecības liberalizācijas kompensāciju, Puse, kuras precēm tiek piemērots divpusējās aizsardzības pasākums, var apturēt tādu koncesiju piemērošanu, kuru ietekme uz otras Puses tirdzniecību pēc būtības ir līdzvērtīga.
3. Puse, kuras precēm tiek piemērots divpusējās aizsardzības pasākums, rakstiski informē otru Pusi vismaz 30 dienas pirms tā aptur koncesiju piemērošanu saskaņā ar 2. punktu.

4. Pienākumu sniegt kompensāciju saskaņā ar 1. punktu un tiesības apturēt koncesiju piemērošanu saskaņā ar 2. punktu:

- a) neīsteno divpusējā aizsardzības pasākuma pirmo 24 mēnešu spēkā esamības laikā, ar noteikumu, ka divpusējais aizsardzības pasākums tika piemērots importa absolūta palielinājuma rezultātā, un
- b) beidzas divpusējā aizsardzības pasākuma izbeigšanās dienā.

12.14. PANTS

Laikposms starp diviem aizsardzības pasākumiem un aizsardzības pasākumu nepiemērošana vienlaicīgi

1. Puse nepiemēro aizsardzības pasākumu, kas minēts šajā iedaļā, tādās preces importam, kurai iepriekš ticis piemērots šāds pasākums, izņemot gadījumu, kad ir pagājusi puse no laikposma, kurā aizsardzības pasākums tika piemērots iepriekšējā laikposmā. Aizsardzības pasākumu, kas vienai un tai pašai precei ticis piemērots vairāk nekā vienu reizi, nevar pagarināt vēl par diviem gadiem, kā noteikts 12.11. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

2. Puse attiecībā uz vienu un to pašu preci un vienā un tajā pašā laikposmā nepiemēro:

- a) divpusēju aizsardzības pasākumu vai pagaidu divpusēju aizsardzības pasākumu saskaņā ar šo daļu un

- b) globālu aizsardzības pasākumu saskaņā ar *GATT* 1994 XIX pantu un Vienošanos par aizsardzības pasākumiem.

12.15. PANTS

Eiropas Savienības tālākie reģioni¹

1. Ja kādu Čīles izcelsmes precī importē viena vai vairāku Eiropas Savienības tālāko reģionu teritorijā tādus palielinātos daudzumos un ar tādiem nosacījumiem, kas raisa vai draud izraisīt nopietnu ekonomiskās situācijas pasliktināšanos attiecīgajā tālākajā reģionā, ES Puse pēc alternatīvu risinājumu izskatīšanas izņēmuma kārtā var piemērot divpusējus aizsardzības pasākumus, kuri attiecas tikai uz attiecīgā reģiona teritoriju.

---

¹ Šā nolīguma spēkā stāšanās dienā Eiropas Savienības tālākie reģioni ir: Gvadelupa, Francijas Gviāna, Martinika, Reinjona, Majota, Senmartēna, Azoru salas, Madeira un Kanāriju salas. Arī valstij vai aizjūras teritorijai, kas ar Eiropadomes lēmumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. panta 6. punktā izklāstīto procedūru maina savu statusu un kļūst par tālāko reģionu, no minētā lēmuma pieņemšanas dienas piemēro šo pantu. Gadījumā, ja Eiropas Savienības tālāks reģions atbilstoši minētajai procedūrai zaudē tālākā reģiona statusu, šo pantu vairs nepiemēro minētajai valstij vai aizjūras no Eiropadomes lēmuma par minēto jautājumu datuma. ES Puse paziņo Čīlei visas izmaiņas attiecībā uz teritorijām, ko uzskata par Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem.

2. Šā panta 1. punktā “nopietna pasliktināšanās” ir lielas grūtības ekonomikas nozarē, kas ražo līdzīgas vai tieši konkurējošas preces. Nopietnu pasliktināšanos konstatē, pamatojoties uz objektīviem faktoriem, tostarp šādiem:

- a) importa apjoma palielinājums absolūtā vai relatīvā izteiksmē attiecībā pret iekšzemes ražošanu un importu no citiem avotiem un
- b) šā panta 1. punktā minētā importa ietekme uz attiecīgās ražošanas nozares vai attiecīgās tautsaimniecības nozares stāvokli, tai skaitā uz pārdošanas apjomu, ražošanu, finansiālo situāciju un nodarbinātību.

3. Neskarot 1. punktu, pārējie šīs iedaļas noteikumi, kas piemērojami divpusējiem aizsardzības pasākumiem, ir piemērojami arī visiem aizsardzības pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo pantu. Visas atsauces uz “nopietnu kaitējumu” citos šīs iedaļas noteikumos saprot kā “nopietnu pasliktināšanos”, ja tas attiecināts saistībā ar Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem.

APAKŠIEDAĻA

PROCEDŪRAS NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI DIVPUSĒJIEM AIZSARDZĪBAS PASĀKUMIEM

12.16. PANTS

Piemērojamie tiesību akti

Lai piemērotu divpusējus aizsardzības pasākumus, katras Puses kompetentās izmeklēšanas iestādes ievēro šīs apakšsadaļas noteikumus. Gadījumos, kuri nav ietverti šajā apakšsadaļā, kompetentā izmeklēšanas iestāde piemēro noteikumus, kas pieņemti atbilstoši minētās iestādes Puses tiesību aktiem.

12.17. PANTS

Drošības procedūras sākšana

1. Puses kompetentā izmeklēšanas iestāde var sākt procedūru attiecībā uz divpusēju aizsardzības pasākumu (“drošības procedūra”) pēc rakstiska pieteikuma¹, ko iesniegusi iekšzemes ražošanas nozare vai kas iesniegts tās vārdā, vai ārkārtas apstākļos pēc savas iniciatīvas.

---

¹ ES Puses gadījumā minēto pieteikumu iekšzemes ražošanas nozares vārdā var iesniegt viena vai vairākas dalībvalstis..

2. Uzskata, ka pieteikumu ir iesniegusi iekšzemes ražošanas nozare vai tas iesniegts tās vārdā, ja to atbalsta iekšzemes ražotāji, kuru kopējais izlaides apjoms veido vairāk nekā 50 % no līdzīgu vai tieši konkurējošu preču kopējās iekšzemes produkcijas, kas saražota tajā iekšzemes rūpniecības nozares daļā, kas vai nu atbalsta pieteikumu vai iebilst pret to. Tomēr kompetentā izmeklēšanas iestāde nesāk izmeklēšanu, ja to iekšzemes ražotāju daļa, kuri izteikuši atbalstu pieteikumam, atbilst mazāk nekā 25 % no līdzīgu vai tieši konkurējošu preču kopējās iekšzemes produkcijas, kas valstī saražota iekšzemes ražošanas nozarē.

3. Tiklīdz kompetentā izmeklēšanas iestāde ir sākusi izmeklēšanu, 1. punktā minēto rakstisko pieteikumu, izņemot tajā ietverto konfidenciālo informāciju, nekavējoties dara pieejamu visiem, uz kuriem tas var attiekties.

4. Uzsākot drošības procedūru, kompetentā izmeklēšanas iestāde publicē paziņojumu par drošības procedūras sākšanu Puses *Oficiālajā Vēstnesī*. Paziņojumā norāda:

- a) attiecīgā gadījumā – struktūru, kas iesniegusi rakstisko pieteikumu;
- b) importētās preces, uz kurām attiecas drošības procedūra;
- c) apakšpozīciju un tarifa pozīciju, kurā klasificēta importētā prece;

- d) ierosinātā piemērojamā pasākuma veidu;
- e) atklāto uzklaušīšanu saskaņā ar 12.20. panta a) punktu vai laikposmu, kurā ieinteresētās personas var iesniegt pieprasījumu tikt uzklaušītām saskaņā ar 12.20. panta b) punktu;
- f) vietu, kurā var iepazīties ar rakstisko pieteikumu un jebkuriem citiem nekonfidenciāliem dokumentiem, kas iesniegti procedūras laikā, un
- g) tās iestādes nosaukums, adrese un tālruņa numurs, kurā var pieprasīt papildu informāciju.

5. Attiecībā uz drošības procedūru, kas sākota saskaņā ar 1. punktu, pamatojoties uz rakstisku pieteikumu, kompetentā izmeklēšanas iestāde npublicē paziņojumu par procedūras sākšanu, kā prasīts 3. punktā, pirms tā iepriekš nav rūpīgi izvērtējusi, vai rakstiskais pieteikums atbilst tās iekšzemes tiesību aktu prasībām un 1. un 2. punkta prasībām, un ietver pamatotus pierādījumus tam, ka otras Puses noteiktas izcelsmes preces imports ir palielinājies, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis, un ka šāds imports rada iespējamu nopietnu kaitējumu vai tā draudus.

12.18. PANTS

Izmeklēšana

1. Puse piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu tikai pēc tam, kad tās kompetentā izmeklēšanas iestāde ir veikusi izmeklēšanu saskaņā ar Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 3. panta 1. punktu un 4.2. panta c) punktu; tādēļ Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 3. panta 1. punkts un 4.2. panta c) apakšpunkts *mutatis mutandis* tiek iekļauts šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.
2. Veicot 1. punktā minēto izmeklēšanu, Puse ievēro Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 4.2. panta a) apakšpunktā noteiktās prasības. Tādēļ Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 4.2. panta a) apakšpunkts *mutatis mutandis* tiek iekļauts šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.

3. Ja Puse sniedz paziņojumu saskaņā ar šā panta 1. punktu un Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 3. panta 1. punktu, ka tā piemēro vai pagarina divpusēju aizsardzības pasākumu, minētajā paziņojumā norāda:

- a) pierādījumus par nopietnu kaitējumu vai tā draudiem, ko izraisījis otras Puses noteiktas izcelsmes preces importa pieaugums, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis; izmeklēšanā ar objektīviem pierādījumiem parāda, ka starp attiecīgās preces importa palielinātiem apjomiem un nopietno kaitējumu vai tā draudiem pastāv cēloņsakarība. Tāpat jāpārbauda citi zināmi faktori, ne tikai importa pieaugums, lai nodrošinātu, ka nopietnais kaitējums vai tā draudi, ko izraisījuši šie citi faktori, netiek pamatots ar importa pieaugumu.
- b) precīzu tās preces aprakstu, uz kuru attiecas divpusējais aizsardzības pasākums, tai skaitā tās HS koda pozīciju vai apakšpozīciju, kas ir 9. pielikuma pamatā;
- c) precīzu divpusējā aizsardzības pasākuma aprakstu;
- d) divpusējā aizsardzības pasākuma piemērošanas sākuma datumu, tā paredzamo ilgumu un attiecīgā gadījumā pasākuma pakāpeniskas liberalizācijas grafiku saskaņā ar 12.11. panta 3. punktu, un

e) divpusējā aizsardzības pasākuma pagarināšanas gadījumā — pierādījumus, ka attiecīgā iekšzemes ražošanas nozare pielāgojas.

4. Pēc vienas Puses pieprasījuma Puse, kuras precei piemēro drošības procedūru atbilstoši šai iedaļai, Puse, kas īsteno minēto procedūru, iesaistās apspriedēs ar pieprasījumu iesniegušo Pusi, lai pārskatītu atbilstoši 1. punktam sniegtu paziņojumu vai publisku paziņojumu vai ziņojumu, kuru sniegusi kompetentā izmeklēšanas iestāde saistībā ar drošības procedūru.

5. Katra Puse nodrošina, ka tās kompetentā izmeklēšanas iestāde pabeidz ikvienu atbilstoši šim pantam veiktu izmeklēšanu 12 mēnešu laikā pēc tās sākšanas dienas.

12.19. PANTS

Konfidenciāla informācija

1. Pret jebkuru informāciju, kura pēc būtības ir konfidenciāla vai kura sniegta kā konfidenciāla, attiecīgi to pamatojot, kompetentā izmeklēšanas iestāde izturas kā pret konfidenciālu. Šāda informācija netiek izpausta bez to sniegušās ieinteresētās personas atļaujas.

2. Ieinteresētās personas, kuras sniedz konfidenciālu informāciju, tiek lūgtas sagatavot tās nekonfidenciālu kopsavilkumu, vai, ja šādas personas norāda, ka šādu informāciju nav iespējams sagatavot kopsavilkumu, tās norāda iemeslus, kādēļ tas nav iespējams. Kopsavilkumiem jābūt pietiekami detalizētiem, lai varētu pienācīgi saprast sniegtās konfidenciālās informācijas būtību. Tomēr, ja kompetentā izmeklēšanas iestāde konstatē, ka lūgums nodrošināt informācijas konfidencialitāti nav pamatots, un ja attiecīgā ieinteresētā persona vai nu nevēlas publiskot informāciju, vai atļaut tās izpaušanu vispārinātā vai kopsavilkuma veidā, kompetentā izmeklēšanas iestāde var neņemt vērā šādu informāciju, izņemot gadījumu, kad minētajai iestādei par apmierinājumu no attiecīgiem avotiem var pierādīt, ka informācija ir patiesa.

12.20. PANTS

Uzklausīšana

Katras drošības procedūras gaitā kompetentā izmeklēšanas iestāde:

- a) pēc pamatota paziņojuma sniegšanas organizē atklātu uzklausīšanu, lai ļautu visām ieinteresētajām personām un ikvienai patērētājus pārstāvības organizācijai piedalīties personīgi vai ar pārstāvja starpniecību, lai iesniegtu pierādījumus dotu tai iespēju tikt uzklausītai saistībā ar nopietno kaitējumu vai nopietnā kaitējuma draudiem un atbilstošu aizsardzības līdzekli; vai

- b) nodrošina iespēju visām ieinteresētajām personām tikt uzklautām, ja tās termiņā, kas noteikts 12.17. panta 4. punktā minētajā paziņojumā par procedūras sākšanu, ir iesniegušas rakstisku pieteikumu, kurā norādīts, ka izmeklēšanas rezultāti tās varētu ietekmēt un ka pastāv īpaši iemesli to mutiskai uzklautīšanai.

12.21. PANTS

Paziņojumi, pārbaude Apvienotajā komitejā un publiskošana

1. Ja Puse uzskata, ka pastāv kāds no 12.10. panta 1. punktā vai 12.15. panta 1. punktā minētajiem apstākļiem, tā nekavējoties nodod jautājumu izskatīšanai Apvienotajā komitejā. Apvienotā komiteja var sagatavot nepieciešamos ieteikumus radušos apstākļu novēršanai. Ja Apvienotā komiteja nav sagatavojusi ieteikumus ar mērķi novērst radušos apstākļus vai ja 30 dienās pēc tam, kad viena Puse ir iesniegusi jautājumu izskatīšanai Apvienotajā komitejā, nav panākts cits apmierinošs risinājums, importētāja Puse saskaņā ar šo iedaļu var pieņemt attiecīgos divpusējos aizsardzības pasākumus radušos apstākļu novēršanai.
2. Šā panta 1. punkta nolūkiem importētāja Puses eksportētājam Pusei sniedz visu būtisko informāciju, tostarp pierādījumus par nopietno kaitējumu vai tā draudiem iekšzemes ražotājiem, kas ražo līdzīgo un tieši konkurējošo preci, kuru izraisījis importa palielinājums, iesaistītās preces precīzu aprakstu, un ierosināto divpusējo aizsardzības pasākumu, ierosināto tā piemērošanas datumu un paredzamo ilgumu.

3. Puse, kas pieņem divpusējos aizsardzības pasākumus, attiecīgās Puses *Oficiālajā Vēstnesī* publicē savus konstatējumus un pamatotos secinājumus, kuri izdarīti par visiem attiecīgajiem faktiskajiem un tiesiskajiem jautājumiem, tostarp importētās preces aprakstu un situāciju, kura bijusi par pamatu pasākumu piemērošanai saskaņā ar 12.10. panta 1. punktu vai 12.15. panta 1. punktu, cēloņsakarību starp šādu situāciju un importa pieaugumu un pasākumu veidu, līmeni un ilgumu.

12.22. PANTS

Dokumentu angļu valodā akceptēšana drošības procedūrās

Lai atvieglotu dokumentu iesniegšanu drošības procedūrās, Puses kompetentā izmeklēšanas iestāde, kura ir atbildīga par procedūru, pieņem ieinteresēto personu iesniegtos dokumentus angļu valodā ar noteikumu, ka minētās personas vēlāk, kompetentās iestādes noteiktā garākā termiņā, iesniedz dokumentu tulkojumu valodā, kurā īsteno drošības procedūru.

13. NODAĻA

SANITĀRIE UN FITOSANITĀRIE PASĀKUMI

13.1. PANTS

Mērķi

Šīs nodaļas mērķi ir šādi.

1. Aizsargāt cilvēku, dzīvnieku un augu veselību Pušu teritorijās, vienlaikus atvieglinot starp Pusēm tirdzniecību ar dzīvniekiem, dzīvnieku izcelsmes produktiem, augiem, augu produktiem, uz kuriem attiecas sanitārie un fitosanitārie (“SFS”) pasākumi:

- a) uzlabojot pārredzamību, saziņu un sadarbību SFS pasākumu jomā starp Pusēm;
- b) izveidojot mehānismus un procedūras tirdzniecības atvieglošanai, un
- c) turpinot SFS līguma principu īstenošanu.

2. Sadarboties daudzpusējos forumos un tādās jomās kā pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku veselība un augu aizsardzības zinātne.
3. Sadarboties citas sanitāro un fitosanitāro jautājumu jomās un citos forumos.

13.2. PANTS

Daudzpusējie pienākumi

Puses atkārtoti apstiprina savas tiesības un pienākumus saskaņā ar PTO līgumu un jo īpaši SFS līgumu. Minētās tiesības un pienākumi ir to darbību pamatā, kuras Puses veic saskaņā ar šo nodaļu.

13.3. PANTS

Piemērošanas joma

Šo nodaļu piemēro:

- a) visiem SFS pasākumiem, kā tie definēti SFS līguma A pielikumā, ciktāl tie ietekmē tirdzniecību starp Pusēm;

- b) sadarbībai daudzpusējos forumos, kas atzīti SFS līguma ietvaros;
- c) sadarbībai pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un augu aizsardzības zinātnes jomā, un
- d) sadarbībai jebkurās citās sanitāro un fitosanitāro jautājumu jomās jebkurā citā forumā pēc Pušu vienošanās.

13.4. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 13.-A līdz 13.-H pielikumā:

- a) piemēro definīcijas SFS līguma A pielikumā, kā arī Pārtikas kodeksā (*Codex Alimentarius*), Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas un 1997. gada 17. novembrī Romā parakstītās Starptautiskās augu aizsardzības konvencijas definīcijas, un
- b) “aizsargājamā zona” attiecībā uz konkrētu reglamentētu kaitīgo organismu ir oficiāli definēta ģeogrāfiska daļa katras Puses teritorijā, par kuru nav zināms, ka minētais kaitīgais organisms tur būtu sastopams, neraugoties uz labvēlīgiem apstākļiem un tā esamību citās minētās Puses teritorijas daļās.

13.5. PANTS

Kompetentās iestādes

1. Pušu kompetentās iestādes ir iestādes, kas atbildīgas par šajā nodaļā minēto pasākumu īstenošanu, kā noteikts 13.-A pielikumā.
2. Saskaņā ar 13.12. pantu Puses informē viena otru par visām nozīmīgām izmaiņām to kompetento iestāžu struktūrā, organizācijā un kompetenču sadalē.

13.6. PANTS

Dzīvnieku slimību, dzīvnieku infekciju un kaitīgo organismu statusa atzīšana

1. Uz dzīvnieku slimību un dzīvnieku infekciju, tostarp zoonožu, statusu attiecas turpmāk minētais:
  - a) importētāja Puse tirdzniecības nolūkos atzīst eksportētājas Puses vai tās reģionu, ko noteikusi eksportētāja Puse saskaņā ar šā nolīguma 13.-C pielikuma 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu, dzīvnieku veselības statusu attiecībā uz 13.-B pielikuma norādītajām dzīvnieku slimībām;

- b) Ja kāda Puse uzskata, ka tās teritorijai vai kādam no tās reģioniem ir īpašs statuss attiecībā uz konkrētu dzīvnieku slimību, kas nav kāda no 13.-B pielikuma norādītajām dzīvnieku slimībām, tā var pieprasīt minētā statusa atzīšanu saskaņā ar 13.-C pielikuma 3. punktā noteiktajiem kritērijiem; importētāja Puse var pieprasīt tādas garantijas attiecībā uz dzīvu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu importu, kas atbilst minētās Puses saskaņotajam statusam;
- c) Puses atzīst, ka Pušu teritoriju vai reģionu statuss vai stāvoklis nozarē vai apakšnozarē saistībā ar tādas dzīvnieku slimības izplatību un sastopamību, kas nav minēta 13.-B pielikumā, vai dzīvnieku infekciju vai attiecīgā gadījumā ar tām saistīto risku, kā to definējušas SFS līguma ietvaros atzītās starptautiskās standartu noteicējas organizācijas, ir tirdzniecības starp Pusēm pamatā; importētāja puse attiecīgā gadījumā var pieprasīt tādas garantijas attiecībā uz dzīvu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu importu, kas atbilst minētās Puses definētajam statusam saskaņā ar atbilstošajiem standartu noteicēju organizāciju ieteikumiem, un
- d) neskarot 13.9. un 13.15. pantu un, ja vien importētāja Puse neceļ tiešus iebildumus un nepieprasa paskaidrojošu vai papildu informāciju, konsultācijas vai pārbaudi saskaņā ar 13.11. un 13.14. pantu, katra Puse bez liekas kavēšanās veic likumdošanas un administratīvos pasākumus, kas vajadzīgi, lai atļautu tirdzniecību, pamatojoties uz šā punkta a), b) un c) apakšpunktu.

2. Uz kaitīgiem organismiem attiecas turpmāk minētais:
- a) tirdzniecības nolūkos Puses atzīst kaitīgo organismu statusu attiecībā uz 13.-B pielikumā norādītajiem kaitīgajiem organismiem; un
  - b) neskarot 13.9. un 13.15. pantu un, ja vien importētāja Puse neceļ tiešus iebildumus un nepieprasa paskaidrojošu vai papildu informāciju, konsultācijas vai pārbaudi saskaņā ar 13.11. un 13.14. pantu, katra Puse bez liekas kavēšanās veic likumdošanas un administratīvos pasākumus, kas vajadzīgi, lai atļautu tirdzniecību, pamatojoties uz šā punkta a) apakšpunktu.

13.7. PANTS

Reģionalizācijas lēmumu attiecībā uz
dzīvnieku slimībām, dzīvnieku infekcijām un kaitīgajiem organismiem atzīšana

1. Puses atzīst reģionalizācijas koncepciju un piemēro to savstarpējā tirdzniecībā.
2. Reģionalizācijas lēmumus attiecībā uz sauszemes dzīvnieku un ūdensdzīvnieku slimībām, kas uzskaitītas 13-B-1. papildinājumā un kaitīgajiem organismiem, kuri uzskaitīti 13-B-2. papildinājumā, pieņem saskaņā ar 13.-C pielikumu.

3. Attiecībā uz dzīvnieku slimībām un saskaņā ar 13.14. pantu eksportētāja Puse, kura vēlas, lai importētāja Puse atzītu reģionalizācijas lēmumu, paziņo savus pasākumus, ar ko tā īsteno reģionalizāciju, sniedzot pilnīgu paskaidrojumu un apliecinošus datus, kuri it tās konstatējumu un lēmumu pamatā.

4. Neskarot 13.15. pantu un, ja vien importētāja Puse 15 darba dienu laikā pēc reģionalizācijas lēmuma saņemšanas neceļ tiešus iebildumus un nepieprasa papildu informāciju, konsultācijas vai pārbaudi saskaņā ar 13.11. un 13.14. pantu, Puses uzskata, ka minētais lēmums ir akceptēts.

5. Šā panta 4. punktā minētās konsultācijas notiek saskaņā ar 13.14. panta 2. punktu. Importētāja Puse izvērtē papildu informāciju 15 darba dienās no papildu informācijas saņemšanas dienas. Šā panta 4. punktā minēto pārbaudi veic saskaņā ar 13.11. pantu un 25 darba dienu laikā no pieprasījuma veikt pārbaudi saņemšanas dienas.

6. Attiecībā uz kaitīgajiem organismiem katra Puse nodrošina, ka tirdzniecībā ar augiem, augu produktiem un citiem produktiem ņem vērā otras Puses atzīto kaitīgo organismu statusu. Eksportētāja Puse, kas lūdz otru Pusi atzīt tās reģionalizācijas lēmumu, paziņo otrai Pusei savus pasākumus un lēmumus, kā aprakstīts Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (“FAO”) attiecīgajos Fitosanitāro pasākumu starptautiskajos standartos, tostarp ISPM 4 “Prasības no kaitīgajiem organismiem brīvu teritoriju noteikšanai”, ISPM 8 “Kaitīgo organismu statusa noteikšana teritorijā” un citiem fitosanitāro pasākumu starptautiskajiem standartiem, kurus Puses uzskata par atbilstošiem. Neskarot 13.15. pantu un, ja vien kāda Puse trīs mēnešu laikā pēc reģionalizācijas lēmuma saņemšanas neceļ tiešus iebildumus un nepieprasa papildu informāciju, konsultācijas vai pārbaudi saskaņā ar 13.11. un 13.14. pantu, Puses uzskata, ka minētais lēmums ir akceptēts.

7. Šā panta 4. punktā minētās konsultācijas notiek saskaņā ar 13.14. panta 2. punktu. Importētāja Puse izvērtē visu papildu informāciju trīs mēnešu laikā no tās saņemšanas dienas. Katra Puse šā panta 4. punktā minēto pārbaudi veic saskaņā ar 13.11. pantu un 12 mēnešu laikā no pieprasījuma veikt pārbaudi saņemšanas dienas, ņemot vērā attiecīgā kaitīgā organisma un kultūrauga bioloģiju.

8. Pēc šā panta 2. līdz 7. punktā minēto procedūru pabeigšanas un neskarot šā nolīguma 13.15. pantu, katra Puse bez liekas kavēšanās veic nepieciešamos likumdošanas un administratīvos pasākumus, kas vajadzīgi, lai atļautu tirdzniecību, pamatojoties uz iepriekš minēto.

13.8. PANTS

Līdzvērtības atzīšana

1. Puses var atzīt līdzvērtību attiecībā uz atsevišķu pasākumu, pasākumu grupu nozarei vai apakšnozarei piemērojamām sistēmām.
2. Līdzvērtības atzīšanas nolūkā Puses ievēro 3. pantā minēto konsultēšanās procesu. Minētajā procesā ietilpst eksportētājas Puses veikta atsevišķo pasākumu līdzvērtības objektīva pierādīšana un importētājas Puses veikta objektīva līdzvērtības novērtēšana līdzvērtības iespējamās atzīšanas nolūkā.
3. Trīs mēnešu laikā pēc tam, kad importētāja Puse ir saņēmusi eksportētājas Puses pieprasījumu atzīt tāda viena vai vairāku pasākumu līdzvērtīgumu, kas ietekmē vienu vai vairākas nozares vai apakšnozares, Puses sāk konsultēšanās procesu, īstenojot 13.-E pielikumā noteiktos posmus. Gadījumos, kad eksportētāja Puse iesniedz vairākus lūgumus, Puses pēc importētājas Puses lūguma 13.16. pantā minētajā apakškomitejā vienojas par grafiku, kādā tās uzsāks šajā punktā minēto procesu.
4. Ja vien Puses nav vienojušās citādi, importētāja Puse pabeidz līdzvērtības izvērtējumu, kā izklāstīts 13.-E pielikumā, ne vēlāk kā 180 dienas pēc tam, kad tā no eksportētājas Puse ir saņēmusi tās līdzvērtības pierādījumu, kā izklāstīts minētajā pielikumā. Kā izņēmumu attiecībā uz sezonālajiem kultūraugiem ir attaisnojama līdzvērtības izvērtējuma pabeigšana vēlāk, ja tas nepieciešams, lai varētu veikt fitosanitāro pasākumu verificēšanu kultūrauga augšanai piemērotā periodā.

5. Katras Puses prioritārās nozares vai apakšnozares, par kurām var sākt šā panta 3. punktā minēto konsultēšanās procesu, attiecīgā gadījumā ir jānosaka, ievērojot 13-E-1. papildinājumā noteiktās prioritātes. Apakškomiteja, kas minēta 13.16. pantā, var ieteikt, ka Apvienotā padome groza šo sarakstu, tostarp attiecībā uz prioritātēm.

6. Importētāja Puse var atsaukt vai apturēt līdzvērtības atzīšanu, pamatojoties uz vienas Puses tādu grozījumu pasākumos, kas ietekmē attiecīgo līdzvērtību, ar noteikumu, ka tiek ievērotas turpmāk minētās procedūras:

- a) Saskaņā ar 13.13. pantu eksportētāja Puse informē importētāju Pusi par ikvienu ierosinātu grozījumu eksportētājas Puses pasākumā, attiecībā uz kuru ir atzīta līdzvērtība un par to, kā ierosinātais grozījums varētu ietekmēt minēto līdzvērtību; importētāja Puse 30 darba dienu laikā pēc minētās informācijas saņemšanas paziņo eksportētājai Pusei, vai tā turpinās atzīt minēto līdzvērtību, pamatojoties uz ierosinātajiem pasākumiem, un
- b) saskaņā ar 13.13. pantu importētāja Puse informē eksportētāju Pusi par ikvienu ierosinātu grozījumu importētājas Puses pasākumā, kas ir bijis par pamatu līdzvērtības atzīšanai, un par to, kā ierosinātais grozījums varētu ietekmēt minēto līdzvērtības atzīšanu; ja importētāja Puse pārtrauc minētās līdzvērtības atzīšanu, Puses var kopīgi vienoties par nosacījumiem šā panta 3. punktā minētā procesa atkārtotai uzsākšanai, pamatojoties uz ierosināto grozījumu.

7. Neskarot 13.15. pantu, importētāja Puse neatsauc vai neaptur līdzvērtības atzīšanu, pirms stājas spēkā vienas Puses ierosinātais grozījums.

8. Līdzvērtības atzīšana vai tās atsaukšana vai apturēšana ir vienīgi importētājas Puses ziņā, kura rīkojas saskaņā ar savu administratīvo un juridisko sistēmu, tostarp attiecībā uz augiem, augu produktiem un pārējām precēm ietverot atbilstīgus paziņojumus saskaņā ar *FAO* Fitosanitāro pasākumu starptautiskajā standartā Nr. 13 “Nostādnes par neatbilstību un neatliekamas rīcības paziņošanu” un attiecīgā gadījumā – pārējiem starptautiskajiem fitosanitāro pasākumu standartiem. Importētāja Puse sniedz eksportētājam Pusei pilnīgu paskaidrojumu un apliecinošus datus attiecībā uz šā panta darbības jomā esošajiem konstatējumiem un lēmumiem. Līdzvērtības neatzīšanas vai līdzvērtības atzīšanas atsaukšanas vai apturēšanas gadījumā importētāja Puse informē eksportētāju Pusi par nosacījumiem 3. punktā minēta procesa atkārtotai uzsākšanai.

13.9. PANTS

Pārredzamība un tirdzniecības nosacījumi

1. Puses piemēro vispārīgos importa nosacījumus. Neskarot saskaņā ar 13.7. pantu pieņemtos lēmumus, importētājas Puses ieviešanas nosacījumus piemēro eksportētājas Puses teritorijā. Saskaņā ar 13.13. pantu importētāja Puse informē eksportētāju Pusi par savām SFS importa prasībām. Minētajā informācijā attiecīgā gadījumā ietver importētājas Puses prasīto sertifikātu vai apliecību paraugus.

2. Katra Puse, lai paziņotu grozījumus vai ierosinātos grozījumus nosacījumos, kas minēti šā panta 1. punktā, ievēro SFS līguma 7. pantu un B pielikumu un turpmākos lēmumus, kurus pieņēmusi PTO SFS komiteja. Neskarot 13.15. pantu, importētāja Puse, nosakot visu grozījumu nosacījumos, kas minēti šā panta 1. punktā, spēkā stāšanās datumu, ņem vērā transportēšanai starp abu Pušu teritorijām nepieciešamo laiku.

3. Ja importētāja Puse neievēro 2. punktā minētās paziņošanas prasības, tā 30 dienu laikā pēc attiecīgā grozījuma stāšanās spēkā turpina akceptēt visus sertifikātus vai apliecības, kas garantē importa nosacījumus, kuri bija piemērojami pirms minētā grozījuma.

4. Kad Čīle piešķir piekļuvi tirgum vienai vai vairākām ES Puses nozarēm vai apakšnozarēm saskaņā ar 1. punktā minētajiem nosacījumiem, Čīle apstiprina visus turpmākos eksporta pieprasījumus, ko dalībvalstis iesniegušas, pamatojoties uz visaptverošu informācijas kopumu Eiropas Komisijas rīcībā, kas pazīstams kā valsts profils, izņemot gadījumus, kad Čīle pieprasa papildu informāciju ierobežotos konkrētos apstākļos, ja to uzskata par lietderīgu.

5. 90 dienu laikā pēc līdzvērtības atzīšanas saskaņā ar 13.8. pantu veic nepieciešamos likumdošanas un administratīvos pasākumus, kas nepieciešami minētās līdzvērtības atzīšanas īstenošanai ar mērķi atļaut tirdzniecību starp Pusēm nozarēs un apakšnozarēs, kurās importētāja Puse visus eksportētājas Puses SFS pasākumus atzīst par līdzvērtīgiem. Attiecībā uz dzīvniekiem, dzīvnieku izcelsmes produktiem, augiem, augu produktiem un citiem produktiem, uz kuriem attiecas SFS pasākumi, oficiālā sertifikāta vai oficiālā dokumenta, ko pieprasa importētāja Puse, paraugu var aizstāt ar 13.-H pielikumā paredzēto sertifikātu.

6. Attiecībā uz 5.punktā minētajiem produktiem nozarēs vai apakšnozarēs, kurās par līdzvērtīgiem atzīts viens vai daži, bet ne visi pasākumi, Puses turpina savstarpēju tirdzniecību, pamatojoties uz to, ka tiek izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi. Pēc eksportētājas Puses pieprasījuma piemēro 8. punktu.

7. Šajā nodaļā importētāja Puse attiecībā uz otras Puses produktu importu nepieprasa importa licences.

8. Attiecībā uz vispārīgajiem importa nosacījumiem, kas ietekmē tirdzniecību starp Pusēm, Puses pēc eksportētājas Puses pieprasījuma iesaistās apspriedēs saskaņā ar 13.14. pantu ar mērķi pieņemt importētājai Puses alternatīvus vai papildu importa nosacījumus. Puses attiecīgā gadījumā minēto alternatīvo vai papildu importa nosacījumu pamatā izmanto eksportētājas Puses pasākumus, kurus importētāja Puse ir atzinusi par līdzvērtīgiem. Ja Puses vienojas par alternatīviem vai papildu importa nosacījumiem, importētāja Puse 90 dienu laikā pēc to pieņemšanas veic likumdošanas vai administratīvus pasākumus, kas nepieciešami importa atļaušanai uz minēto nosacījumu pamata.

9. Attiecībā uz dzīvniekiem, dzīvnieku izcelsmes produktiem, dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, importētāja Puse pēc eksportētājas Puses pieprasījuma, tam pievienojot attiecīgās garantijas, bez iepriekšējas pārbaudes un saskaņā ar 13.-D pielikumu apstiprina uzņēmumus, kas atrodas eksportētājas Puses teritorijā. Ja vien eksportētāja Puse nepieprasa papildu informāciju, importētāja Puse 30 darba dienu laikā pēc apstiprinājuma pieprasījuma, kam pievienotas attiecīgās garantijas, saņemšanas veic likumdošanas vai administratīvus pasākumus, kas nepieciešami importa atļaušanai uz minēto nosacījumu pamata.
10. Puse sākotnējo uzņēmumu sarakstu apstiprina saskaņā ar 13.-D pielikumu.
11. Pēc vienas Puses pieprasījuma otra Puse sniedz pilnīgu paskaidrojumu un apliecinošus datus par šā panta darbības jomā esošajiem konstatējumiem un lēmumiem.

13.10. PANTS

Sertifikācijas procedūras

1. Sertifikācijas procedūru nolūkos Puses ievēro 13.-H pielikumā izklāstītos principus un kritērijus.
2. Puse izsniedz 13.9. panta 1. un 4. punktā minētos sertifikātus vai oficiālus dokumentus, ka noteikts 13.-H pielikumā.

3. Apakškomiteja, kas minēta 13.16. pantā, var ieteikt, ka Apvienotā komiteja vai Apvienotā padome pieņem lēmumu, ar ko ievieš noteikumus, kuri jāievēro elektroniskas sertifikācijas vai sertifikātu atsaukšanas vai aizstāšanas gadījumā.

13.11. PANTS

Pārbaude

1. Lai efektīvi īstenotu šo nodaļu, katrai Pusei ir tiesības:
  - a) saskaņā ar 13.-F pielikumā izklāstītajām norādēm pārbaudīt otras Puses kompetento iestāžu kopējās kontroles programmas daļu vai programmu pilnībā; šādas pārbaudes izmaksas sedz Puse, kas pārbaudi veic;
  - b) no Pušu noteiktas dienas pieprasīt otrai Pusei sniegt minētās Puses kopējās kontroles programmas daļu vai programmu pilnībā un ziņojumu par saskaņā ar minēto programmu veikto kontroļu rezultātiem, un
  - c) attiecībā uz laboratoriskām pārbaudēm saistībā ar dzīvnieku izcelsmes produktiem – pieprasīt otras Puses dalību periodiskā savstarpējas salīdzināšanas pārbaūžu programmā konkrētām pārbaudēm, ko organizē pieprasījumu iesniegušās Puses references laboratorija; minētās dalības izmaksas sedz Puse, kura piedalās.

2. Katra Puse savu pārbažu rezultātus un slēdzienus var darīt zināmus trešām valstīm, kā arī tos publiskot.
3. Apakškomiteja, kas minēta 13.16. pantā, var ieteikt Apvienotajai padomei grozīt 13.-F pielikumu, pienācīgi ņemot vērā starptautisko organizāciju attiecīgi paveikto darbu.
4. Šajā pantā minēto pārbažu rezultāti var dot ieguldījumu Puses vai Pušu pasākumos, kas minēti 13.6. līdz 13.9. un 13.12. pantā.

13.12. PANTS

Importa pārbaudes un pārbaudes maksa

1. Importa pārbaudēs, ko importētāja Puse veic attiecībā uz eksportētājas Puses sūtījumiem, ievēro 13.-G pielikumā noteiktos principus. Šo pārbažu rezultāti var dot ieguldījumu 13.11. pantā minētajā pārbaudes procesā.
2. Katras Puses piemēroto fizisko importa pārbažu biežums ir noteikts 13.-G pielikumā. Apakškomiteja, kas minēta 13.16. pantā, var ieteikt Apvienotajai padomei grozīt 13.-G pielikumu.

3. Puse savas kompetences ietvaros un saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem var atkāpties no 13.-G pielikumā noteiktā pārbažu biežuma, ņemot vērā progresu, kas gūts saskaņā ar 13.8. un 13.9. pantu, vai ņemot vērā pārbaudes, apspriedes vai citus pasākumus, kuri noteikti šajā nodaļā.
4. Pārbaudes maksa nepārsniedz izmaksas, kas kompetentajai iestādei radušās par pārbažu veikšanu, un ir līdzvērtīgas maksai, ko prasa par līdzīgu iekšzemes produktu pārbaudi.
5. Importētāja Puse informē eksportētāju Pusi par visiem grozījumiem, tostarp par šāda grozījuma iemesliem, pasākumos, kas ietekmē importa pārbaudes un pārbaudes maksu, un par visām nozīmīgām izmaiņām minēto pārbažu administratīvajā procedūrā.
6. Attiecībā uz 13.9. panta 5. punktā minētajiem produktiem Puses var vienoties par fizisko importa pārbažu biežuma abpusēju samazināšanu.
7. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei nosacījumus, kas būtu piemērojami no konkrētas dienas, katras Puses importa pārbažu apstiprināšanai ar mērķi pielāgot to biežumu vai tās aizstāt. Minētos nosacījumus ar Apvienotās padomes lēmumu iekļauj 13.-G pielikumā. No minētās dienas Puses var apstiprināt otras Puses importa pārbaudes konkrētiem produktiem ar mērķi samazināt to biežumu vai tās aizstāt.

13.13. PANTS

Informācijas apmaiņa

1. Ar šīs nodaļas īstenošanai būtisko informāciju Puses regulāri apmainās nolūkā izstrādāt standartus, sniegt garantijas, stiprināt savstarpēju uzticēšanos un apliecināt kontrolēto programmu efektivitāti. Ja tas ir lietderīgi, informācijas apmaiņa var ietvert ierēdņu apmaiņu.
2. Puses arī apmainās ar informāciju par citiem būtiskiem jautājumiem, tostarp:
  - a) nozīmīgiem pasākumiem saistībā ar produktiem, uz ko attiecas šis nolīgums, tostarp 13.8. un 13.9. pantā paredzēto informācijas apmaiņu,
  - b) 13.11. pantā paredzēto pārbaudes procedūru rezultātiem;
  - c) 13.12. pantā paredzēto ievadumu pārbažu rezultātiem noraidītu vai neatbilstošu dzīvnieku vai dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu gadījumā;
  - d) zinātniskiem atzinumiem, kas attiecas uz šo nodaļu un ir izstrādāti Puses pārziņā, un
  - e) ātro reaģēšanu attiecībā uz tirdzniecību šīs nodaļas darbības jomā.

3. Puse zinātniskos darbus vai datus, kas pamato visas nostājas vai prasījumus, kuri pausti attiecībā uz jautājumu, kas izriet no šīs nodaļas, savlaicīgi iesniedz attiecīgajiem zinātniskajiem forumiem novērtēšanai. Minētā novērtējuma rezultātus dara publiski pieejamus Pusēm.
4. Kad Puse ir sniegusi šajā pantā minēto informāciju, paziņojot to PTO saskaņā ar SFS līguma 7. pantu un B pielikumu vai publiskojot Puses oficiālā, publiski pieejamā un bezmaksas tīmekļa vietnē, uzskata, ka ir notikusi šajā pantā noteiktā informācijas apmaiņa.
5. Par kaitīgajiem organismiem, kas rada zināmus un tūlītējus draudus kādai no Pusēm, minētajai Pusei nosūta tiešu paziņojumu pa pastu vai e-pastu. Puse seko norādījumiem, kas sniegti *FAO* Fitosanitāro pasākumu starptautiskajā standartā Nr. 17 “Ziņošana par kaitīgajiem organismiem”.
6. Puses apmainās ar šajā pantā minēto informāciju pa e-pastu, faksu vai pastu.

13.14. PANTS

Paziņošana un konsultācijas

1. Puse divu darba dienu laikā paziņo otrai Pusei par jebkādu nopietnu vai nozīmīgu cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības apdraudējumu, tostarp par ārkārtas situācijām attiecībā uz pārtikas produktu kontroli vai situācijām, kurās skaidri konstatēts nopietns veselības apdraudējumu saistībā ar dzīvnieku izcelsmes vai augu produktu patēriņu, un jo īpaši attiecībā uz:
  - a) pasākumiem, kas ietekmē 13.7. pantā minētos reģionalizācijas lēmumus,
  - b) 13.-B pielikumā minētas dzīvnieku slimības vai kaitīgā organisma klātbūtni vai izplatīšanos;
  - c) epidemioloģiski svarīgiem datiem vai nozīmīgu blakus risku attiecībā uz dzīvnieku slimībām vai kaitīgiem organismiem, kas nav iekļauti 13.-B pielikumā vai kas ir jaunas dzīvnieku slimības vai kaitīgie organismi, un
  - d) papildu pasākumiem, uz kuriem neattiecas Pušu attiecīgo pasākumu pamatprasības, lai kontrolētu vai izskaustu dzīvnieku slimības vai kaitīgos organismus vai aizsargātu sabiedrības veselību, kā arī visām izmaiņām profilakses politikā, tostarp vakcinācijas politikā.

2. Ja kādai Pusei ir nopietnas bažas saistībā ar cilvēku, dzīvnieku vai augu veselībai radīto risku, minētā Puse var pieprasīt konsultācijas par situāciju ar otru Pusi. Minētās konsultācijas notiek iespējami drīz un jebkurā gadījumā 13 darba dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Minētajās konsultācijās katra Puse cenšas sniegt visu informāciju, kas vajadzīga, lai izvairītos no tirdzniecības traucējumiem un lai panāktu abpusēji pieņemamu risinājumu atbilstīgi cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības aizsardzībai

3. Puses var pieprasīt šā panta 2. punktā minētās konsultācijas rīkot, izmantojot video vai audiokonferenču sistēmu. Pieprasījumu iesniegusī Puse sagatavo konsultāciju protokolu, kuru apstiprina abas Puses. Minētās apstiprināšanas nolūkā piemēro 13.13. panta 6. punktu.

13.15. PANTS

Drošības klauzula

1. Ja eksportētāja Puse pieņem iekšzemes pasākumus, lai kontrolētu kādu cēloni, kas varētu radīt nopietnu risku cilvēku, dzīvnieku vai augu veselībai, minētā Puse, neskarot 2. punktu, veic līdzvērtīgus pasākumus, lai novērstu riska pārvešanu importētājas Puses teritorijā.

2. Importētāja Puses, pamatojoties uz nopietnu risku cilvēku, dzīvnieku vai augu veselībai, var veikt provizoriskus pasākumus, kas nepieciešami cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības aizsardzībai. Ja tiek piemērots šāds provizorisks pasākums, attiecībā uz sūtījumiem, kas tiek pārvadāti starp Pusēm, importētāja Puse apsver vispiemērotāko un samērīgāko risinājumu, lai izvairītos no nevajadzīgiem traucējumiem tirdzniecībai.

3. Puse, kas veic šajā pantā minētos pasākumus, par tiem paziņo otrai Pusei vienas darba dienas laikā no lēmuma par minēto pasākumu īstenošanu. Pēc vienas puses pieprasījuma un saskaņā ar 13.14. panta 2. punktu Puses apspriežas par situāciju 13 darba dienu laikā pēc paziņojuma. Puses pienācīgi ņem vērā visu informāciju, kas sniegta minētajās apspriedēs, un cenšas izvairītos no nevajadzīgiem traucējumiem tirdzniecībai, attiecīgā gadījumā ņemot vērā saskaņā ar 13.14. panta 2. punktu veiktās apspriešanās rezultātus.

13.16. PANTS

Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja

1. Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja ("apakškomiteja"), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, sastāv no abu Pušu pārstāvjiem, kas atbildīgi par SFS jautājumiem.

2. Apakškomiteja:

- a) pārbauda šīs nodaļas īstenošanu un izskata visus jautājumus saistībā ar šo nodaļu, un pārbauda visus jautājumus, kas var rasties saistībā tās īstenošanu, un
- b) sniedz ieteikumus Apvienotajai padomei par grozījumu veikšanu pielikumos saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu, jo īpaši ņemot vērā progresu, kas gūts šajā nodaļā paredzētajās apspriedēs un procedūrās.

3. Apakškomiteja vienojas par veicamajām darbībām šīs nodaļas mērķu sasniegšanai. Apakškomiteja nosaka mērķus un atskaites punktus minētajām darbībām. Apakškomiteja izvērtē minēto darbību rezultātus.

4. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei vai Apvienotajai komitejai saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidot tehniskas darba grupas, kas attiecīgā gadījumā sastāv no katras Puses ekspertu līmeņa pārstāvjiem un kas identificē un risina tehniskus un zinātniskus jautājumus, kas izriet no šīs nodaļas piemērošanas.

5. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei vai Apvienotajai komitejai pieņemt lēmumu par šīs apakškomitejas konkrētiem reglamenta noteikumiem, ņemot vērā SFS jautājumu specifiku.

13.17. PANTS

Sadarbība daudzpusējos forumos

1. Puses veicina sadarbību daudzpusējos forumos, kas nodarbojas ar SFS jautājumiem, jo īpaši SFS līguma ietvaros atzītās starptautiskās standartu noteicējās organizācijās.
2. Saskaņā ar 13.16. pantu izveidotā apakškomiteja ir atbilstošais forums informācijas apmaiņai un sadarbībai jautājumos, kas minēti šā panta 1. punktā.

13.18. PANTS

Sadarbība pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un augu aizsardzības zinātnes jomā;

1. Puses cenšas atvieglot zinātnisko sadarbību starp Pušu struktūrām, kuras ir atbildīgas par zinātnisko novērtēšanu tādās jomās kā pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku veselība un augu aizsardzība.
2. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei vai Apvienotajai komitejai saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidot tehnisku darba grupu zinātniskai sadarbībai, kā minēts šā panta 1. punktā, ("darba grupa"), kas sastāv no 1. punktā minēto katras Puses zinātnisko organizāciju norīkotiem ekspertu līmeņa pārstāvjiem.

3. Apvienotā padome vai Apvienotā komiteja, kas izveido darba grupu, nosaka minētās darba grupas pilnvaras, darbības tvērumu un darba programmu.
4. Darba grupa var apmainīties ar informāciju, tostarp par šādiem jautājumiem:
- a) zinātniskā un tehniskā informācija un
  - b) datu vākšana.
5. Darba grupas paveiktais darbs neietekmē katras Puses valsts vai reģionālo aģentūru neatkarību.
6. Katra Puse nodrošina, ka saskaņā ar 2. punktu norīkotajiem pārstāvjiem nav interešu konflikta atbilstoši katras Puses tiesību aktiem.

13.19. PANTS

Teritoriālā piemērošana ES Puses gadījumā

1. Atkāpjoties no 41.2. panta, attiecībā uz ES Pusi šo nodaļu piemēro dalībvalstu teritorijās, kā noteikts I pielikumā Regulā (ES) 2017/625¹, un attiecībā uz augiem, augu produktiem un citam precēm – kā noteikts 1. panta 3. punktā Regulā (ES) 2016/2031².

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

2. Puses saprot, ka attiecībā un Eiropas Savienības teritoriju ņem vērā tās specifiskumu un Eiropas Savienību atzīst par vienu veselumu.

14. NODAĻA

SADARBĪBA ILGTSPĒJĪGU PĀRTIKAS SISTĒMU JOMĀ

14.1. PANTS

Mērķis

Šīs nodaļas mērķis ir izveidot ciešu sadarbību, lai iesaistītos pārejā uz to attiecīgo pārtikas sistēmu ilgtspēju. Puses atzīst to, cik svarīgi ir stiprināt politiku un noteikt programmas, kas veicina ilgtspējīgu, iekļaujošu, veselīgu un noturīgu pārtikas sistēmu attīstību un tirdzniecības lomu šā mērķa sasniegšanā.

14.2. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro Pušu sadarbībai nolūkā uzlabot to attiecīgo pārtikas sistēmu ilgtspēju.

2. Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par sadarbību ilgtspējīgu pārtikas sistēmu konkrētu aspektu jomā, tostarp šādu:

- a) pārtikas ķēdes ilgtspēja un pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšana;
- b) cīņa pret krāpšanu pārtikas jomā pārtikas ķēdē;
- c) dzīvnieku labturība;
- d) cīņa pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem un
- e) samazināt to mēslošanas līdzekļu un ķīmisko pesticīdu lietošanu, attiecībā uz kuriem riska novērtējums ir parādījis, ka tie rada nepieņemamus draudus veselībai vai videi.

3. Šo nodaļu piemēro arī Pušu sadarbībai daudzpusējos forumos.

4. Šo nodaļu piemēro, neskarot to citu nodaļu piemērošanu, kas saistītas ar pārtikas sistēmām vai ilgtspēju, jo īpaši 13., 16. un 33. nodaļu.

14.3. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā:
  - a) “pārtikas ķēde” ir visi posmi no primārās ražošanas līdz pārdošanai galapatērētājam, tostarp ražošanu, apstrādi, izgatavošanu, transportu, importu, glabāšanu, izplatīšanu un pārdošanu galapatērētājam;
  - b) “primārā ražošana” ir primāro produktu ražošana vai audzēšana, tostarp ražas novākšana, slaukšana un saimniecībā audzētu dzīvnieku ražošana pirms nokaušanas, kā arī medības, zveja un savvaļas produktu vākšana, un
  - c) “ilgtspējīgas pārtikas sistēmas” ir pārtikas sistēmas, kas nodrošina nekaitīgu, uzturvielām bagātu un pietiekamu pārtiku, neapdraudot ekonomikas, sociālo un vides pamatu, kurš nepieciešams nākamo paaudžu pārtikas nodrošinājumam un uzturam; piemēram, ilgtspējīga pārtikas sistēma:
    - i) ir ienesīga (ekonomiskā ilgtspēja);
    - ii) dod plašu labumu sabiedrībai (sociālā ilgtspēja) un
    - iii) rada pozitīvu vai neitrālu ietekmi uz dabisko vidi, tostarp klimata pārmaiņām (vidiskā ilgtspēja).

14.4. PANTS

Pārtikas ķēdes ilgtspēja un pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšana

1. Puses atzīst, ka esošās pārtikas sistēmas un klimata pārmaiņas ir savstarpēji saistītas. Puses sadarbojas, lai mazinātu pārtikas sistēmu negatīvo ietekmi uz vidi un klimatu, kā arī lai stiprinātu to noturību.
2. Puses atzīst, ka pārtikas zudumiem un izšķērdēšanai ir negatīva ietekme uz pārtikas sistēmu sociālo, ekonomikas un vides dimensiju.
3. Puses sadarbojas jomās, kas var ietvert turpmāk minētos:
  - a) ilgtspējīga pārtikas ražošana, tostarp lauksaimniecība, dzīvnieku labturības uzlabošana, bioloģiskās lauksaimniecības veicināšana un to antimikrobiālo līdzekļu, mēslošanas līdzekļu un ķīmisko pesticīdu lietošanas samazināšana, attiecībā uz kuriem riska novērtējums parāda, ka tie rada nepieņemamus draudus veselībai vai videi;
  - b) pārtikas ķēdes, tostarp pārtikas ražošanas, apstrādes metožu un prakses ilgtspēja;
  - c) veselīgs un ilgtspējīgs uzturs, samazinot patēriņa oglekļa pēdu;
  - d) pārtikas sistēmu radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, oglekļa piesaistītāju palielināšana un biodaudzveidības zuduma apvērse;

- e) inovācijas un tehnoloģijas, kas veicina pielāgošanos klimata pārmaiņu ietekmes sekām un noturību pret tām;
  - f) ārkārtas rīcības plānu izstrāde, ar ko nodrošina pārtikas piegādes drošību krīžu laikā, un
  - g) pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšana saskaņā ar Programma 2030. gadam definēto ilgtspējīgas attīstības mērķu 12.3. mērķi;
4. Sadarbība saskaņā ar šo pantu var ietvert informācijas, speciālo zināšanu un pieredzes apmaiņu, kā arī sadarbību pētniecības un inovācijas jomā.

14.5. PANTS

Cīņa pret krāpšanu pārtikas jomā pārtikas ķēdē

1. Puses atzīst, ka krāpšanu var ietekmēt pārtikas ķēdes drošību, apdraudēt pārtikas sistēmu ilgtspēju un mazināt godīgu komercpraksi, patērētāju uzticību un pārtikas tirgu noturību.

2. Puses sadarbojas, lai atklātu un novērstu krāpšanu pārtikas ķēdē, veicot šādu pasākumus:
  - a) apmainoties ar informāciju un pieredzi, lai uzlabotu krāpšanas pārtikas ķēdē atklāšanu un vērstos pret to, un
  - b) Sniedzot palīdzību, kas nepieciešama pierādījumu vākšanai par praksi, kura neatbilst vai šķietami neatbilst Pušu noteikumiem vai kura rada cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības vai vides apdraudējumu, vai maldina patērētājus.

14.6. PANTS

Dzīvnieku labturība

1. Puses atzīst, ka dzīvnieki ir justspējīgas būtnes un ka dzīvnieku izmantošana pārtikas ražošanas ķēdēs rada atbildību par viņu labjutību. Puses ievēro lauksaimniecības dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecības nosacījumus, kuru mērķis ir aizsargāt dzīvnieku labturību.
2. Pušu mērķis ir panākt vienotu izpratni par Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (turpmāk “*WOAH*”) starptautiskajiem dzīvnieku labturības standartiem.

3. Puses saskaņā ar to tiesību aktiem sadarbojas dzīvnieku labturības standartu izstrādē un īstenošanā par izturēšanos pret dzīvniekiem fermā, pārvadāšanas laikā un kaušanas vai nonāvēšanas laikā.
4. Puses pastiprina sadarbību pētniecības sadarbībā dzīvnieku labturības jomā, lai turpinātu izstrādāt zinātnē balstītus dzīvnieku labturības standartus.
5. Apakškomiteja, kas minēta 14.8. pantā, var izskatīt citus jautājumus dzīvnieku labturības jomā.
6. Puses apmainās ar informāciju, zinātību un pieredzi dzīvnieku labturības jomā.
7. Puses sadarbojas *WOAH* un var sadarboties citos starptautiskos forumos ar mērķi veicināt dzīvnieku labturības standartu un paraugprakses turpmāku attīstību un tās īstenošanu.
8. Saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu Apvienotā padome vai Apvienotā komiteja var izveidot tehnisku darba grupu, kas atbalsta 14.8. pantā minēto apakškomiteju šā panta īstenošanā.

14.7. PANTS

Cīņa pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem

1. Puses atzīst, ka rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem ir nopietns drauds cilvēku un dzīvnieku veselībai un ka antimikrobiālo līdzekļu lietošana, jo īpaši nepareiza vai pārmērīga lietošana dzīvniekiem, sekmē rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem vispārējo attīstību un rada sabiedrības veselības apdraudējumu. Puses atzīst, ka draudu būtības dēļ ir vajadzīga transnacionāla pieeja.
2. Katra Puse pakāpeniski pārtrauc lietot antimikrobiālus līdzekļus par augšanas stimulatoriem.
3. Katra Puses saskaņā ar pieeju "Viena veselība":
  - a) ņem vērā esošās un turpmākās pamatnostādnes, standartus, ieteikumus un darbības, kas izstrādātas attiecīgajās starptautiskajās organizācijās, izstrādājot iniciatīvas un valstu plānus, kuru mērķis ir veicināt piesardzīgu un atbildīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu dzīvnieku audzēšanā un veterinārmedicīniskajā praksē;
  - b) gadījumos, par kuriem Puses kopīgi vienojas, veicina atbildīgu un piesardzīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, tostarp samazinot antimikrobiālo līdzekļu lietošanu dzīvnieku audzēšanā un pakāpeniski pārtrauc lietot antimikrobiālus līdzekļus par augšanas stimulatoriem dzīvnieku ražošanā, un

- c) Atbalsta starptautisku rīcības plānu cīņai pret rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem izstrādi un īstenošanu, ja Puses to uzskata par atbilstošu.
4. Saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu Apvienotā padome vai Apvienotā komiteja var izveidot tehnisku darba grupu, kas atbalsta 14.8. pantā minēto apakškomiteju šā panta īstenošanā.

14.8. PANTS

Ilgspējīgu pārtikas sistēmu apakškomiteja

1. Ilgtspējīgu pārtikas sistēmu apakškomiteja (“apakškomiteja”), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, sastāv no abu Pušu pārstāvjiem, kas atbildīgi par ilgtspējīgām pārtikas sistēmām.
2. Apakškomiteja pārrauga šīs nodaļas īstenošanu un pārbauda visus jautājumus, kas var rasties saistībā tās īstenošanu.
3. Apakškomiteja vienojas par veicamajām darbībām šīs nodaļas mērķu sasniegšanai. Apakškomiteja nosaka mērķus un atskaites punktus minētajām darbībām un pārrauga Pušu gūto progresu ilgtspējīgu pārtikas sistēmu izveidē. Apakškomiteja izvērtē minēto darbību īstenošanas rezultātus par katru laikposmu .

4. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei vai Apvienotajai komitejai saskaņā ar 40.3. panta 3. punktu izveidot tehniskas darba grupas, kas sastāv no katras Puses ekspertu līmeņa pārstāvjiem un kas identificē un risina tehniskus un zinātniskus jautājumus, kas izriet no šīs nodaļas piemērošanas.

5. Apakškomiteja iesaka Apvienotajai komitejai izstrādāt noteikumus, kuru uzdevums ir mazināt iespējamo interešu konfliktu apakškomitejas sanāksmju un ikvienas šajā nodaļā minētās tehniskās darba grupas dalībniekiem. Apvienotā komiteja minētos noteikumus pieņem ar lēmumu.

14.9. PANTS

Sadarbība daudzpusējos forumos

1. Puses attiecīgi sadarbojas daudzpusējos forumos, lai sekmētu globālo pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, kas veicina starptautiski saskaņotu mērķu vides, dabas un klimata aizsardzības jomā sasniegšanu.

2. Apakškomiteja ir forums informācijas apmaiņai un sadarbībai jautājumos, kas minēti šā panta 1. punktā.

14.10. PANTS

Papildu noteikumi

1. Apakškomitejas, kas minēta 14.8. pantā, darbības neietekmē Pušu valsts vai reģionālo aģentūru neatkarību.
2. Nekas šajā nodaļā neskar katras Puses tiesības vai pienākumus aizsargāt konfidenciālu informāciju saskaņā ar katras Puses tiesību aktiem. Ja kāda Puse saskaņā ar šo nodaļu sniedz otrai Pusei informāciju, kura saskaņā ar tās tiesību aktiem tiek uzskatīta par konfidenciālu, minētā otra Puse šo informāciju uzskata par konfidenciālu, ja vien iesniedzēja Puse nepiekrīt citādi attieksmei.
3. Pilnībā ievērojot katras Puses tiesības reglamentēt, neko šajā nodaļā neinterpretē tā, ka tas uzliktu par pienākumu Pusei:
  - a) mainīt savas importa prasības;
  - b) atkāpties no reglamentējošo pasākumu sagatavošanas un pieņemšanas iekšzemes procedūrām;
  - c) veikt darbības, kuras apdraudētu vai kavētu reglamentējošo pasākumu, ar ko sasniedz tās sabiedriskās politikas mērķus, savlaicīgu pieņemšanu, vai
  - d) pieņemt jebkādu konkrētu reglamentējošu pasākumu.

15. NODAĻA

ENERĢIJA UN IZEJVIELAS

15.1. PANTS

Mērķis

Šīs nodaļas mērķis ir veicināt dialogu un sadarbību enerģijas un izejvielu nozarēs Pušu abpusējam labumam, sekmēt ilgtspējīgu un godīgu tirdzniecību un ieguldījumus, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus minētajās nozarēs, un stiprināt saistīto vērtības ķēžu, tostarp vērtības pievienošanas, konkurētspēju saskaņā ar šo nolīgumu.

15.2. PANTS

Principi

1. Katra Puse saglabā suverēnās tiesības noteikt, vai apgabali tās teritorijā, kā arī tās ekskluzīvajā ekonomikas zonā ir pieejami energoproduktu un izejvielu izpētei, ieguvei un transportēšanai.

2. Saskaņā ar šo nodaļu Puses atkārtoti apstiprina savas tiesības reglamentēt to attiecīgajās teritorijās ar mērķi sasniegt leģitīmus politikas mērķus enerģijas un izejvielu jomā.

15.3. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 15.-A un 15.-B pielikumā:

- a) “atļauja” ir atļauja, licence, koncesija vai līdzīgs administratīvs vai līgumisks instruments, ar kuru Puses kompetentā iestāde pilnvaro kādu subjektu veikt konkrētu saimniecisko darbību tās teritorijā saskaņā ar atļaujā noteiktajām prasībām;
- b) “balansēšana” ir visas darbības un procesi visos laikposmos, ar kuru palīdzību sistēmas operatori pastāvīgi nodrošina sistēmas frekvences uzturēšanu iepriekš noteiktā stabilitātes diapazonā un to, lai tiktu nodrošināts vajadzīgo rezervju apjoms attiecībā uz prasīto kvalitāti;
- c) “energoprodukti” ir preces, no kurām iegūst enerģiju un kuras uzskaitītas ar attiecīgo HS kodu 15.-A pielikumā;

- d) “ogļūdeņraži” ir 15-A. pielikumā ar attiecīgo HS kodu uzskaitītās preces.
- e) “izejvielas” ir vielas, ko izmanto rūpniecības ražojumu ražošanā; tostarp rūdas, koncentrāti, izdedži, pelni un ķīmiskas vielas; neapstrādāti, apstrādāti un attīrīti materiāli; metāla atkritumi; metāllūžņi un pārlieti lūžņi, kuri ietverti 15.-A pielikumā iekļautajās HS nodaļās;
- f) “atjaunīga enerģija” ir enerģija, ka iegūta no saules, vēja, hidroenerģija, ģeotermālā enerģija, no bioloģiskiem vai okeānu resursiem vai citiem atjaunīgiem apkārtesošiem avotiem;
- g) “atjaunīgas degvielas” ir biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie, biomasas kurināmie/degvielas un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, tostarp atjaunīgas sintētiskās degvielas un atjaunīgais ūdeņradis;
- h) “standarti” ir standarti, kas definēti 16. nodaļā;
- i) “sistēmas operators” ir:
- i) ES Puses gadījumā – persona, kas ir atbildīga par elektroenerģijas sadales vai pārvades sistēmu darbību, apkopes nodrošināšanu un attīstīšanu konkrētā teritorijā un par šādu sistēmu pieejamības ilgtermiņā nodrošināšanu, un

- ii) Čīles gadījumā – neatkarīga struktūra, kas ir atbildīga par savstarpēji savienotu elektroenerģijas sistēmu darbības koordinēšanu, kura nodrošina elektroenerģijas sistēmas efektīvu ekonomisko sniegumu un drošību un uzticamību, un kas nodrošina atvērtu piekļuvi pārvades sistēmai, un
- j) “tehniskie noteikumi” ir tehniskie noteikumi, kā tie definēti 16. nodaļā.

15.4. PANTS

Importa un eksporta monopoli

Puse nenosaka vai nesaglabā noteiktu importa vai eksporta monopolu. Šajā pantā jēdziena “importa vai eksporta monopols” ir vienas Puses iestādes piešķirtas ekskluzīvas tiesības vai pilnvarojums kādai vienībai importēt energoproduktus vai izejvielas no otras Puses vai eksportēt to energoproduktus vai izejvielas uz otru Pusi¹.

---

¹ Lielākai noteiktībai — šis pants neskar 17., 18. un 29. nodaļu un to attiecīgos sarakstus un neietver tiesības, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesību piešķiršanas.

15.5. PANTS

Eksporta cenas noteikšana¹

1. Puse nenosaka augstāku cenu tās energoproduktu vai izejvielu eksportam uz otru Pusi nekā cena, ko iekasē par šādām precēm, ja tās paredzētas iekšzemes tirgum, izmantojot tādus pasākumus kā licences vai minimālās cenas prasības.
2. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta Čīle var ieviest vai saglabāt pasākumus ar mērķi sekmēt vērtības pievienošanu, piegādājot rūpniecības nozarēm izejvielas par preferenciālām cenām, lai nozares varētu attīstīties Čīlē, ar noteikumu, ka šādi pasākumi atbilst 15.-B pielikumā izklāstītajiem nosacījumiem.

15.6. PANTS

Iekšzemes regulētās cenas

1. Puses atzīst to, cik svarīgi ir konkurētspējīgi enerģijas tirgi, lai nodrošinātu plašu izvēli energoproduktu piegādē un uzlabotu patērētāju labklājību. Puses arī atzīst to, ka starp tirgiem var atšķirties regulatīvās vajadzības un pieejas.
2. Papildus 1. Punktam katra Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem nodrošina, ka energoproduktu piegādes pamatā ir tirgus principi.

---

¹ Lielākai noteiktībai – šis pants neskar 29. pielikumu.

3. Puse var reglamentēt cenu, ko piemēro par energoproduktu piegādi, vienīgi nosakot sabiedrisko pakalpojumu saistības.

4. Ja kāda Puse nosaka sabiedrisko pakalpojumu saistības, tā nodrošina, ka šādas saistības ir skaidri definētas un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams sabiedrisko pakalpojumu saistību mērķa sasniegšanai.

15.7. PANTS

Atļauja energoproduktu un izejvielu izpētei un ieguvei

1. Neskarot 20. nodaļu, ja Puse pieprasa atļauju energoproduktu un izejvielu izpētei un ieguvei, minētā Puse nodrošina, ka šādu atļauju piešķir publiskā un nediskriminējošā procedūrā¹.

2. Minētā Puse cita starpā publicē atļaujas veidu, attiecīgo apgabalu vai tā daļu un ierosināto atļaujas piešķiršanas datumu vai termiņu atļaujas piešķiršanai tā, lai potenciāli ieinteresētie pieteikuma iesniedzēji varētu iesniegt pieteikumus.

3. Puse var atkāpties no šā panta 2. punkta un 20.3. panta jebkurā no turpmāk minētajiem gadījumiem saistībā ar ogļūdeņražiem:

a) apgabals bijis iepriekšējas procedūras priekšmets, kuras rezultātā atļauja nav piešķirta;

---

¹ Lielākai noteiktībai – Ja pastāv neatbilstība starp šo pantu un 17. un 18. nodaļu un 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikumu, tad, ciktāl pastāv neatbilstība, prevalē minētās nodaļas un pielikumi.

b) apgabals ir pastāvīgi pieejams energoproduktu un izejvielu izpētei vai ieguvei, vai

c) piešķirta atļauja ir atteikta pirms tās derīguma termiņa beigām.

4. Katra Puse var pieprasīt subjektam, kuram ir piešķirta atļauja, veikt finansiālu ieguldījumu vai ieguldījumu natūrā. Finansiālo ieguldījumu vai ieguldījumu natūrā nosaka tā, ka tas netraucē šāda subjekta vadīšanai un lēmuma pieņemšanas procesam.

5. Katra Puse nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam tiek sniegts viņa pieteikuma atteikuma pamatojums, lai minētais pieteikuma iesniedzējs nepieciešamības gadījumā varētu izmantot pārsūdzības vai pārskatīšanas procedūras. Pārsūdzības vai pārskatīšanas procedūras iepriekš publisko.

15.8. PANTS

Ietekmes uz vidi novērtējums

1. Puse nodrošina, ka pirms atļaujas piešķiršanas tādām projektam vai darbībai saistībā ar enerģiju vai izejvielām, kam varētu būt būtiska ietekme uz iedzīvotājiem, cilvēku veselību, biodaudzveidību, zemi, augsni, ūdeni, gaisu vai klimatu, vai kultūras mantojumu vai ainavu, tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums¹. Šajā novērtējumā identificē un novērtē šādu būtisku ietekmi.

---

¹ Čīles gadījumā “ietekmes uz vidi novērtējums” ir pētījums par ietekmi uz vidi, kā tas definēts Likuma 19.300 1. sadaļas 2. panta i) punktā vai minētā akta pēctecī un kā tas reglamentēts tā paša likuma 11. pantā.

2. Katra Puse nodrošina, ka attiecīgā informācija ir pieejama sabiedrībai kā daļa no ietekmes uz vidi novērtējuma procesa, un nodrošina laiku un iespējas sabiedrībai piedalīties minētajā procesā un sniegt piezīmes.
3. Katra Puse pirms atļaujas piešķiršanas attiecīgajam projektam vai darbībai publisko un ņem vērā ietekmes uz vidi novērtējuma konstatējumus.

15.9. PANTS

Trešo personu piekļuve enerģijas transporta infrastruktūrai

1. Katra Puse nodrošina, ka sistēmas operatori tās teritorijā ikvienam kādas Puses subjektam piešķir nediskriminējošu piekļuvi energoinfrastruktūrai elektroenerģijas transportēšanai. Pēc iespējas piekļuvi energoinfrastruktūrai piešķir samērīgā laikposmā pēc dienas, kad minētais subjekts ir pieprasījis piekļuvi.
2. Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem ļauj, piemērojot pamatotus un nediskriminējošus noteikumus, tostarp bez diskriminācijas atkarībā no elektroenerģijas avotiem, un izmaksas atspoguļojošus tarifus, kādas Puses subjektam piekļūt enerģijas transporta infrastruktūrai un izmantot to elektroenerģijas transportēšanai. Katra Puse publisko noteikumus attiecībā uz piekļuvi enerģijas transporta infrastruktūrai un tās izmantošanu.

3. Neatkarīgi no 1. punkta Puse var ieviest vai saglabāt savos normatīvajos aktos īpašas atkāpes no trešo personu tiesībām uz piekļuvi, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ar noteikumu, ka atkāpes ir vajadzīgas legītīma politikas mērķa sasniegšanai. Šādas atkāpes publisko pirms to piemērošanas sākuma.

4. Puses atzīst to, cik nozīmīgi ir 1., 2. un 3. punktā izklāstītie noteikumi arī gāzes infrastruktūrai. Puse, kas nepiemēro šādus noteikumus attiecībā uz gāzes infrastruktūru, cenšas to darīt jo īpaši attiecībā uz atjaunīgo degvielu transportēšanu, vienlaikus apliecinot atšķirības tirgus gatavībā un organizācijā.

15.10. PANTS

No atjaunīgiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas piegādātāju piekļuve infrastruktūrai

1. Neskarot 15.7., 15.9. un 15.11. pantu, katra Puse, piemērojot pamatotus un nediskriminējošus noteikumus, nodrošina, ka otras Puses atjaunīgas enerģijas piegādātājiem tiek piešķirta piekļuve energotīkliem uz atjaunīgas elektroenerģijas ražošanas ietaisēm, kas atrodas Puses teritorijā, un atļauts tos izmantot.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā katra Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem nodrošina, ka tās pārvades uzņēmumi un sistēmas operatori attiecībā uz otras Puses elektroenerģijas piegādātājiem:

- a) nodrošina savienojumu starp jaunām atjaunīgas elektroenerģijas ražošanas ietaisē un energotīkliem, nepiemērojot diskriminējošus noteikumus;
- b) nodrošina energotīklu uzticamu izmantošanu;
- c) sniedz balansēšanas pakalpojumus un
- d) nodrošina atbilstošus tīkla un tirgusdarbības pasākumus, lai mazinātu no atjaunīgiem energoresursiem saražotas elektroenerģijas izplatīšanas ierobežojumus.

3. Šā panta 2. punkts neskar katras Puses likumīgās tiesības, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, reglamentēt to attiecīgajās teritorijās ar mērķi sasniegt leģitīmus politikas mērķus, piemēram, nepieciešamību saglabāt elektroenerģijas sistēmas drošu darbību un stabilitāti.

15.11. PANTS

Neatkarīga struktūra

1. Katra Puse saglabā vai izveido funkcionāli neatkarīgu struktūru vai struktūras, kas:
  - a) nosaka vai apstiprina noteikumus un tarifus piekļuvei energotīkliem un to izmantošanai un
  - b) samērīgā laikposmā atrisina strīdus par atbilstīgiem noteikumiem un tarifiem attiecībā uz piekļuvi energotīkliem un to izmantošanai.

2. Pildot savus pienākumus un īstenojot savas pilnvaras, kas noteiktas 1. punktā, struktūra vai struktūras rīkojas pārredzami un objektīvi attiecībā uz energotīklu lietotājiem, īpašniekiem un sistēmas operatoriem.

15.12. PANTS

Sadarbība standartu jomā

1. Nolūkā novērst, identificēt un likvidēt nevajadzīgus tehniskus šķēršļus tirdzniecībā ar energoproduktiem un izejvielām, minētajiem energoproduktiem un izejvielām piemēro 16. nodaļu.

2. Saskaņā ar 16.4. un 16.6. pantu Puses attiecīgi veicina sadarbību starp to attiecīgajām regulatīvajām un standartizācijas iestādēm tādās jomās kā energoefektivitāte, ilgtspējīga enerģija un izejvielas ar mērķi sekmēt tirdzniecību, ieguldījumus un ilgtspējīgu attīstību, cita starpā izmantojot:

- a) Pušu attiecīgo esošo standartu konvergenci vai, ja iespējams, saskaņošanu, pamatojoties uz savstarpējām interesēm un savstarpīgumu un ievērojot kārtību, par ko jāvienojas regulatoriem un attiecīgajām standartizācijas iestādēm;
- b) kopīgas analīzes, metodoloģijas un, ja iespējams, pieejas, lai sadarbībā ar to attiecīgajām standartizācijas iestādēm palīdzētu un atvieglotu attiecīgo testu un mērījumu standartu izstrādi;
- c) kopīgu standartu izstrādi, ja iespējams, energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas jomā un
- d) standartu pilnveidošana izejvielu, atjaunīgās enerģijas ražošanas un energoefektivitātes iekārtu jomā, tostarp produktu izstrādi un marķēšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot esošās starptautiskās sadarbības iniciatīvas.

3. Šīs nodaļas īstenošanas nolūkā Puses cenšas sekmēt atvērtu standartu izstrādi un izmantošanu un tīklu, sistēmu, ierīču, lietotņu vai komponentu sadarbspēju enerģijas un izejvielu nozarēs.

15.13. PANTS

Pētniecība, izstrāde un inovācija

Puses atzīst, ka pētniecība, attīstība un inovācija ir pamatelementi tam, lai turpinātu efektivitāti, ilgtspēju un konkurētspēju enerģijas un izejvielu nozarēs. Puses attiecīgi sadarbojas, cita starpā šādās jomās:

- a) veicināt pētniecību, attīstību, inovāciju un videi draudzīgas un rentablas tehnoloģiju, procesu un prakse izplatīšanu enerģijas un izejvielu jomās;
- b) veicināt vērtības pievienošanu Pušu abpusējam labumam un ražošanas jaudas enerģijas un izejvielu jomā vairošanu un
- c) stiprināt spēju veidošanu pētniecības, attīstības un inovāciju iniciatīvu jomā.

15.14. PANTS

Sadarbība enerģijas un izejvielu jomā

1. Puses attiecīgā gadījumā sadarbojas enerģijas un izejvielu jomā ar mērķi cita starpā:
  - a) samazināt vai likvidēt pasākumus, kas paši par sevi vai kopā ar citiem pasākumiem varētu izkropļot tirdzniecību un ieguldījumus, tostarp tehniskus, regulatīvus un ekonomiskus pasākumus, kuri ietekmē enerģijas vai izejvielu nozares;
  - b) kad vien iespējams, apspriest Pušu nostāju starptautisko forumos, kuros apspriež attiecīgus tirdzniecības un ieguldījumu jautājumus, un sekmēt starptautiskas programmas energoefektivitātes, atjaunīgas enerģijas un izejvielu jomā, un
  - c) veicināt atbildīgu uzņēmējdarbību saskaņā ar starptautiskiem standartiem, kurus Puses ir apstiprinājušas vai atbalsta, piemēram, ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un jo īpaši to IX nodaļu par zinātņi un tehnoloģijām.

Tematiskā sadarbība enerģijas jomā

2. Puses atzīst nepieciešamību paātrināt atjaunīgu un mazoglekļa energoresursu izmantošanu, palielināt energoefektivitāti un veicināt inovāciju, lai nodrošinātu piekļuvi drošai, ilgtspējīgai un cenas ziņā pieejamai enerģijai. Puses sadarbojas visos attiecīgajos savstarpējas intereses jautājumos, piemēram:

- a) atjaunīga enerģija, jo īpaši attiecībā uz tehnoloģijām, integrāciju elektroenerģijas sistēmās un piekļuvi tām, glabāšanu un fleksibilitāti, un visu atjaunīgā ūdeņraža piegādes ķēdi;
- b) energoefektivitāte, tostarp regulējums, paraugprakse un efektīvas un ilgtspējīgas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas;
- c) elektromobilitāte un uzlādes infrastruktūras izvēršana un
- d) atvērti un konkurētspējīgi enerģijas tirgi.

Tematiskā sadarbība izejvielu jomā

3. Puses atzīst savu kopīgo apņemšanos īstenot atbildīgu sagādi un izejvielu ilgtspējīgu ieguvu un Pušu abpusēju ieinteresētību sekmēt izejvielu vērtību ķēžu integrāciju. Puses sadarbojas visos attiecīgajos savstarpējas intereses jautājumos, piemēram:

- a) atbildīga prakse izejvielu ieguves jomā un izejvielu vērtību ķēžu ilgtspēja, tostarp izejvielu vērtību ķēžu pienesums ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā;
- b) izejvielu vērtību ķēdes, tostarp vērtības pievienošanu, un
- c) identificēt savstarpējas intereses jomas sadarbībai pētniecības, attīstības un inovāciju darbību jomā, kas aptver visu izejvielu vērtību ķēdi, tostarp progresīvas tehnoloģijas, progresīvo un digitālo kalnrūpniecību.

4. Izstrādājot sadarbības pasākumus, Puses ņem vērā pieejamos resursus. Pasākumus var īstenot personiski vai izmantojot jebkādu Pusēm pieejamos tehnoloģiskos līdzekļus.

5. Sadarbības pasākumus var izstrādāt un īstenot, piedaloties starptautiskām organizācijām, globāliem forumiem un pētniecības iestādēm pēc Pušu vienošanās.

6. Puses, attiecīgi īstenojot šo pantu, sekmē pienācīgu koordināciju attiecībā uz šā nolīguma II daļas 4.5. un 5.2. panta īstenošanu.

15.15. PANTS

Enerģētikas pārkārtošana un atjaunīgas degvielas

1. Šīs nodaļas īstenošanas nolūkā Puses atzīst to, cik svarīgs siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā ar mērķi novērst klimata pārmaiņas ir devums, ko sniedz atjaunīgas degvielas, cita starpā atjaunīgs ūdeņradis, tostarp tā atvasinājumi, un atjaunīgas sintētiskās degvielas.
2. Saskaņā ar 15.12. panta 2. punktu Puses attiecīgā gadījumā sadarbojas konverģences vai, ja iespējams, saskaņošanas jomā attiecībā uz atjaunīgo degvielu sertifikācijas shēmām, piemēram, tādiem aspektiem kā visa dzīves cikla emisijas un drošības standarti.
3. Attiecībā uz atjaunīgām degvielām Puses sadarbojas ar mērķi:
  - a) attiecīgi identificēt, samazināt un likvidēt pasākumus, kas var izkropļot divpusējo tirdzniecību, tostarp tehniskus, regulatīvus un ekonomiskus pasākumus;
  - b) sekmēt iniciatīvas, kas atvieglo divpusējo tirdzniecību, lai veicinātu atjaunīgā ūdeņraža ražošanu, un

- c) veicināt atjaunīgu degvielu izmantošanu, ņemot vērā to devumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā.
4. Puses attiecīgi mudina starptautisko standartu izstrādi un īstenošanu un regulatīvo sadarbību attiecībā uz atjaunīgām degvielām un sadarbojas attiecīgos starptautiskos forumos ar mērķi izstrādāt attiecīgas sertifikācijas shēmas, kas nepieļauj nepamatotu šķēršļu tirdzniecībā rašanos.

15.16. PANTS

Izņēmumi attiecībā uz mazām un izolētām elektroenerģijas sistēmām

1. Šīs nodaļas īstenošanas nolūkā Puses atzīst, ka to normatīvajos aktos var noteikt īpašus režīmus mazām un izolētām elektroenerģijas sistēmām.
2. Saskaņā ar 1. punktu Puse var saglabāt, pieņemt vai īstenot tādus pasākumus attiecībā uz mazām un izolētām elektroenerģijas sistēmām, kas ir atkāpe no 15.6., 15.7., 15.9., 15.10. un 15.11. panta, ar noteikumu, ka šādi pasākumi nerada slēptus ierobežojumus tirdzniecībai vai ieguldījumiem starp Pusēm.

15.17. PANTS

Preču tirdzniecības apakškomiteja

1. Preču tirdzniecības apakškomiteja (“apakškomiteja”), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, ir atbildīga par šīs nodaļas un 15.-A un 15.-B pielikuma īstenošanu. Šai nodaļai *mutatis mutandis* piemēro funkcijas, kas noteiktas 9.18. panta a), c), d) un e) punktā.
2. Ievērojot 15.12., 15.13., 15.14. un 15.15. pantu, apakškomiteja var ieteikt Pusēm izveidot vai sekmēt citus līdzekļus sadarbībai starp Pusēm enerģētikas un izejvielu jomā.
3. Ja Puses ir savstarpēji vienojušās, apakškomiteja rīko sanāksmes, kas veltītas šīs nodaļas īstenošanai. Sagatavojot šādas sanāksmes, katra Puse var attiecīgi apsvērt attiecīgo ieinteresēto personu vai ekspertu informācijas izmantošanu.
4. Lai atvieglotu šīs nodaļas īstenošanu, tostarp nodrošinot Puses pārstāvju pienācīgu iesaisti, katra Puse norīko kontaktpunktu un paziņo tā kontaktinformāciju otrai Pusei un nekavējoties informē otru Pusi par jebkurām izmaiņām minētajā kontaktinformācijā. Čīles gadījumā kontaktpunktu norīko no Ārlietu ministrijas Ekonomisko attiecību apakšsekretariāta vai tā pēcteča.

16. NODAĻA

TEHNISKIE ŠĶĒRŠĻI TIRDZNICĪBĀ

16.1. PANTS

Mērķis

Šīs nodaļas mērķis ir uzlabot un atvieglot preču tirdzniecību starp Pusēm, nepieļaujot, identificējot un likvidējot nevajadzīgus tehniskus šķēršļus tirdzniecībā un sekmējot plašāku regulatīvo sadarbību.

16.2. PANTS

Darbības joma

1. Šī nodaļa attiecas uz visu to *TBT* nolīguma 1. pielikumā paredzēto standartu, tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru sagatavošanu, pieņemšanu un piemērošanu, kas var ietekmēt preču tirdzniecību starp Pusēm.

2. Neatkarīgi no 1. punkta šī nodaļa neattiecas uz:
- a) iepirkuma specifikācijām, ko izstrādā valdības struktūras to struktūru ražošanas vai patēriņa vajadzībām, uz kurām attiecas 28. nodaļa, vai
  - b) Sanitārajiem vai fitosanitārajiem pasākumiem, uz kuriem attiecas 13. nodaļa.

16.3. PANTS

Konkrētu TBT nolīguma noteikumu iekļaušana

TBT nolīguma 2. līdz 9. pants un 1. un 3. pielikums *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par šā nolīguma daļu.

16.4. PANTS

Starptautiskie standarti

1. 16.-A pielikumā uzskaitīto organizāciju izstrādātos starptautiskos standartus uzskata par attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem TBT nolīguma 2. un 5. panta un 3. pielikuma nozīmē, ar noteikumu, ka šo standartu izstrādē šīs organizācijas ir ievērojušas principus un procedūras, kas izklāstītas PTO Tirdzniecības tehnisko šķēršļu komitejas lēmumā par principiem starptautisko standartu, rokasgrāmatu un ieteikumu izstrādei saistībā ar *TBT* nolīguma 2. un 5. pantu un 3. pielikumu¹.
2. Pēc vienas Puses ieteikuma Apvienotā padome var pieņemt lēmumu grozīt 16.-A pielikumu saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

16.5. PANTS

Tehniskie noteikumi

1. Puses atzīst to, cik svarīgi ir veikt plānoto tehnisko noteikumu regulatīvās ietekmes novērtējumu saskaņā ar katras Puses attiecīgajiem noteikumiem un procedūrām.

---

¹ G/TBT/9, 2000. gada 13. novembris, 4. pielikums.

2. Katra Puse saskaņā ar TBT nolīguma 2.2. pantu novērtē pieejamās regulatīvās un citas alternatīvas, ar ko var izpildīt Puses likumīgos mērķus, ierosinātajiem tehniskajiem noteikumiem.
3. Katra Puse izmanto attiecīgos starptautiskos standartus par pamatu saviem tehniskajiem noteikumiem, izņemot gadījumus, kad Puse, kura izstrādā tehniskos noteikumus, var pierādīt, ka šādi starptautiskie standarti būtu neefektīvs vai nepiemērots līdzeklis izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.
4. Ja kāda Puse par pamatu tās tehniskajiem noteikumiem neizmanto starptautiskos standartus, tā pēc otras Puses pieprasījuma norāda jebkādas būtiskas novirzes no attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un paskaidro iemeslus, kāpēc šādi standarti atzīti par nepiemērotiem vai neefektīviem izvirzītā mērķa sasniegšanai, un sniedz zinātniskos vai tehniskos pierādījumus, kas ir šā novērtējuma pamatā.
5. Papildus katras Puses pienākumiem atbilstoši *TBT* nolīguma 2.3. pantam, katra Puse regulāri pārskata saskaņā ar tās attiecīgajiem noteikumiem savus tehnisko noteikumus nolūkā palielināt minēto tehnisko noteikumu konvergenci ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem; Puse cita starpā ņem vērā visas jaunās attiecīgo starptautisko standartu attīstības tendences un to, vai turpina pastāvēt apstākļi, kas radīja novirzes no visiem attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem.

16.6. PANTS

Regulatīvā sadarbība

1. Puses atzīst, ka pastāv plašs regulatīvās sadarbības mehānismu klāsts, kas var palīdzēt novērst vai izvairīties no tehnisko šķēršļu radīšanas tirdzniecībā.
2. Puse var ierosināt otrai Pusei uz konkrētām nozarēm attiecināmas regulatīvās sadarbības darbības jomās, uz kurām attiecas šī nodaļa. Minētos priekšlikumus nosūta kontaktpunktam, kas minēt 16.13. pantā, un tos veido:
  - a) informācijas apmaiņa par regulatīvajām pieejām un praksi vai
  - b) iniciatīvas, ar kurām tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras vēl vairāk saskaņo ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem.

Otra Puse uz priekšlikumu atbild samērīgā laikposmā.

3. 16.13. pantā minētais kontaktpunkts informē Apvienoto komiteju par sadarbības pasākumiem, kas īstenoti saskaņā ar šo pantu.
4. Puses nolūkā nevajadzīgus tehniskus šķēršļus tirdzniecībā cenšas apmainīt ar mehānismiem, kas atvieglo atbilstības novērtēšanas rezultātu akceptēšanu, un sadarboties šādu mehānismu jomā.

5. Nolūkā risināt dažādus jautājumus, uz kuriem attiecas šī nodaļa, Puses veicina sadarbību starp to attiecīgajām organizācijām, kas atbildīgas par tehniskajiem noteikumiem, standartizāciju, atbilstības novērtēšanu, akreditāciju un metroloģiju, neatkarīgi no tā, vai tās ir publiskas vai privātas.

6. Neko šajā pantā neinterpretē kā prasību Pusei:

- a) atkāpties no tās reglamentējošo pasākumu sagatavošanas un pieņemšanas procedūrām;
- b) veikt darbības, kas apdraudētu vai kavētu regulatīvo pasākumu, ar kuru sasniedz tās sabiedriskās kārtības mērķus, savlaicīgu pieņemšanu, vai
- c) sasniegt kādu konkrētu regulatīvu rezultātu.

7. Šā panta un 16.-A līdz 16.-E pielikumā paredzēto noteikumu par sadarbību nolūkā Eiropas Komisija rīkojas ES Puses vārdā.

16.7. PANTS

Sadarbība nepārtikas preču tirgus uzraudzības, atbilstības un drošuma jomā

1. Puses atzīst, cik svarīga ir sadarbība tirgus uzraudzības, atbilstības un nepārtikas produktu drošības jomā, lai atvieglotu tirdzniecību un aizsargātu patērētājus un citus lietotājus, kā arī to, cik svarīgi ir veidot savstarpēju uzticēšanos, kuras pamatā ir informācijas apmaiņa.

2. Šajā pantā:

- a) “Patēriņa preces” ir preces, kuras ir paredzētas patērētājiem vai kuras patērētāji varētu lietot, izņemot pārtiku, medicīniskās ierīces un zāles, un
- b) “tirgus uzraudzība” ir darbības un pasākumi, ko veic publiskas iestādes, tostarp darbības un pasākumi, kuri veikti sadarbībā ar uzņēmējiem, pamatojoties uz Puses procedūrām, lai minētā Puse varētu uzraudzīt vai risināt jautājumu par ražojumu atbilstību tās normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vai to drošumu.

3. Lai garantētu neatkarīgu un objektīvu tirgus uzraudzības darbību, katra Puse nodrošina:

- a) tirgus uzraudzības funkciju nošķiršanu no atbilstības novērtēšanas funkcijām un
- b) to, ka nepastāv intereses, kas varētu ietekmēt tirgus uzraudzības iestāžu objektivitāti uzņēmēju kontroles vai uzraudzības veikšanā.

4. Puses var sadarboties un apmainīties ar informāciju nepārtikas preču drošuma un atbilstības jomā, jo īpaši attiecībā uz:

- a) tirgus uzraudzību un izpildes darbībām un pasākumiem;

- b) riska novērtēšanas metodēm un ražojumu testēšanu;
- c) saskaņotu ražojumu atsaukšanu vai citām līdzīgām darbībām;
- d) zinātniskiem, tehniskiem un regulējuma jautājumiem ar mērķi uzlabot nepārtikas preču drošumu un atbilstību;
- e) jauniem jautājumiem, kam ir būtiska nozīme veselības un drošuma jomā;
- f) ar standartizāciju saistītām darbībām un
- g) ierēdņu apmaiņu.

5. ES Puse var sniegt Čīlei atlasītu informāciju no tās ātrās brīdināšanas sistēmas vai tās pēcteces attiecībā uz patēriņa precēm, kā minēts Direktīvā 2001/95/EK¹, un Čīle var sniegt ES Pusei atlasītu informāciju par nepārtikas patēriņa preču drošumu un veiktajiem preventīvajiem, ierobežojošajiem un korektīvajiem pasākumiem attiecībā uz patēriņa precēm. Informācijas apmaiņa var notikt kā:

- a) nesistemātiska apmaiņa pienācīgi pamatotos un īpašos gadījumos, neietverot personas datus, un

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

- b) sistemātiska apmaiņa, pamatojoties uz vienošanos, kas nostiprināta ar Apvienotās padomes lēmumu, kurš jānosaka 16.-D pielikumā.
6. Apvienotā padome ar lēmumu, kurš jānosaka 16.-D pielikumā, var nostiprināt vienošanos par regulāru informācijas apmaiņu, tostarp ar elektroniskiem līdzekļiem, par pasākumiem, kas veikti attiecībā uz neatbilstošām nepārtikas precēm, kuras nav šā panta 5. punktā minētās preces.
7. Katra Puse izmanto informāciju, kas iegūta saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu, vienīgi patērētāju, veselības, drošuma vai vides aizsardzības nolūkā.
8. Katra Puse informāciju, kas iegūta saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu, uzskata par konfidenciālu.
9. Vienošanās, kas minēta 5. punkta b) apakšpunktā un 6. punktā, norāda tās informācijas veids, ar ko jāapmainās, informācijas apmaiņas kārtība un konfidencialitātes un persondatu aizsardzības noteikumu piemērošana.
10. Saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu Apvienotā padome ir pilnvarota pieņemt lēmumus, lai noteiktu vai grozītu 16.-D un 16.-E pielikumā noteikto kārtību.

16.8. PANTS

Standarti

1. Lai pēc iespējas plašāk saskaņotu standartus, katra Puse mudina tās teritorijā izveidotās standartizācijas iestādes, kā arī reģionālās standartizācijas iestādes, kuru dalībniece ir Puse vai tās teritorijā izveidotās standartizācijas iestādes:
  - a) savu resursu robežās piedalīties to starptautisko standartu sagatavošanā, ko izstrādā attiecīgās starptautiskās standartizācijas iestādes;
  - b) izmantot attiecīgos starptautiskos standartus par pamatu standartiem, ko tās izstrādā, izņemot gadījumus, kad šādi starptautiski standarti būtu neefektīvi vai nepiemēroti, piemēram, nepietiekama aizsardzības līmeņa, fundamentālu klimata vai ģeogrāfisko faktoru vai fundamentālu tehnoloģisko problēmu dēļ;
  - c) izvairīties no dublēšanās vai pārklāšanās ar darbībām, ko veic starptautiskās standartizācijas iestādes;
  - d) regulāri pārskatīt valsts un starptautiskos standartus, kuru pamatā nav attiecīgie starptautiskie standarti, nolūkā palielināt to konvergenci ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem

e) sadarboties ar attiecīgajām otras Puses standartizācijas iestādēm starptautiskās standartizācijas darbībās, tostarp starptautiskās standartizācijas iestādē vai reģionālā līmenī, un

f) veicināt divpusēju sadarbību starp pašām iestādēm un ar otras Puses standartizācijas iestādēm.

2. Pusēm būtu jāapmainās ar informāciju par:

a) standartu izmantošanu tehnisko noteikumu atbalstam un

b) saviem standartizācijas procesiem un apmēru, kādā starptautiskos, reģionālos vai apakšreģionālos standartus izmanto par pamatu Pušu valsts standartiem.

3. Ja standarti ir padarīti obligāti tehnisko noteikumu projektā vai atbilstības novērtēšanas procedūrā, tad izpilda pārredzamības pienākumus, kas noteikti šā nolīguma 16.10. pantā un *TBT* nolīguma 2. vai 5. pantā.

16.9. PANTS

Atbilstības novērtēšana

1. Noteikumus, kas 16.5. pantā ir izklāstīti attiecībā uz tehnisko noteikumu sagatavošanu, pieņemšanu un piemērošanu, *mutatis mutandis* piemēro arī atbilstības novērtēšanas procedūrām.
2. Ja Puse pieprasa atbilstības novērtēšanu kā pozitīvu apliecinājumu tam, ka ražojums atbilst kādam tehniskajam noteikumam, tā:
  - a) izvēlas atbilstības novērtēšanas procedūras, kas ir samērīgas ar iesaistītajiem riskiem;
  - b) ievērojot savus normatīvos aktus, apsver iespēju izmantot piegādātāja atbilstības deklarāciju kā vienu no iespējamajiem veidiem, kā apliecināt atbilstību kādam tehniskajam noteikumam, un,
  - c) ja otra Puse to pieprasa, sniedz informāciju par kritērijiem, kas izmantoti, lai izvēlētos atbilstības novērtēšanas procedūras konkrētiem ražojumiem.
3. Ja Puse pieprasa trešās personas veiktu atbilstības novērtēšanu kā pozitīvu apliecinājumu tam, ka ražojums atbilst tehniskajiem noteikumiem, un tā nav paredzējusi uzdot šo uzdevumu kādai valdības iestādei, kā norādīts 4. punktā, tā:
  - a) atbilstības novērtēšanas struktūru kvalificēšanā dod priekšroku akreditācijas izmantošanai;

- b) dod priekšroku starptautisko akreditācijas un atbilstības novērtēšanas standartu, kā arī to starptautisko nolīgumu izmantošanai, kuros iesaistītas Pušu akreditācijas struktūras, piemēram, izmantojot tādus mehānismus kā Starptautiskā Laboratoriju akreditācijas sadarbība (turpmāk “*ILAC*”) un Starptautiskais Akreditācijas forums (turpmāk “*IAF*”);
- c) pievienojas vai attiecīgā gadījumā mudina savas atbilstības novērtēšanas struktūras pievienoties visiem funkcionējošiem starptautiskiem nolīgumiem vai pasākumiem, lai saskaņotu vai atvieglotu atbilstības novērtēšanas rezultātu akceptēšanu;
- d) nodrošina, ka tad, ja konkrētam ražojumam vai ražojumu kopumam ir norīkota vairāk nekā viena atbilstības novērtēšanas struktūra, ekonomikas dalībnieki var no to vidus izvēlēties struktūru, kas veiks atbilstības novērtēšanas procedūru;
- e) nodrošina, ka atbilstības novērtēšanas struktūras ir neatkarīgas no ražotājiem, importētājiem un uzņēmējiem kopumā un ka starp akreditācijas struktūrām un atbilstības novērtēšanas struktūrām nepastāv interešu konflikti;
- f) ļauj atbilstības novērtēšanas struktūrām izmantot apakšuzņēmējus, lai veiktu testēšanu vai inspekcijas saistībā ar atbilstības novērtēšanu, tostarp apakšuzņēmējus, kas atrodas otras Puses teritorijā; neko šajā apakšpunktā neinterpretē tā, ka tas liedz Pusei pieprasīt apakšuzņēmējiem izpildīt tādas pašas prasības, kādas jāievēro atbilstības novērtēšanas struktūrai, ar kuru Puse ir noslēgusi līgumu, lai tā pati varētu veikt līgumā paredzētos testus vai inspekcijas, un,

g) oficiālā tīmekļa vietnē publicē to struktūru sarakstu, kuras tā izraudzījusies šādas atbilstības novērtēšanas veikšanai, un attiecīgo informāciju par katras šādas struktūras norīkojuma tvērumu.

4. Nekas šajā pantā neliedz kādai Pusei pieprasīt, lai atbilstības novērtēšanu attiecībā uz konkrētiem ražojumiem veic tās norādītās valdības iestādes. Minētajos gadījumos Puse:

a) ierobežo atbilstības novērtēšanas maksas līdz sniegto pakalpojumu aptuvenām izmaksām un pēc atbilstības novērtēšanas pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma paskaidro, kā jebkādas maksas, ko tā nosaka par šādu atbilstības novērtēšanu, nepārsniedz sniegto pakalpojumu aptuveno izmaksu summu, un,

b) publisko atbilstības novērtēšanas maksas vai atklāj tās pēc pieprasījuma.

5. Neskarot 2., 3. un 4. punktu, gadījumos, kad ES Puse akceptē piegādātāja atbilstības deklarāciju 16.-B pielikumā uzskaitītajās jomās, Čīle saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem nodrošina efektīvu un pārredzamu procedūru to sertifikātu un testa ziņojumu akceptēšanai, ko izdevušas atbilstības novērtēšanas struktūras, kuras atrodas ES Puses teritorijā un kuras akreditējusi akreditācijas iestāde, kas ir *ILAC* vai *IAF* vai to pēcteču starptautisko vienošanos par savstarpēju atzīšanu locekle – kas ir apliecinājums tam, ka ražojums atbilst Čīles tehnisko noteikumu prasībām.

6. Šā panta nolūkos “piegādātāja atbilstības deklarācija” ir pirmās personas sniegta atbilstības apliecinājums, ko izsniedz ražotājs uz savu atbildību, pamatojoties uz atbilstoša tipa atbilstības novērtēšanas darbības rezultātiem un izslēdzot obligātu trešās personas veiktu novērtēšanu – kas ir apliecinājums tam, ka ražojums atbilst kādam tehniskajam noteikumam, kurā izklāstītas šādas atbilstības novērtēšanas procedūras.

7. Pēc vienas Puses pieprasījuma apakškomiteja, kas minēta 16.14. pantā pārskata jomu sarakstu 16.-B pielikuma 1. punktā. Apakškomiteja var ieteikt Apvienotajai padomei grozīt 16.-B pielikumu saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

16.10. PANTS

Pārredzamība

1. Saskaņā ar saviem attiecīgajiem noteikumiem un procedūrām un neskarot 36. nodaļu, izstrādājot būtisku tehnisko noteikumu, kam var būt būtiska ietekme uz preču tirdzniecību, katra Puse nodrošina, ka pastāv pārredzamības procedūras, kuras ļauj Pušu personām sniegt informāciju sabiedriskas apspriešanas procesā, izņemot gadījumus, kad rodas vai draud rasties steidzami risināmas drošuma, veselības, vides aizsardzības vai valsts drošības problēmas.

2. Katra Puse atļauj otras Puses personām piedalīties 1. punktā minētajā apspriešanas procesā ar noteikumiem, kas nav mazāk labvēlīgi par tiem, kādus Puse attiecina uz savām personām, un publisko minētās apspriešanas rezultātus.

3. Katra Puse atvēl vismaz 60 dienu laikposmu pēc tam, kad tā PTO centrālajam paziņojumu reģistram paziņojusi ierosinātos tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras, lai otra Puse varētu sniegt rakstiskas piezīmes, izņemot gadījumu, kad rodas vai draud rasties steidzami risināmas problēmas drošuma, veselības, vides aizsardzības vai valsts drošības jomā. Puse izskata ikvienu pamatotu otras Puses pieprasījumu pagarināt minēto piezīmju sniegšanas termiņu.
4. Ja paziņotais teksts nav vienā no PTO oficiālajām valodām, paziņotāja Puse sniedz ierosināto tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtējuma procedūru satura detalizētu un visaptverošu aprakstu PTO paziņojuma formātā.
5. Ja Puse saņem 3. punktā minētās rakstiskas piezīmes, tā:
- a) ja otra Puse to pieprasa, apspriež rakstiskās piezīmes ar savu kompetento regulatīvo iestādi laikā, kad tās var ņemt vērā, un
  - b) rakstiski atbild uz piezīmēm ne vēlāk kā tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūras publicēšanas dienā.
6. Katra Puse cenšas publicēt tīmekļa vietnē savas atbildes uz 3. punktā minētajām rakstiskajām piezīmēm, ko tā saņēmusi no otras Puses, ne vēlāk kā pieņemtā tehniskā noteikuma vai atbilstības novērtēšanas procedūras publicēšanas dienā.

7. Puse, ja otra Puse to pieprasa, sniedz informāciju par mērķiem, juridisko pamatu un loģisko pamatojumu tehniskajam noteikumam vai atbilstības novērtēšanas procedūrai, ko Puse ir pieņēmusi vai ierosina pieņemt.
8. Katra Puse nodrošina, ka tās pieņemtie tehniskie noteikumi un atbilstības novērtēšanas procedūras ir bez maksas pieejamas oficiālās tīmekļa vietnēs vai tiešsaistes *Oficiālajā Vēstnesī*.
9. Katra Puse sniedz informāciju par tehniskā noteikuma vai atbilstības novērtēšanas procedūras pieņemšanu un stāšanos spēkā, kā arī par pieņemto galīgo tekstu, pievienojot papildinājumu sākotnējam paziņojumam PTO centrālajam paziņojumu reģistram.
10. Katra Puse atvēl samērīgu laikposmu starp tehnisko noteikumu publicēšanu un to stāšanos spēkā, ievērojot *TBT* nolīguma 2.12. panta nosacījumus. Šajā pantā “samērīgs laikposms” parasti nav mazāks par sešiem mēnešiem, izņemot gadījumus, kad tas būtu neefektīvi izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.
11. Puse izskata ikvienu pamatotu otras Puses pieprasījumu, kas saņemts pirms 3. punktā noteiktā piezīmju iesniegšanas termiņa beigām, pagarināt laikposmu no tehniskā noteikuma publicēšanas līdz tā spēkā stāšanās dienai, izņemot gadījumus, kad kavēšanās būtu neefektīva izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.

16.11. PANTS

Marķēšana un etiķetēšana

1. Puses apstiprina, ka to tehniskie noteikumi, kas ietver marķēšanu vai etiķetēšanu vai attiecas tikai uz tām, atbilst *TBT* nolīguma 2.2. panta principus.
2. Ja vien tas nav nepieciešams *TBT* nolīguma 2.2. pantā minēto likumīgo mērķu sasniegšanai, Puse, kas pieprasa ražojumu obligātu marķēšanu vai etiķetēšanu:
  - a) pieprasa tikai tādu informāciju, kas ir būtiska ražojuma patērētājiem vai lietotājiem vai kas norāda ražojuma atbilstību obligātajām tehniskajām prasībām;
  - b) nepieprasa produktu marķējumu vai etiķešu iepriekšēju apstiprināšanu, reģistrāciju vai sertificēšanu, vai arī maksājumu veikšanu kā priekšnoteikumu tādu ražojumu laišanai savā tirgū, kuri citādi atbilst tās obligātajām tehniskajām prasībām;
  - c) ja tā pieprasa, lai uzņēmēji izmantotu unikālu identifikācijas numuru, tā bez liekas kavēšanās un diskriminācijas piešķir šādu numuru otras Puses uzņēmējiem;

- d) ja vien turpmāk minētais nav maldinošs, pretrunīgs vai neskaidrs saistībā ar informāciju, kas tiek pieprasīta preču importētājā Pusē, atļauj norādīt:
- i) informāciju citās valodās papildus valodai, kuru pieprasa preču importētāja Pusē;
  - ii) starptautiski akceptētas nomenklatūras, piktogrammas, simbolus vai attēlus un
  - iii) informāciju papildus tai, kas tiek prasīta preču importētājā Pusē;
- e) pieņem, ka etiķetēšana, tostarp papildu etiķetēšana vai etiķešu labojumi, notiek muitas noliktavās vai citos noteiktos importa valsts apgabalos kā alternatīva etiķetēšanai izcelsmes valstī, ja vien šāda etiķetēšana nav jāveic apstiprinātām personām sabiedrības veselības vai drošuma apsvērumu dēļ, un
- f) cenšas akceptēt etiķetes, kas nav pastāvīgas vai ir noņemamas, vai attiecīgas marķēšanas vai etiķetēšanas informācijas iekļaušanu pavaddokumentos, nevis etiķetēs, kas fiziski pievienotas ražojumam.

16.12. PANTS

Tehniskas apspriedes un konsultācijas

1. Puse var pieprasīt otrai Pusei sniegt informāciju par jebkuru jautājumu, uz ko attiecas šī nodaļa. Otra Puse minēto informāciju sniedz samērīgā termiņā.
2. Ja kāda Puse uzskata, ka otras Puses tehnisko noteikumu projektam vai ierosinātajam tehniskajam noteikumam vai atbilstības novērtēšanas procedūrai varētu būt būtiska nelabvēlīga ietekme uz tirdzniecību starp Pusēm, tā var pieprasīt tehniskas apspriedes par šo jautājumu. Pieprasījumu iesniedz rakstiski, un tajā norāda:
  - a) pasākumu;
  - b) šīs nodaļas noteikumus, uz kuriem attiecas bažas, un
  - c) pieprasījuma iemeslus, tostarp pieprasījuma iesniedzējas Puses bažas saistībā ar pasākumu.
3. Puse pieprasījumu saskaņā ar šo pantu iesniedz otras Puses kontaktpunktam, kas izraudzīts saskaņā ar 16.13. pantu.

4. Pēc vienas Puses pieprasījuma Puses tiekas, lai apspriestu 2. punktā minētajā pieprasījumā izteiktās bažas, 60 dienu laikā no pieprasījuma dienas tiekoties klātienē vai videokonferencē vai telefonkonferencē. Puses dara visu iespējamo, lai iespējami ātri panāktu abpusēji pieņemamu jautājuma risinājumu.
5. Ja pieprasījuma iesniedzēja Puse uzskata, ka jautājums ir steidzams, tā var pieprasīt otrai Pusei, lai apspriede notiktu īsākā laikposmā. Otra Puse izskata šo pieprasījumu.
6. Lielākai noteiktībai – šis pants neskar Pušu tiesības un pienākumus saskaņā ar 38. nodaļu.

16.13. PANTS

Kontaktpunkti

1. Katra Puse izraugās kontaktpunktu, kas atvieglo sadarbību un saskaņošanu starp Pusēm atbilstoši šai nodaļai, un paziņo otrai Pusei tā kontaktinformāciju. Puse nekavējoties informē otru Pusi par visām izmaiņām minētajā kontaktinformācijā.
2. Kontaktpunkti kopīgi sadarbojas, lai veicinātu šīs nodaļas īstenošanu un sadarbību starp Pusēm visos jautājumos saistībā ar tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā. Kontaktpunkti:
  - a) organizē tehniskas apspriedes un konsultācijas, kas minētas 16.12. pantā;

- b) ātri risina visus kādas Puses uzdotos jautājumus saistībā ar standartu, tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādi, pieņemšanu, piemērošanu vai izpildi;
  - c) pēc Puses pieprasījuma rīko sarunas par jebkuru jautājumu, kas rodas saistībā ar šo nodaļu, un
  - d) nevalstiskos, reģionālos un daudzpusējos forumos apmainās ar informāciju par attīstības tendencēm saistībā ar standartiem, tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām.
3. Kontaktpunkti savstarpēji sazinās, izmantojot saskaņotu metodi, kas ir piemērota viņu funkciju veikšanai.

16.14. PANTS

Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā apakškomiteja

Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā apakškomiteja ("apakškomiteja"), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu:

- a) pārrauga šīs nodaļas īstenošanu un administrēšanu;

- b) sekmē sadarbību standartu, tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādes un uzlabošanas jomā;
- c) nosaka savstarpējas intereses prioritārās jomas turpmākajam darbam saskaņā ar šo nodaļu un izskata jaunu iniciatīvu priekšlikumus;
- d) pārrauga un apspriež attīstības tendences saskaņā ar *TBT* nolīgumu un
- e) veic visus citus pasākumus, kas Pušu ieskatā tām palīdzēs īstenot šo nodaļu un *TBT* nolīgumu.